

4 Juhlaesimerkkejä

Ennen jokaista tapahtumaa ja juhlaa on hyvä pohtia tarkoituksen ja kohdeyleisön lisäksi ohjelman sisältöä. Halutaanko esimerkiksi perinteinen oman lapsuuden koulun joulujuhla vai jotain perinteistä poikkeavaa ja uutta? Lisäksi on hyvä miettiä, halutaanko juhlaan tuoda oman asuinmaan elementtejä suomalaisten perinteiden rinnalle.

Vinkki: Aloita juhlan pohjustaminen ajoissa ja sisällytä juhlan tarkoitus ja teemoja osaksi opetustasi. Voitte esimerkiksi pohtia, miksi juhlaa vietetään ja millä tavoin sitä juhlistetaan Suomessa ja muissa maissa.

Yleensä juhlaohjelmaan sisällytetään seuraavia asioita:

- tervetuliaissanat
- juhlaesityksiä
- yhteislauluja
- kiitokset ja mahdolliset kukitukset koulun opettajille ja hallintoväelle
- stipendien ja todistusten jako
- sponsorien näkyvyys.

Erilaisina ohjelmanumeroina voivat olla esimerkiksi arpajaiset ja leikkimieliset kisailut, joihin myös yleisö voi osallistua. Juhlaohjelma kannattaa pitää tiiviinä ja sisällöltään vaihtelevana, jotta myös pienimmät juhluvieraat jaksavat seurata sitä.

Juhlan tarjoilut järjestetään joko keskitetysti tai nyyttikesteinä. Järjestelyiden helpottamiseksi kannattaa nimetä yksi tai useita juhlavastaavia ja -koordinaattoreita, jotka pitävät langat käsissään. Katso myös [luku 3.5 juhla järjestelyiden viestinnästä](#).

Esimerkki juhlaohjelmavuorosta

Tervetulosanat

Yhteislaulu 1

Pienten oppijoiden ryhmien esityksiä

Yhteislaulu 2

Vanhempien oppijoiden ryhmien esityksiä

Yhteislaulu 3

Kiitokset koulun opettajille ja hallintoväelle

Stipendien ja todistusten jako

Juhlatarjoilu

Arpajaiset

Loppusanat ja kiitokset

4.1 Etäjuhla

Etäopetuksen yleistettyä on tarve myös etäjuhlille. Niissä korostuvat juhla-tunnelman luominen, vuorovaikutukseen kannustaminen ja ohjeiden lähettäminen etukäteen. Tunnelmaa voi luoda juhlaan soveltuvilla koristeilla ja muulla rekvisiitalla, esimerkiksi virpomisvitsoilla, rairuoholla, ylioppilaslakilla tai jouluisilla taustoilla ja koristeilla.

Yhteislaulut ovat etäyhteyksien viiveiden vuoksi hankalia toteuttaa, mutta erilaiset musiikkinumero tai muut etukäteen valmistellut esitykset tuovat tilaisuuteen juhlan tuntua. Arvoitukset, joulu/juhannus/vappunimigeneraattorit ja muut leikkisät hassuttelut toimivat hyvin ohjelmanumeroina. Lisäksi jokaista osallistujaa voi jo etukäteen pyytää pukeutumaan etäjuhlaa varten hauskaan päähineeseen tai asusteeseen.

Etäjuhlaa voi myös viettää normaalista toiminnasta eroavalla puuhalla esimerkiksi leipomalla ja nautiskella tuotoksia yhdessä juhlan aikana. Hyvät etukäteisohjeet auttavat juhlan sujuvaa etenemistä ja pitävät tunnelman rentona. Tärkeintä on, että kaikki osallistujat tietävät, mitä on tarkoitus tehdä ja mitä heiltä odotetaan. Heillä tulee myös olla saatavilla oikeat tarvikkeet ja ainekset.

Etäjuhlan voi lisäksi toteuttaa täysin ryhmän toiminnasta poikkeavalla toiminnalla eli ulkopuolisen vetämällä ohjelmalla. Etämuskari rytmittelyineen, jumppa, disko tai muut vaihtoehtoiset puuhut antavat oman kivan vaihtelunsa arkiseen aherrukseen.

Jos toimintaa vetää ulkopuolinen tai osallistujia on paljon, kannattaa nimetä avustaja, joka esimerkiksi päästää osallistujat sisään, avustaa teknisissä ongelmassa ja seuraa chattia. Tekniikan toimivuus kannattaa testata ennen juhlaa ja huomioida, että useimmissa maksuttomissa verkkokokoustyökaluissa on aikakatkaisu 40 minuutin jälkeen. Maksulliset versiot mahdollistavat myös runsaamat osallistujamäärät ilman aikakatkaisua.

Vinkki 1: Etäjuhlissa kuten -opetuksessakin kannattaa olla kaksi vetäjää ja useita laitteita, kuten tietokone, tabletti tai puhelin, joiden kamerat näyttävät eri kuvaa esimerkiksi leivonnin ja askartelujen yksityiskohtaisesta toiminnasta. Huolehtikaa myös, että saatavilla on korvaava laite, jos yksi lakkaa toimimasta.

Vinkki 2: Varautukaa teknisiin ongelmiin testaamalla etukäteen verkkoyhteys ja mikrofonien, kameroiden ja kutsulinkin toimivuus. Pitäkää laturit lähettävillä.

Vinkki 3: Etäjuhlissa pätevät samat kuvauslupakäytännöt kuin muissakin juhlissa. Ilmoita selkeästi juhlan aikana, milloin aiot ottaa ruutukaappauskuvia, niin että osallistujat voivat halutessaan peittää nimensä ja laittaa ruutuunsa kuvituskuvan.

Vinkki 4: Huomioi etäjuhlan kestossa osallistujien ikä ja aktiviteetit. Esimerkiksi diskon kesto voi olla reilusti lyhyempi kuin leivonta- tai askartelutunnin. Etäjuhlan suositeltava kesto on enintään tunti. Esimerkiksi leivontaan kannattaa valita sellaiset reseptit, joiden paistoaika on suhteellisen lyhyt, maksimissaan 20 minuuttia, ja osallistujille on siksi ajaksi myös muuta ohjelmaa, jotta he pysyvät aktiivisina. Katso lisäideoita luvuista [5.1](#), [5.1.1](#) ja [5.1.2](#) sekä *Suomi-koulun opettajan oppaasta* luvusta 6.2.2 Etäleivonta.

[Suomi-koulun opettajan opas](#)

4.2 Lasten kauneimmat joululaulut

Kauneimmat joululaulut on suomalaisten suosituimpia joulutapahtumia, ja niitä järjestetään Suomen lisäksi myös ulkosuomalaisyhteisöissä, jopa noin 20 eri maassa. Kauneimmat joululaulut vahvistavat suomalaista kulttuuria ja yhteislauluperinnettä. Lisäksi yhdessä laulaminen elävöittää yhteisöllisyyttä.

Lasten kauneimmat joululaulut -tapahtuman voi järjestää keräämällä suomi-koululaisilta ja heidän perheiltään joululaulutoiveita. Laululistaan kannattaa sisällyttää lauluja, joita koululaiset jo osaavat. Lisäksi on hyvä ottaa huomioon, että mukana on myös aivan pienille osallistujille sopivia lauluja, jotain uutta ja vanhaa sekä iloisia laululeikkejä. Mukana voi olla myös talvisia lauluja kuten *Rati riti ralla* ja helppo *Tuiki, tuiki tähtönen*. Laulujen lisäksi juhlaa elävöittämässä ja rytmittämässä voi olla myös esityksiä, esimerkiksi tanssia, runo tai soololauluja.

Vinkki 1: Jos yhteisössä on jäseniä, jotka eivät osaa suomea, ohjelmaan voi lisätä laulun, jolle on sanat myös paikallisella kielellä. Esimerkiksi *Kulkuset* on alun perin englanninkielinen laulu, ja siitä voi laulaa säkeistöjä sekä suomeksi että englanniksi.

Vinkki 2: Kutsukaa mukaan paikallinen kuoro ja säestäjä esimerkiksi suomalaiselta kirkolta. Tapahtumaa varten voi myös koota lauluryhmän innostuneista vanhemmista. Jos mukana on kuoro, kuorolaisia voi pyytää esittämään tavallista haastavamman laulun tai toimimaan esilaulajia.

Vinkki 3: Juhla voi alkaa kauniilla kynttiläkulkueella. Taustalla voi esimerkiksi soida *Pyhä Lucia* -laulu, tai solisti tai kuoro voi laulaa sen. Lapset vievät kynttilät salin eteen, jolloin niistä tulee tunnelmallinen osa koristelua. Katso video: Kynttiläkulkue ja *Pyhä Lucia* aloitti Lasten kauneimmat joululaulut -tapahtuman Toronton Suomi-koulussa.

<https://www.instagram.com/p/DCxJDRKSWbt/>

Vinkki 4: Joulukuusen alle voi koota lahjapaketteja, joista kustakin löytyy vinkki seuraavaan joululauluun: kulkusia lauluun *Kulkuset*, poro *Petteri Punakuonoon*, herätyskello *Joulukirkkoon*-lauluun ja niin edelleen. Lapset voi kutsua kunkin vuorollaan avaamaan pakettin, ja sitten arvuutellaan yhdessä. Vaihtoehtoisesti vinkit voivat löytyä seremoniamestarin laulusäkistä.

Vinkki 5: Joululaulujen harjoitteluun kannattaa aloittaa lasten kanssa hyvissä ajoin etukäteen. Jokainen opetusryhmä voi ottaa vastuulleen yhden laulun ja opetella siihen sopivat liikkeet, kertomaan laulusta tai esilaulamaan. Olkaa luovia: esimerkiksi Leipuri Hiiva voikin paistaa pullien sijaan torttuita.

Vinkki 6: Lapsia voi osallistaa keksimään lauluihin uusia sanoja. Esimerkiksi *Porsaita äidin oomme kaikki* -laulussa yleisöltä voi pyytää perhesanoja ja laulaa sitten säkeistöt niiden mukaan. Laulu voi silloin kulkea vaikkapa näin: *Porsaita isän/mummon/serkun/koiran oomme kaikki*.

Vinkki 7: Laulunsanojen on hyvä olla vihkosessa, tai ne voi heijastaa näyttötauluille, jos juhlatilassa on siihen mahdollisuus. Lapsille voi myös kirjoittaa sanoja isoille pahveille, joista ohjaaja voi sormella näyttää, missä kohdassa mennään. Pahvit toimivat myös laulunopetuksessa ennen tapahtumaa.

Vinkki 8: Suomi-kouluperheiltä voi pyytää lainaksi tekokuusia, joulukoris-teita ja -valoja. Näistä saa helposti talvisen metsän. Lapset voivat koristella kuuset *Joulupuu on rakennettu* -laulun aikana.

Vinkki 9: Miettikää tarvittavat tehtäväkuvat ja valitkaa niihin vastuuhenkilöt. Jos toteutatte tämän listan vinkit, juhlassa pitää olla juontaja, säästäjä ja aikuisia valmistelemassa kynttiläkulkuetta. Lisäksi tarvitaan avustaja laulupakettien avaamiseen. Avustaja voi olla myös jokin hahmo, kuten tonttu tai karhu. Joidenkin henkilöiden täytyy lisäksi vastata laulun- sanoista ja koristelusta.

4.3 Itsenäisyyspäiväjuhla

Kuudentena päivänä joulukuuta vietettävä Suomen itsenäisyyspäivä on tärkeä juhla myös ulkosuomalaisille, sillä se muistuttaa, miten monista asioista suomalaisuudessa voimme olla ylpeitä. Juhlaohjelman, tarjoiluiden ja koristelujen myötä Suomen historia ja kulttuuri heräävät eloon hausalla ja ikimuistoisella tavalla. Samalla juhla antaa hyvän mahdollisuuden juhlistaa myös kaveritaitoja, joita tarvitaan, kun tehdään asioita yhdessä.

Itsenäisyyspäivän juhlan voi järjestää joko Suomi-koulun normaalin opetuspäivän yhteydessä tai erillisenä tapahtumana yhteistyössä esimerkiksi paikallisten Suomi-toimijoiden kanssa, jolloin yhteisöllisyys vahvistuu entisestään. Juhlaan voidaan myös pyytää vierailevia puhujia, jotka jakavat ajatuksiaan itsenäisyyspäivän merkityksestä ja suomalaisesta kulttuurista.

Valmistautumalla juhlaan oppijat pääsevät esimerkiksi leipomaan ja tekemään koristeluja, kuten lippunauhoja. Juhlaan osallistuminen puolestaan antaa mahdollisuuden perehtyä Suomen itsenäisyyden historiaan, perinteisiin, itsenäisyyden merkitykseen ja nykyyhteen. Itsenäisyyspäivää voi juhliä myös laajemmalla kokoonpanolla, jossa ovat mukana oppilaiden ja opettajien lisäksi huoltajat ja muut Suomi-yhteisön jäsenet. Juhlan ohjelman voi rakentaa musiikki-, tanssi-, kuvataide- tai runoesitysten ympärille.

Vinkki 1: Pyytäkää juhlaan vieraileva puhuja, joka voi jakaa ajatuksiaan Suomen itsenäisyyden merkityksestä. Hän voi tulla esimerkiksi paikallisesta Suomi-Seurasta, kulttuuri- tai tiedeorganisaatiosta, suurlähetystöstä tai konsulaatista. Puheenvuoron voi pyytää myös joltain paikalliselta suomalaiselta, kuten lapsen tai nuoren huoltajalta.

Vinkki 2: Jos ohjelmassa on aikuisille suunnattuja osioita, lasten osuudet on hyvä ajoittaa ohjelman alkuun. Virallisten puheosuuksien ajaksi pienimmille lapsille kannattaa järjestää askartelupaja erilliseen tilaan, jotta aktiviteetit eivät häiritse puhujia tai yleisöä.

Vinkki 3: Itsenäisyyspäivän juhlan suunnittelussa on tärkeää huomioida oppijoiden ikätaso. Pienimpien lasten kanssa voi keskittyä positiivisiin perinteisiin, kuten kynttilöiden sytyttämiseen ja laulamiseen, kun taas vanhemmille Suomi-koululaisille voi tarjota mahdollisuuden pohtia Suomen historiaa ja rauhan merkitystä osana juhlapuheita. Mikäli juhlan aikana käsitellään vaikeita aiheita, kuten sotaan liittyviä tapahtumia, on tärkeää tarjota oppijoille mahdollisuus kysyä ja saada selkeitä vastauksia. Vierailuvia puhujia kannattaa etukäteen ohjeistaa ottamaan lasten ikätaso huomioon esityksissään.

Vinkki 4: Jos juhlaohjelmassa käsitellään Suomen itsenäistymiseen liittyvää sotaa, on hyvä perehtyä Suomen Mannerheimin Lastensuojeluliiton ohjeisiin.

[Miten puhua lapsen ja nuoren kanssa sodasta? - Mannerheimin Lastensuojeluliitto](#)

FFNYMC would like to thank our Independence
Day Donors 2024

FINLANDIA FOUNDATION
New York Metropolitan Chapter, Inc

**The Celebration of the 107th
Anniversary of the Independence of**

the Republic of FINLAND
1917-2024

Ossi and Czeslawa Närhi
Martin Alperin, Jerry Fragias & Susanna Ansala-Fragias, Janika Gao, George
Karl & Sanna Lemmetti, Eero & Soile Kilpi, Tuulikki Leino, Reijo & Maria
Mäkelä, Kerstin Nordin, Leena Scutt, Leena Toivonen

Organizing Committee: Sanna Lemetti, Eero Kilpi, Mikaela Abraham, Paula
Hoffren, Judy Kase-Cirigliano, Maria Mäkelä, Mikko Peltoniemi

Reception Catered by:
Flours Pasta and Bakershop, Haverstraw, NY

Scandinavia House
58 Park Avenue, New York, NY 10016
Saturday, December 7th, 2024, at 2:00 p.m.

The Star-Spangled Banner

O say can you see,
by the dawn's early light,
What so proudly we hail'd
at the twilight's last gleaming

Whose broad stripes and bright
stars, through the perilous fight,
O'er the ramparts we watch'd,
were so gallantly streaming?

And the rocket's red glare,
the bombs bursting in air
Gave proof through the night that
our flag was still there.

O say does that star-spangled
Banner yet wave
O'er the land of the free
and the home of the brave?

Maamme

Oi maamme, Suomi, synnyinmaa,
soi, sana kultainen.
Ei laaksoa, ei kukkulaa,
ei vettä, rantaa rakkaampaa,
kuin kotimaa tää pohjoinen,
maa kallis isien.

Sun kukoistukses kuorestaan
se kerran puhkeaa,
viel lempemme saa hehkullaan
sun toivos, riemus nousemaan,
ja kerran, laulus synnyinmaa
korkeemman kaiun saa.

Finlandia

Oi Suomi, katso sinun päiväs
koittaa, yön uhka karkoitettu on jo
pois, ja aamun kiuru kirkkaudessa
soittaa, kuin itse taivahan kansi
sois. Yön vallat aamun valkeus jo
voittaa. Sun päiväs koittaa, oi
synnyinmaa.

Oi nouse Suomi, nosta korkealle
pääs seppelöimä suurten
muistojen. Oi nouse, Suomi, näytit
maailmalle sa että karkoitit
orjuuden ja ettet taipunut sa sorron
alle, on aamus' alkanut,
synnyinmaa.

Program

National Anthems

Audience

Invocation

Tiina Talvitie, Pastor
New York Finnish Lutheran
Congregation

Musical Performance

**The Students of the Finnish
School of New York**

Welcome

Dr. Eero Kilpi, President
Finlandia Foundation New York
Metropolitan Chapter

Musical Performance

Johanna Telander

Keynote Address

H.E. Elina Kalkku
Ambassador, Permanent
Representative of Finland to
the UN

Finlandia

Markus Kaitila, piano
Audience

Mistress of Ceremonies

Mikaela Abraham

Vinkki 5: Hauska ja opettavainen tapa juhlia itsenäisyyspäivää on järjestää Linnan juhlat lasten omana versiona. Tanssiaiset tai gaalat toimivat aina, ja lapset nauttivat, kun saavat pukeutua. Suomessa kaikki 4.-luokkalaiset kutsutaan oman kaupungin järjestämiin tanssiaisiin, ja osa kutsutaan Helsinkiin valtakunnalliseen lasten itsenäisyyspäivän juhlaan. Juhlia voi katsoa Youtubesta.

[Valtakunnallinen lasten itsenäisyyspäivän juhla 4.12.2023](#)

Juhlallinen pukeutuminen ja etiketin harjoittelu ovat tärkeitä juhlaan valmistautumisessa. Oppijat pääsevät myös harjoittelemaan, millaisia käytöstapoja juhlissa noudatetaan.

Juhlan aikana voidaan pitää puheita ja esittää lauluja tai tansseja. Presidenttiparina voi toimia kaksi lasta tai nuorta tai kaksi koulun henkilökunnan edustajaa. Valittu presidenttipari kättelee vieraat, ja jokainen oppija saa mahdollisuuden esittäytyä juhlavasti. Tämä opettaa paitsi etikettiä myös yhdessäolon ja juhlan arvostamista.

Vinkki 6: Lippulauluja

- *Meidän lippu liehuu.* Lasten laulu, jonka säveltänyt Soili Perkiö ja sanoittanut Hannele Huovi.
- *Lippulaulu.* Juhlallinen laulu on Suomen tunnetuimpia isänmaallisia lauluja. Sen on sanoittanut V. A. Koskenniemi ja säveltänyt Yrjö Kilpinen.
- *Sinivalkoisen lippumme alla.* Edellisiä uudempi lippulaulu, jonka sanoituksen on tehnyt Päivi Jalo ja sävellyksen Tuomo Tiitinen.
- *Maamme*-laulu. Suomen kansallislaulu, joka on sanoittanut Johan Ludvig Runeberg ja säveltänyt Fredrik Pacius.
- *Kotimaani omi Suomi.* Laulu kuvaa rakkautta Suomen kulttuuria ja luontoa kohtaan. Laulu on amerikansuomalaisen Jooseppi Riipan tekemä.
- *Finlandia-hymni.* Jean Sibeliuksen säveltämä hymni V. A. Koskenniemen sanoin esitetään usein itsenäisyyspäivänä.

Vinkki 7: Itsenäisyyspäiväjuhlan suunnittelussa voi käyttää apuna myös tekoälyä. [Katso liite 10.](#)

4.4 Puurojuhla

Joulujuhlan sijaan voi järjestää puurojuhlan. Perinteiltään sen ohjelma voi olla samantapainen kuin joulujuhlan, mutta puurojuhlassa tarjoillaan tietysti myös joulupuuroa eli riisipuuroa lisukkeineen. Sen kanssa voi tarjoilla luumukeittoa tai voita, sokeria ja kanelia. Muistakaa piilottaa puuron joukkoon manteli ja varata sen löytäjälle pieni lahja. Puurojuhla on hyvä varainhankintakeino, koska puuro on edullista valmistaa.

Vinkki 1: Miettikää puurolle ja lisukkeille sopiva hinta. Laskekaa raaka-aineiden kustannukset ja lisätkää puuroannoksen hintaan haluamanne kateprosentti. Lasten annos voi maksaa vähemmän kuin aikuisen. Etukäteen maksetut annokset auttavat puurojuhlan tarkemmassa budjetoinnissa, niin että aineksia ei jää yli eikä tule ruokahävikkiä.

Vinkki 2: Puuroannoksen hintaan voi kuulua esimerkiksi yksi pipari ja alkoholiton glögi. Isoja piparirasioita saa edullisesti Ikeasta, tai lapset voivat leipoa pipareita puurojuhlaa edeltävällä Suomi-koulukerralla, jos koulun resurssit ja tilat siihen sopivat.

Vinkki 3: Kutsukaa puurojuhlaan muutkin paikalliset suomalaiset, mikä antaa samalla hyvän tilaisuuden kertoa heille enemmän koulusta ja kannustaa perheitä mukaan sen toimintaan.

Vinkki 4: Tehkää valmiita mainosesitteitä koulunne toiminnasta. Ne voivat sisältää esimerkiksi koulupäivien päivämäärät, kahvilan aukioloajat sekä koulunne yhteystiedot.

Vinkki 5: Huomioikaa mahdolliset allergiat. Mantelin sijaan puuroon voi laittaa esimerkiksi (gluteenittoman) makaronin tai muun soveltuvan sattuman.

5. Esitysideoita

Joskus uusien ja innostavien juhlaohjelmien keksiminen aiheuttaa päänsäryä. Seuraavissa luvuissa on muutamia Suomi-kouluissa testattuja ja toimiviksi todettuja esitysideoita.

1. Poro, jonka kahvihammasta kolotti

- ✓ **Tavoite:** Tavoitteena oli luoda lapsia osallistavasti suomenkielinen ja Suomeen sijoittuva näytelmä käyttäen pohjana englantilaista klassikkotarinaa *Tiger Who Came to Tea*.
- ✓ **Osallistujat:** Ydinryhmässä oli suomea yhtenä ensikielenä tai toisena kielenä puhuvia 9–12-vuotiaita lapsia. Ryhmä pystyi keskustelemaan pääosin suomeksi, mutta välillä englantia tarvittiin selventämään monimutkaisimpia ajatuksia. Suomeksi lukeminen oli haastavaa. Näyttelemään ja rekvisiitan tekemiseen pääsi mukaan myös muita samanikäisiä ryhmäläisiä kielitaidosta riippumatta. Kaikkiaan projektissa oli mukana kaksitoista 9–15-vuotiasta lasta ja nuorta.
- ✓ **Toteutus:** Projektin lähtökohtana oli Judith Kerrin 1968 kirjoittama ja kuvittama klassikkokirja *Tiger Who Came To Tea*. Kirja on lyhyt tarina Sophie-nimisestä työstä ja tiikeristä, joka kutsuu itsensä Sophien ja hänen äitinsä seuraan iltapäiväteele ja syö ja juo kaikki ruuat ja juomat kaapeista. Tarina on hauska ja yllättävä. Se on lyhyt, juonellisesti melko yksinkertainen ja helposti dramatisoitavissa. Koska tarina on hyvin englantilainen kaikkine kulttuurisine viittauksineen, se antaa hyvän tilaisuuden keskustella kulttuurien eroista.

Luimme kirjan ensin englanniksi ja keskustelimme siitä suomeksi. Miksi kirjas-ta on tullut klassikko? Mikä siitä tekee kiinnostavan? Mistä tietää, että kirjan tapahtumapaikka on Englanti? Sitten pääsimme varsinaiseen asiaan eli aloimme miettiä, millainen tarina olisi, jos sen tapahtumapaikka olisikin Suomi. Näin lap-set pääsivät pohtimaan, mikä on suomalaista, ja ammentamaan omista koke-muksistaan. Kirjan päähenkilö muuttui tiikeristä poroksi, ja syntyi tarina *Poro, jonka kahvihammasta kolotti*.

Projektin tarkoitus on, että lapset osallistuvat itse ja luovat omannäköisensä ta-rinan. Siksi siihen ei ole käsikirjoitusta, vaan näytelmä syntyy ideoimalla, leik-kimällä ja kehittämällä useiden kuukausien, esimerkiksi kevätkauden aikana. Malliksi ja inspiraatioksi tässä on kuitenkin *Poro, jonka kahvihammasta kolotti*-tarinan juonen pääkohdat. Alussa Sanna on äitinsä kanssa aamukahvilla, kun yllättäen ovikello soi. Sannan ja äidin yllätykseksi ovelle ilmestyy itikoiden hätistelemä poro, jonka kahvihammasta kolottaa. Poro ei hallitse käytöstapoja ja ahmii kaiken, mitä kaapeista löytyy. Vatsaan menevät Fazerin siniset, Ikeas-ta ostettu glögi ja äidin illalliseksi valmistama hernekeitto. Suomalainen vesi-johtovesi saa porolta kiitosta ja loppuu kokonaan. Kun poron vatsa on täysi, se röyhtäisee ja kiittää. Äiti on ymmällään, kun perheelle ei ole illallista eikä San-na voi käydä iltapesulla. Neuvokas isä päättää viedä kaikki illalliselle perheen suosikkiravintolaan Hesburgeriin, jossa on erityinen ilta: hampurilaisten lisäksi sieltä saa rosollia, porkkanalaatikkoa ja kalakeittoa. Taustalla soi suomalainen musiikki. Seuraavana aamuna Sanna käy äitinsä kanssa ostoksilla Kauppatoril-la, ja he ostavat myös poronruokaa siltä varalta, että poro tulee taas käymään. Poroa ei kuitenkaan enää koskaan näy. Spotifysta löytyi tarinaan hyvin sekä musiikkia että ääniefektejä, kuten ovikello, imuri, vesihana, sade ja ravintolan taustahälyä.

- ✓ **Tulokset:** Prosessi oli lapsia innostava ja osallistava. Tarinassa olivat mukana heidän omat ideansa, ja esitys viihdytti sekä lapsia että aikuisia. Mukana oli kaksitoista lasta, ja esitykseen oli helppoa päästä mukaan pienelläkin osallistumisella ja vaihtelevalla kielitaidolla esimerkiksi tarjoilijaksi ja torimyyjäksi. Lapset osallistuivat myös rekvisiitan tekemiseen. Projektin avulla opimme sekä kieltä että tapa- ja ruokakulttuuria. Toimimme suomalaisuutta mukaan myös äänimaailmalla ja musiikilla.
- ✓ **Opittua:** Ensinnäkin on tärkeää, että tarina ja pohja-ajatus inspiroivat ohjaajaa, joka johtaa prosessia. Innostus tarttuu. Tarinan ei tarvitse olla suomalainen ja suomenkielinen. Tässä tapauksessa englanninkielinen tarina takasi, että kaikki ymmärsivät helposti alkuperäisen kertomuksen. Toiseksi yhdessä työskentäminen antoi paljon tilaa lasten ideoille ja sanoituksille, ja jokainen sai ammentaa omasta kokemuksestaan ja tiedoistaan. Ohjaajallekin prosessi oli mielenkiintoinen, koska näytelmä syntyi pikkuhiljaa, eikä lopputulosta tien-nyt aloitettaessa. Vaihtelevilla draamaharjoituksilla ja improvisoiden pystyy hauskaasti kehittämään ja kokeilemaan erilaisia ideoita, joista opettaja poimii onnistuneimmat osaksi näytelmää. Prosessiin kannattaa varata riittävästi aikaa. Siitä saa koko lukukaudeksi teeman draamatunneille, ja se sopii myös teatterileirin ohjelmaksi.

4.5.2 Seitsemän veljestä -minimusiikkinäytelmä

Seuraava mukaelma Aleksis Kiven *Seitsemästä veljeksestä* on toteutettavissa neljällä 45 minuutin harjoittelukerralla. Mikäli aikaa on enemmän, vuorosanoja voi opetella ulkoa ilman papereita lausuttaviksi.

- ✓ **Osallistujat:** Neljän eri-ikäisen ja eritasoisesti suomea osaavan oppijan ryhmät sekä neljä opettajaa.
- ✓ **Toteutus:** Projektin lähtökohtana oli mukailtu ja reilusti lyhennetty versio Aleksis Kiven *Seitsemästä veljeksestä*. Tarinaan perehdyttiin Mauri Kunnaksen *Seitsemän koiraveljestä* -kirjan avulla. Ennen varsinaista näytelmän harjoittelukertaa oppijat kuuntelivat näytelmän kolme laulua, ja kävimme yhdessä niiden sanat läpi. Vähemmän suomea osaaville selitettiin laulujen sanat ja tarina heidän osaamallaan kielellä.
 - Ensimmäinen harjoittelukerta: Lauloimme jokaisen harjoiteltavista lauluista kolme kertaa läpi. Yksi opettajista säesti lauluja pianolla, ja muut opettajat toimivat esilaulajina oppijoiden tukena.
 - Toinen harjoittelukerta: Sovimme musiikkinäytelmään osallistuvien kanssa, että seitsemän veljeksien pääroolit ovat kiertäviä ja vuorosanat voi lukea paperilta. Jokaisella harjoituskerralla valittiin eri henkilöt veljeksiksi ja lukkariksi. Muut osallistujat toimivat kuorona ja muissa vähemmän tai ei lainkaan puhumista vaativissa rooleissa.
 - Kolmas harjoittelukerta: Musiikkinäytelmää harjoiteltiin kuten aiemminkin kerralla, mutta kuorolaisille ja pääroolien esittäjille lisättiin koreografisia osuuksia esimerkiksi huojuvaa liikettä talon palaessa, käsillä ja paperilla tehtävää nikkarointiäänien tuottamista ja liikettä lavalla tarinan mukaan.
 - Neljäs harjoittelukerta: Viimeisellä kenraaliharjoituskerralla opettajat eivät enää laulaneet kuoron esilaulajina. Myös lavalla liikehdintä oli käynyt jo sen

verran tutuksi, että kertojan viemän tarinan mukaan jokainen osallistuja tiesi, kuinka toimia ja miten edetään.

- ✓ **Tulokset:** Esitystä oli harjoiteltu riittävästi, eivätkä esiintyjät näyttäneet jännittävän esiintymistilannetta. Laulujen ja näytelmän vuorottelu toi esitykseen rakenteen, eivätkä oppijoiden puheosuudet olleet liian pitkiä yleisön pienimmillekään. Lisäksi pienet mimiikalla toteutetut kohtaukset toivat esitykseen huumoria. Laulujen laulaminen sujui ilman papereita, mutta vuorosanat oli alun perinkin suunniteltu luettaviksi.
- ✓ **Opittua:** Kannattaa uskaltaa ja ryhtyä vaativaltakin vaikuttavaan projektiin, vaikka harjoittelu-aikaa ei olisikaan erityisen paljon. Roolit kannattaa pitää kiertävinä, koska sekä jokaisella harjoittelukerralla että esityksessä oli useita poissaolijoita. [Katso liite 6.](#)

4.5.3 Tanssia musikaalityyliin

Pitävätkö teidän ohjaajat ja lapset tanssimisesta ja esittämisestä? Musikaalikappaleet ovat oiva tapa oppia kieltä tanssin lomassa, koska liikkeet mukailevat aina tiettyä sanaa tai aihetta. Helppoja lauluja lähestyttäväksi ovat esimerkiksi *Mageet sanat*, *Tanssi niin kuin Kakkiainen* tai *Me ei mainita Brunoo*. Nämä kaikki löytyvät Spotifysta ja YouTubesta, ja niissä on helpot ja konkreettiset sanat. Suomea vieraana kielenä oppiville *Mageet sanat* on helpoin, koska siinä opetellaan sekä suomenkielisiä että englanninkielisiä sanoja, esimerkiksi *cool* tarkoittaa *siistiä* ja *laulu* on sama kuin *biisi*. *Me ei mainita Brunoo* sopii hyvin suomea taitaville tai avainsanojen avulla myös suomea toisena kielenä oppiville. Miten pääset liikkeelle?

- ✓ **Vaihe 1:** Poimi avainsanat ja kerää keskeisimpien lauseiden käännökset ja sanojen selitykset monisteeseen. Opetelkaa ne yhdessä. Laulussa *Mageet sanat* avainsanoja ovat esimerkiksi *hengaila*, *omg*, *cool/siisti*, *tyyli/staili*, *helppo/iisi*, *laulu/biisi* ja *ihmetellä*. *Tanssi niin kuin kakkiainen* -laulussa on paljon eläimiä ja verbejä: *hirvi*, *pöllön pojat*, *citykani*, *sammakko*, *kuunnella musiikkia*, *luukuttaa musiikkia*, *tanssia*, *pomppia*, *heiluttaa käsiä*, *oikea* ja *vasen*. *Me ei mainita Brunoo* on kieleltään monitahoisempi ja vaativampi: *hää*, *taivas*, *ilkeä hymy*, *myrsky*, *sade*, *huolet*, *polvet tutisee*, *murheet*, *uni* ja niin edelleen.
- ✓ **Vaihe 2:** Keksikää lasten kanssa yhdessä, miten eri sanoja voisi näyttää liikkeellä. Voitte miettiä ja esittää ehdotuksia ensin vaikka pareina ja valita niistä sitten tanssiin hauskimmat ja sopivimmat.
- ✓ **Vaihe 3:** Harjoitelkaa sanoja ja liikkeitä siten, että ohjaaja näyttää liikkeen ja oppijat arvaavat sanan tai ohjaaja näyttää kuvaa, jonka perusteella oppijat arvaavat sanan ja liikkeet. Tästä saa kiva leikin ja kilpailun, ja sanoja opitaan huomaamatta niiden lomassa.
- ✓ **Vaihe 4:** Alkakaa koota ja harjoitella tanssia. Yksinkertaisilla liikkeillä saa täytettyä tanssin niin sanotut vapaat kohdat, ja tanssi on valmis ennen kuin huomaattekaan. YouTubesta ja lasten tanssitunneista saa helposti vinkkejä, jos ohjaajan oma ideapankki kaipaa täydennystä.

Vinkki 1: Koulun tapahtumassa ryhmä voi ensin esittää tanssin ja opettaa sen jälkeen liikkeet muille avainsanojen avulla. Tämän jälkeen ryhmä esitanssii ja kaikki osallistuvat. Ryhmästä on hauskaa nähdä muiden tanssivan heidän kehittämänsä tanssia, ja kaikki pääsevät mukaan liikkumaan.

Vinkki 2: Tanssi laajenee helposti esitykseksi, jos luot siihen ennen tanssia sopivan dialogin. Yksinkertaisimmillaan esimerkiksi *Mageet sanat* -tanssia edeltävässä dialogissa lapset kertovat, mitä kaikkea Suomi-koulussa tehdään. Lopuksi yksi vastaa, että ”ja joskus me vaan hengaillaan”. Toiset ihmettelevät, mitä hengailu tarkoittaa, ja ryhmä päättää näyttää sen tanssimalla. Laulu alkaa: ”Kun sä otat iisisti sä sanot hengaillaan...”. Jos laulu on osa elokuvaa, ohjaajan kannattaa katsoa myös elokuva ennen projektin aloittamista.

Laululinkit:

- *Mageet Sanat*, Iiro Rantala sekä Tiina ja Sinikka Nopola: [Mageet Sanat](#)
- *Tanssi niin kuin Kakkiainen*, Kikattava Kakkiainen, säv. ja san. Markus Savijoki: [Kikattava Kakkiainen - Tanssi niin kuin Kakkiainen \(Lyric Video\)](#)
- *Me ei mainita Brunoo*, Lin-Manuel Miranda (2021). Suomenkielinen versio kappaleesta *We Don't Talk About Bruno*, san. Marko Hartama, Walt Disney Music Company: [Me ei mainita Brunoo](#)

Katso [luku 9.5 Maakuntalaulut](#).

Katso myös [luku 9.7 Kansanlaulut ja -tanssit](#).

4.5.4 Suomi-koulun teemalaulu

New Yorkin Suomi-koulussa järjestettiin vuonna 2023 musiikkityöpaja, jossa koululaiset pääsivät luomaan koululle oman teemalaulun. Työpaja suunniteltiin tukemaan suomen kielen oppimista luovalla tavalla, ja se tarjosi eri-ikäisille ja -tasoisille oppijoille mahdollisuuden käyttää kieltä musiikin tekemisessä. Työpajan vetäjänä toimi New Yorkissa asuva suomalainen laulaja ja musiikintekijä Eepi Ursin.

Työpajan kulku

Laulunkirjoittamisen perusteet

Oppijat saivat ensin pienen perehdytyksen laulunkirjoittamisen perusteisiin. Eepi johdatti heitä eteenpäin erilaisten sanoitusmenetelmien avulla, ja osallistujat pääsivät tuottamaan sanoituksia, joissa he hyödynsivät luovasti oppimaansa suomen kieltä. New Yorkin Suomi-koulun laulun teemana oli Suomen kesä.

- ✓ **Musiikkityylien tutkiminen**
Työpajassa tutustuttiin eri musiikkityyleihin, jotka toimivat lähtökohtina laulun säveltämiselle. Tavoitteena oli rohkaista lapsia ilmaisemaan itseään vapaasti ja löytämään oma äänensä.
- ✓ **Teemalaulun säveltäminen**
Yhteistyössä opettajan ja oppijoiden kanssa syntyi koulun oma teemalaulu. Työpajan jälkeen Eepi viimeisteli kappaleen ja kirjoitti sen nuoteille. Laulusta tehtiin video, joka löytyy New Yorkin Suomi-koulun Youtube-kanavalta. Laulusta on tullut tärkeä osa koulun arkea, ja se tarjoaa iloa koko kouluyhteisölle.
- ✓ **Työpajan vaikutukset**
Työpaja osoittautui arvokkaaksi sekä kielen oppimisen että yhteisöllisyyden rakentamisen kannalta. Oppijat kokivat onnistumisen iloa ja saivat ainutlaatuisen tilaisuuden oppia musiikkia ja suomea hausalla ja luovalla tavalla. Teemalaulu vahvisti myös koulun omaa identiteettiä. Laulusta tuli tärkeä yhteinen tunnus-kappale, jota lauletaan koulun tilaisuuksissa. Kappale herättää iloa ja ylpeyttä jokaisessa oppijassa ja opettajassa.

Vastaavia musiikkityöpajoja voi pyytää paikallisilta musiikintekijöiltä. Työpajan voi toteuttaa myös virtuaalisesti, jos vetäjällä on siihen mahdollisuus. Musiikin ammattilainen tuo työpajaan ammatillisen näkemyksen ja innoituksen, jotka tekevät oppimiskokemuksen ainutlaatuiseksi ja merkitykselliseksi. Musiikki-työpajat sopivat hyvin esimerkiksi juhlien yhteyteen. Ne rikastuttavat koulujen oppimisympäristöä, vahvistavat yhteisöllisyyttä, edistävät kulttuuriperinnettä ja kannustavat lapsia ilmaisemaan itseään rohkeasti musiikin avulla.

New Yorkin Suomi-koululle tehdyn *Suomimaa*-laulun sanat ja nuotit ovat [liitteessä 7](#).

Katso myös *Kalevalan päivä* -kappale [luvusta 9.8](#).

4.6 Vuosikello

Tähän lukuun on listattu kouluvuoden ajan juhlia ja juhlapäiviä. Jokaista niistä ei tietenkään ehditä erikseen juhlistamaan, mutta niihin liittyvissä vinkeissä on ideoita, miten juhlapäiviä voi integroida omaan opetukseen ja elävöittää tunteja. Katso myös [luku 2.1](#), jossa puhutaan avainsanoista.

tammikuu:

- uusivuosi, loppiainen

helmikuu:

- Runebergin päivä, saamelaiden päivä, laskiainen, ystävänpäivä, Kalevalan päivä

maaliskuu:

- Minna Canthin päivä, pääsiäinen

huhtikuu:

- aprillipäivä, Mikael Agricolan päivä, kansallinen veteraanipäivä

toukokuu:

- vappu, Eurooppa-päivä, äitienpäivä, valmistujaisjuhlat

kesäkuu:

- puolustusvoimain lippujuhlan päivä, juhannus ja Suomen lipun päivä

elokuu:

- Suomen luonnon päivä

lokakuu:

- Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen päivä, Aleksis Kiven ja suomalaisen kirjallisuuden päivä, Yhdistyneiden kansakuntien päivä, kekri, halloween, pyhäinpäivä

marraskuu:

- isänpäivä

joulukuu:

- itsenäisyyspäivä, Sibeliuksen päivä, Lucian päivä, joulun aika

Suomalaiset liputuspäivät ovat mainittu seuraavissa alaluvuissa aina kunkin päivän kohdalla. Viralliset ja vakiintuneet liputuspäivät löytyvät sisäministeriön sivulta. <https://intermin.fi/suomen-lippu/liputuspaivat>

4.6.1 Uusivuosi

Vinkki 1: Kuukausi- ja vuodenaikaharjoituksia löytyy täältä.

<https://wordwall.net/fi-fi/community/kuukaudet-vuodenajat>

Vinkki 2: Tässä linkissä on erityisesti etäopetukseen soveltuvat kysymyskortit. [Kuukaudet ja vuodenajat Flashcards | Quizlet](#)

Vinkki 3: Katsokaa, mitä uusivuosi merkitsee suomalaisille.

[Finnish Holidays - New Year's Day - Uudenvuodenpäivä](#)

Vinkki 4: Katsokaa tallennettu Suomen tasavallan presidentin uudenvuodenpuhe. Analysoikaa puheen sisältöjä. Miettikää, millaisia asioita olisitte itse nostaneet esille omassa uudenvuodenpuheessanne.

Vinkki 5: Tinojen valaminen kuuluu vakiintuneisiin suomalaisiin uuden vuoden perinteisiin. Alkuperäiset tinat ovat EU-alueella kiellettyjä niiden sisältämän lyijyn vuoksi. Korvaavina vaihtoehtoina voi käyttää mehiläisvahaa, steariinia tai sulatettua sokeria.

4.6.2 Loppiainen

Loppiaista vietetään useissa maissa 6. päivänä tammikuuta itämaan tietäjien muistoksi. Suomessa loppiaisen vapaapäivä kuluu usein siihen, että joulukoristeet laitetaan pois. Tässä linkissä kerrotaan loppiaisen merkityksestä suomalaisille.

[Finnish Holidays - Epiphany - loppiainen](#)

Vinkki: Vertailkaa kohdemaanne erilaisia juhlienviettotapoja. Mitä yhteistä ja mitä eroavaisuuksia niissä on?

4.6.3 Runebergin päivä

Kansallisrunoilijamme Johan Ludvig Runebergin päivää vietetään hänen syntymäpäivänään 5. päivänä helmikuuta, joka on Suomessa virallinen liputuspäivä. Runebergintortut kuuluvat olennaisena osana päivän viettoon. Katso myös [luku 5.1](#).

Vinkki 1: Katsokaa Areenasta Runeberg-tietoisku.
[Runeberg kahdessa minuutissa | Suomen juhlapäivät | Yle Areena](#)

Vinkki 2: Tehkää virtuaalivierailu Runebergin kotimuseoon.
[Runebergin päivän vietto kotimuseossa](#)

Vinkki 3: Katsokaa yllätysvierailu Runebergin kotona ja keskustelkaa entisaikojen vaatuksesta, kotien sisustuksesta ja tavoista. Pohtikaa esimerkiksi, miksi vieraat ilmoittivat tulostaan kirjeellä eivätkä soittaneet tai lähettäneet tekstiviestiä. [Runebergin kotona: Yllätysvieraat](#)

Vinkki 4: Runebergia voi käsitellä muulloinkin kuin helmikuussa Runebergin päivän aikoihin. Vinkin 3 videossa eletään alkukesää ja leivotaan torttujen sijaan Fredrikan raparperitorttua. Runebergin tortuista katso luku 4.7.1.

Vinkki 5: Kuunnelkaa Soivan Siilin *Ruuneperi*. [Ruuneperi](#)

Vinkki 6: Lukemiseksi sopii hyvin Mauri Kunnaksen *Koiramäen Martta ja Ruuneperi*, Otava 2005.

4.6.4 Saamelaisten kansallispäivä

Saamelaisten kansallispäivä on liputuspäivä, jota vietetään 6. päivänä helmikuuta. Saamelaiset ovat Euroopan pohjoisin ja Pohjoismaiden ainoa alkuperäiskansa. Heillä on oma historia, kieli, kulttuuri, elinkeinot, elämäntapa ja identiteetti. Suomessa puhutaan kolmea saamelaiskieltä: pohjois-, inarin- ja koltansaamea. Saamen kielet ovat uhanalaisia, ja enää noin puolet saamelaisista puhuu äidinkielenään saamea.

Saamen lippu

Saamen lipussa loistaa punaista, vihreää, sinistä ja keltaista, ihan kuten saamelaisten kansallispuvuissakin. Lipun aihe tulee noitarummun kuviosta. Rengas kuvaa auringon ja kuun kehää.

Vinkki 1: Piirtäkää ja värittäkää saamen lippu. Samalla voitte kerrata värien nimityksiä.

Vinkki 2: Saamenpukuiset askarteluhahmot voi tilata veloitusetta Kivaset-verkkosivulta. Hahmoihin on liitetty tietoa saamelaispuvuista, ja niissä on QR-koodit, joiden kautta voi lukea lisätietoa saamelaisuudesta. <https://www.kivaset.com/materiaalit>

4.6.5 Laskiainen

Laskiainen on pääsiäistä edeltävä juhla, johon kuuluu sekä pakanallisia että kirkollisia perinteitä. Se on myös liikkuva juhlapäivä: Laskiaissunnuntaita vietetään tasan seitsemän viikkoa ennen pääsiäistä. Laskiainen voi olla aikaisintaan jo 8. päivänä helmikuuta tai viimeistään 7. maaliskuuta. Varsinainen juhlapäivä on perinteisesti laskiaissunnuntaita seuraava laskiaistiistai. Sen perinteisiin kuuluvat hernekeitto ja laskiaispullat sekä mäenlasku. Tutustu laskiaisen perinteisiin tästä linkistä.

[Finnish Holidays - Shrovetide - Laskiainen](#)

Katso laskiaispullista myös [luku 5.1.1](#).

4.6.6 Ystävänpäivä

Suomessa 14. päivänä helmikuuta vietettävä ystävänpäivä on kansainvälisestä tavasta poiketen nimenomaan ystävien muistamisen juhlapäivä. Monissa muissa maissa päivä on omistettu rakastavaisten juhlapäiväksi. Ystävänpäivänä ystäviä ja tuttavuuksia muistetaan kortein tai muilla tervehdyksillä.

Vinkki 1: Askarrelkaa ystävänpäiväkortteja ja pohtikaa, mitkä seikat tekevät ystävästä ystävän. Millaisia odotuksia ystävyystä kohtaan on, ja miten itse voi toimia hyvänä ystäväksi?

Vinkki 2: Ystävänpäivästä voi tehdä myös päivän, jolloin keskustellaan hyvän ystävän ominaisuuksista ja jaetaan hyvää. Lasten kanssa voi myös keskustella arjen pienistä, hyvistä teoista ja antaa niiden tekemisen kotitehtäväksi.

Vinkki 3: Jokaisen lapsen selkään laitetaan teipillä pahvinen kortti. Liikutaan vapaasti ryhmätilassa, ja jokainen kirjoittaa toisten kortteihin jonkin kivan sanan tai ajatuksen kyseisestä henkilöstä. Harjoituksen tuloksena jokaisella on oma kortti, jossa on oman ryhmän kirjoittamia positiivisia terveisiä.

4.6.7 Kalevalan päivä

Kalevala on Suomen kansalliseepos ja suomen kielen ja kulttuurin symboli. Kalevalan päivää vietetään Elias Lönnrotin kokoaman niin sanotun *Vanhan Kalevalan* esipuheen päiväämisen muistoksi 28.2. Samana päivänä vietetään myös suomalaisen kulttuurin päivää. Se on Suomessa virallinen liputuspäivä.

Vinkki 1: Kalevalan kankahilla -sivustolla on interaktiivisia *Kalevala*-aiheisia tehtäviä kouluikäisille. *Kalevalan* tapahtumapaikat, hahmot ja juonenkäänteet tulevat kivalla tavalla tutuiksi.

[Kalevalan kankahilla - Netti- ja draamatehtäviä peruskoululaisille](#)

Vinkki 2: Hyvä lukuvinkki on Mauri Kunnaksen *Koirien Kalevala*, Otava 1992. Katso myös siihen liittyvä tehtäväpaketti *Suomi-koulun opettajan oppaan* luvusta 3.4. [1 Suomi-koulun opettajan opas](#)

Vinkki 3: Pienten oppijoiden kanssa voi askarrella kertakäyttölautasesta Väinämöisen pään.

Tarvikkeet:

- Valkoinen pahvinen kertakäyttölautanen tai pyöreäksi leikattu kartonginpala
- rei'itin
- harmaata neulelankaa parraksi
- sinistä paperia pipon ristikkoon
- tusseja.

Valkoisen lautasen tai pyöreän kartongin alareunaan rei'itetään muutamia reikiä partaa varten. Sinisestä paperista leikataan noin yhden senttimetrin paksuisia suikaleita, joista tehdään pipon sininen risti. Silmät, nenä ja suu piirretään tussilla.

Vinkki 4: Vanhempien oppijoiden kanssa voi pelata Kalevalaseuran verkkosivuilla olevaa peliä. [Kalevalan kankahilla.](#)

Vinkki 5: Kalevalan päivän yhteydessä on myös oiva tilaisuus tutustua kanteleeseen. Katso *Suomi-koulun opettajan oppaasta* luku 7.3.3 Yläkoulu-laisten musiikkikasvatus.

[Suomi-koulun opettajan opas](#)

Vinkki 6: Kivaset-sivuilta löytyy sekä maksulliset Kalevaiset-askarteluhahmot että tulostettavaa jääkaappirunoutta.

<https://www.kivaset.com/materiaalit/p/kalevaiset>

[Ilmaiseksi tulostettavaa jääkaappirunoutta kotiin ja kouluihin — Kivaset](#)

Katso myös [luku 9.8](#).

Katso myös [liite 8](#).

4.6.8 Minna Canthin päivä

Minna Canthin ja tasa-arvon päivää vietetään vuosittain Minna Canthin syntymäpäivänä 19.3. Päivä on kuulunut vuodesta 2003 virallisten liputuspäivien joukkoon. Minna Canth on ensimmäinen suomalainen nainen, joka sai oman liputuspäivänsä. Hänen juhlapäivänään voi tutustua sanomalehtiin, näytelmäkirjallisuuteen ja naisten oikeuksiin.

Vinkki 1: Katsokaa Areenan tietoisu Minna Canth kahdessa minuutissa. [Minna Canth kahdessa minuutissa | Suomen juhlapäivät | Yle Areena](#)

Vinkki 2: Luettavaksi Elina Lappalainen ja Ilona Partanen, *Ihmeellinen Minna ja suomalaiset supernaiset*, Tammi 2019.

Vinkki 3: Minna Canth oli sanomalehtinainen ja kirjailija. Hänen jäljissään voidaan toimittaa luokan tai koulun omaa lehteä. Koululehtikone on mediakasvatuksen työkalu, jolla voi tehdä oman verkkolehden.

[Koululehtikone](#)

Vinkki 4: Keskustelkaa, millainen maailma olisi, jos lapset ja nuoret eivät kävisi lainkaan koulua. Mitä hyvää siinä olisi? Millaisiin ongelmiin se voisi johtaa?

4.6.9 Pääsiäinen

YouTubessa on esittely siitä, mitä pääsiäinen merkitsee suomalaisille.

[pääsiäinen](#)

Rairuoho

Koska suomalainen luonto ei viherrä vielä pääsiäisen aikaan, nopeasti kasvava rairuoho symboloi pitkän talven jälkeistä kevään heräämistä. Rairuohon kasvataminen pääsiäiseksi tuli suosituksi 1960-luvulla.

Rairuohon kylväminen:

1. Levitä sopivan astian pohjalle vähän multaa. Myös astian muotoon taiteltu talouspaperi soveltuu kylvön pohjaksi.
2. Kostuta multa tai talouspaperi.
3. Ripottele mullalle siemeniä ja peitä ne kevyesti mullalla. Paperin päälle istutettuja siemeniä ei tarvitse peitellä.
4. Tarkista, että multa tai paperi on kosteaa. Peitä kylvös läpinäkyvällä kelmulla ja pistele siihen muutamia ilmareikiä.

Rairuohon hoito-ohjeet:

1. Kastele istutusta joka päivä. Siemenet tarvitsevat vettä alkaakseen kasvaa. Älä kuitenkaan hukuta niitä.
2. Siirrä ensimmäisinä päivinä kelmu sivuun kastelun ajaksi ja laita se takaisin.
3. Ota kelmu kokonaan pois, kun ensimmäiset vihreät rairuohon versot nousevat mullasta.
4. Aseta kylvös lämpimään ja aurinkoiseen paikkaan. Muista säännöllinen kastelu, koska aurinko ja lämpö kuivattavat multaa.

Vinkki 1: Keväisen ruohon kylvämiseen käyvät myös muut kuin ruohon-siemenet.

Vinkki 2: Vanhempien oppijoiden kanssa voidaan käydä läpi yhteyttämiseen ja muutenkin kevääseen liittyvää sanastoa ja termejä.

Vinkki 3: Koko koulun kivaksi yhteiseksi teemaopetuskerraksi sopii siemenen matka pellolta ruokapöytään. Tämän voi toteuttaa erilaisina rasteina, joista osa voi olla toiminnallisia. Esimerkiksi rastilla 1 kerrotaan, kuinka siemenestä kasvaa viljaa, ja voidaan kylvää siemeniä. Rastilla 2 havainnollistetaan kuvin tai videoin, kuinka viljasta tehdään jauhoja, ja rastilla 3 näytetään, miten jauhoista tehdään leipää. Jos käytettävissä olevat tilat ovat sopivat, taikinan tekeminen ja leivän leipominen konkretisoivat käsitellyn teeman.

Vinkki 4: Kylvötunnin teemaa voi myös jatkaa kotona täytettävällä seurantalomakkeella ([ks. liite 4](#)) ja palata samaan aiheeseen seuraavalla koulukerralla.

Vinkki 5: Rairuoholle voi askarrella suojaruukun liimaamalla sokerivedellä (1:1) valkeaa wc-paperia pienen puhalletun ilmapallon päälle. Muutamassa päivässä sokerivesi kuivuu kovaksi kuoreksi, minkä jälkeen ilmapallon voi puhkaista ja reunat siistiä rikkoutuneen munankuoren näköiseksi.

Vinkki 6: Erilaisia pääsiäisaiheisia sanasokkeloita ja pötkövirkkeitä löytyy esimerkiksi Freeedistä ja pääsiäispulmia Ryhmärenki-sivustolta.

<https://www.freeed.com/articles/10315/paasiaissanasokkeloita,-3-tasoa>

<https://ryhmarenki.fi/paasiaisjuttuja/>

Virpominen

Virpomisen perinteet juontavat juurensa ortodoksiseen uskontoon, mutta nykyisin suomalaislapset käyvät yleisesti virpomassa pääsiäisenä. Lapset pukeutuvat pääsiäisnoidiksi ja koristelevat pajunoksia höyhenillä tai värikkäillä nauhoilla. Virpomispäivänä lapset kiertävät yleensä naapuritaloja, joissa virvottavalle annetaan vitsa eli koristeltu pajunoksa ja virpoja taas saa yleensä palkkioksi karkkeja tai muuta makeaa. Yleisesti käytössä oleva virvontaloru menee näin: *Virvon varvon / tuoreeks terveeks, / tulevaks vuodeks, / vitsa sulle, palkka mulle.*

Vinkki 1: Vaikka tunnilla ei varsinaisesti virvottaisikaan, opettaja voi pukeutua pääsiäisnoidaksi.

Vinkki 2: Youtubessa on monia erilaista virpomisvideoita kuten tämä, jossa päiväkotilapset valmistavat virpomisoksia.

<https://www.youtube.com/watch?v=P8wy6jtj0Vs>

Pääsiäismunat

Kananmunien maalaaminen vesiväreillä ja kotien koristelu maalatuilla munilla on suosittua pääsiäispuuhaa. Munat kannattaa ensin keittää koviksi, jotta vältetään suuremmilta sotkuilta, jos kananmuna vahingossa tippuu lattialle. Munat voi myös tyhjentää puhaltamalla ennen maalaamista. Tästä linkistä löytyy helppo ohje munien tyhjennykseen.

<https://kotiliesi.fi/kasityo/askartelu/kananmunan-tyhjennys-puhaltamalla/>

Vinkki: Kokeile värjäämiseen luonnon raaka-aineita vesivärien sijaan. Kananmuniin saat helposti hauskan väripinnan, kun lisäät munien keitinveteen värjäävää raaka-ainetta. Erilaisia väri vaihtoehtoja saat esimerkiksi teestä, sipulinkuorista, punajuuresta ja mustikoista. Keitinveeseen kannattaa lisätä myös ruokalusikallinen etikkaa, joka sitoo värin paremmin kiinni munan kuoreen. Keitä kananmunia noin 10 minuuttia.

4.6.10 Aprillipäivä

1. päivänä huhtikuuta vietettävä aprillipäivä on hauska vitsailupäivä, jolloin on tapana puijata ihmisiä leikkimielisesti. Päivää ei ole ehdotuksista huolimatta otettu suomalaiseen kalenteriin, koska sen teho perustuu yllätyksellisyyteen. Aprillipäivänä useat lehdet julkaisevat pilauutisia.

Vinkki 1: Opettaja kokoaa katselmuksen suomalaisessa mediassa esillä olleista aprillipiloista ja valitsee niiden joukkoon pari aitoa, mutta epäuskottavan kuulosta uutista. Mistä pilauutisen tunnistaa? Miten se eroaa tarkoituksellisesti laaditusta valeuutisesta? Mikä on niiden välinen ero, ja miksi aprillipilat ovat hauskoja päivän piristykksiä, kun taas valeuutiset ja tietoinen niillä vaikuttaminen on väärin?

Vinkki 2: Lukekaa suomalaisia koululaisvitsejä ja mieltikää, ovatko ne kulttuurisidonnaisia. Naurattavatko eri kielissä ja kulttuureissa erilaiset asiat?

Vinkki 3: Tutustukaa hölmöläistarinoihin ja mieltikää, mikä niissä naurattaa. Pohtikaa myös, miksi hölmöläisten hölmöilyille saa ja on ihan hyväksyttyä nauraa. Lisää materiaalia on *Kotisuomea*-kirjan luvussa 13 ja Areenassa (*Valoa pirttiin* -satu).

<https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2020/09/Kotisuomea-luku13.pdf>

[Valoa pirttiin | Iltasatu | Yle Areena](#)

Vinkki 4: Keksikää aprillipiloja ja opetelkaa yhdessä niiden yhteydessä lausuttava aprilliloru "Aprillia, aprillia, syö silliä ja juo kuumaa kuravettä päälle".

4.6.11 Mikael Agricolan päivä

Mikael Agricolan ja suomen kielen päivää vietetään Agricolan kuolinpäivänä 9. päivänä huhtikuuta. Se on Suomessa virallinen liputuspäivä. Agricola kirjoitti *Abckirian* ja suomensi *Uuden testamentin*. Samalla hän loi suomen kirjakielen.

Vinkki 1: Järjestäkää leikkimielinen kilpailu siitä, kuka lukee sujuvimmin Agricolan tekstiä.

Vinkki 2: Katsokaa Youtubesta video, jossa Mikael Agricola ja nykykoululainen kiertelevät yhdessä 1500-luvun Turussa. Videolla Agricola kertoo, mitä paikat hänelle merkitsevät 1500-luvulla, ja he vertaavat niitä koululaisen kanssa nykyajan paikkoihin. Huomioi, että video on tehty englanniksi.

<https://www.youtube.com/watch?v=cvnlyfZabw8>

Vinkki 3: Tästä linkistä voi kuunnella, miltä Agricolan aikainen suomen kieli kuulostaa ääneen luettuna.

<https://www.youtube.com/watch?v=AOhODZg70qs>

4.6.12 Kansallinen veteraanipäivä

Kansallinen veteraanipäivä on Suomessa sotaveteraanien kunniaksi 27. päivänä huhtikuuta vietettävä juhlapäivä ja yleinen liputuspäivä. Silloin juhlitaan paitsi sotaveteraaneja myös muistoa sodan päättymisestä ja rauhan alkamisesta.

Vinkki 1: Youtubesta löytyy veteraanien haastatteluita.

[Itsenäisyyspäivän veteraanihaastattelu 1/4 Veteraani Mauno Tenhovirran muistoja rintamavuosilta](#)

[Sotiemme veteraani Tapio Niemen haastattelu \(tekstitetty\)](#)

Vinkki 2: Voitte katsoa YouTubesta myös Lotan ja papan maakuntalaulut. Millaisia ajatuksia Lotan ja papan jutustelu teissä herättää?

Katso myös [maakuntalaulut luku 9.5](#).

Vinkki 3: Ottakaa selvää, löytyykö omasta sukupuusta sotaveteraaneja. Tutustukaa heidän tarinoihinsa.

Vinkki 4: Anna tehtäväksi haastatella sotaveteraania ja tallentaa kohtaaminen hänen kanssaan.

4.6.13 Vappu

Vappu, jota vietetään ensimmäisenä päivänä toukokuuta, merkitsee useimmille suomalaisille iloista kevään alkamisjuhlaa. Silloin juhlitaan myös työväkeä ja ylioppilaita. Vappu on virallinen liputuspäivä. Juhlimiseen kuuluvat vappu-

koristeet, kuten vappuhuiskat, ilmapallot ja serpentiinit, erilaiset opiskelija-tapahtumat, vappupiknikit ja vappuherkut. [Luvusta 5.1](#) löydät munkin, siman ja perunasalaatin ohjeet.

Vinkki 1: Keväisiä tehtäviä löytyy Värinauttien kevät- ja vappusivuilta.

[Kevät - Värinautit](#)

Vinkki 2: Freed-sivustolla on äng-äänteen harjoitteluun äng-munkkeja.

[Munkit äng-äänteellä – Freed.com](#)

Vinkki 3: Opettaja voi laittaa tunnille päähän oman ylioppilaslakkinsa ja kertoa, miksi sitä käytetään vappuna. Apua saa tästä videosta.

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2010/05/17/vappu-15>

4.6.14 Eurooppa-päivä

Eurooppa-päivää vietetään 9. päivänä toukokuuta Euroopan rauhan ja yhtenäisyyden juhlistamiseksi. Robert Schuman esitti 9.5.1950 ehdotuksensa yhtenäisestä Euroopasta rauhanomaisten suhteiden ylläpitämiseksi ja tiiviimmän kauppayhteistyön luomiseksi. Sitä kutsutaan Schumanin julistukseksi.

Vinkki 1: Tietoiskuksi sopii *Eurooppa-päivä kahdessa minuutissa*.

<https://areena.yle.fi/1-50001834>

Vinkki 2: Euroviisuhenkinen levyraati luo mahdollisuuden kuunnella Suomen vanhoja euroviisukappaleita ja antaa niille pisteitä. Samalla tulevat tutuiksi sellaiset musiikkitermit kuin *tempo*, *tahti*, *sanoitus* ja *sävellys*. Eri vuosikymmenien euroviisut edustavat monia musiikin tyyliä, joita voitte myös tarkastella tarkemmin yhdessä.

Vinkki 3: Kuunnelkaa Portion Boysin laulu *Samaa taivasta katsotaan*. Mitä eurooppalaisia kliseitä siitä löytyy? Keskustelkaa, pitävätkö ne paikkaansa.

[Portion Boys - Samaa taivasta katsotaan \(Lyric Video\) // UMK23](#)

4.6.15 Äitienpäivä

Suomessa äitienpäivää vietetään vuosittain toukokuun toisena sunnuntaina. Tämä video kokoaa yhteen, mitä tapoja ja perinteitä Suomessa kuuluu äitienpäivään.

[Finnish Holidays - Mother's Day - äitienpäivä](#)

Vinkki 1: Äitienpäiväkortin askarteluun saa vaihtelua tekemällä lupauslahjakortteja, esimerkiksi "tyhjennän tiskikoneen" tai "lähdän mukaan ulkoiluttamaan koiraa". Katso myös seuraavat isänpäivävinkit.

[Lahjakortteja ja kuponkeja isälle tai joululahjaksi – Freed.com](#)

Vinkki 2: Värinauttien sivuilta löytyy kivoja äitienpäivänaiheisia tehtäviä.

www.varinautit.fi/perhe/

Vinkki 3: Äidille voi valmistaa lahjaksi pienen herkkuyllätyksen. Resepti sopii kaikenikäisille, ja herkun tekeminen onnistuu myös etäopetuksessa.

Helppo ja herkullinen riisisuklaa

200 g maitosuklaata
2 rkl kaakaojauhetta
2 tl vaniljasokeria
½ dl tomusokeria
6 dl riisimuroja

1. Pilko suklaa syvälle lautaselle ja sulata se mikroaaltouunissa. Sekoita suklaata noin 20 sekunnin välein, niin että se ei pala.
2. Sekoita reseptin muut ainekset keskenään toisessa kulhossa. Lisää sulatettu suklaa joukkoon ja sekoita.
3. Kaada seos laakeaan astiaan tai pienelle uunipellille ja nosta jääkaappiin kovettumaan.
4. Pilko kovettunut levy pienemmiksi paloiksi.

Vinkki 1: Voit käyttää tummaa suklaata maitosuklaan sijaan. Silloin riisisuklaasta ei tule yhtä makeaa.

Vinkki 2: Riisisuklaan voi tehdä myös pieniin paperivuokiin. Kun seos on valmis, se lusikoidaan vuokiin, jotka nostetaan hetkeksi jääkaappiin kovettumaan.

Vinkki 3: Paperivuokien värin voi valita teeman mukaan esimerkiksi joulu, kevät tai ystävänpäivä.

4.6.16 Valmistujaisjuhlat

Tämä video kokoaa yhteen, mitä tapoja ja perinteitä Suomessa kuuluu valmistujaisiin.

[Finnish Holidays - Graduation Day - valmistujaisjuhlat](#)

Vinkki 1: Suomalaisissa kouluissa jaetaan hymytyttö- ja hymypoikapatsaita, joiden saajista äänestetään kouluissa. Järjestäkää Suomi-koulussa äänestys kivasta kaverista.

Vinkki 2: Suomalaiset ylioppilaat lakitetaan koulussa järjestävissä lakkiaisissa touko-kesäkuussa. Askarrelkaa ylioppilaslakit, joilla Suomi-koulunsa päättävät lakitetaan. Kuunnelkaa myös *Gaudeamus Igitur* -laulu.

Gaudeamus Igitur latinaksi ja englanniksi: [Gaudeamus Igitur](#)

Ylioppilaskunnan laulajien *Gaudeamus Igitur*: [Ylioppilaskunnan laulajat: Gaudeamus Igitur](#)

4.6.17 Juhannus ja Suomen lipun päivä

Juhannus kunnioittaa valoisia kesäiltoja ja -öitä, joita juhlitaan kesäkuun lopussa kesäpäivän seisauksen aikoihin. Suomessa juhannus on yöttömän yön juhla. Se on Suomessa myös virallinen liputuspäivä, jolloin saa liputtaa läpi yön (ks. liputuskäytännöt).

Vinkki 1: Tulosta tai ota ruutukaappauksia suomalaisista sääennusteista. Verratkaa päivien ja öiden ennustuksia. Kuka huomaa, että Pohjois-Suomessa yöttömän yön paikkakunnilla ennusteissa on yölläkin auringon kuva kuun sijaan?

Vinkki 2: Tehkää moderneja juhannustaikoja. Lisäideoita toteutukseen löytyy esimerkiksi seuraavalta sivulta ja mimmien *Juhannustaikoja*-laulusta.

<https://lapsennimi.com/2017/06/juhannustaiat-lapsille/>

[Mimmit - Juhannustaikoja LIVE](#)

4.6.18 Suomen luonnon päivä

Suomen luonnon päivää juhlitaan vuosittain elokuun viimeisenä lauantaina. Päivän tarkoituksena on juhlistaa Suomen luontoa. Se on nykyään yksi virallisista liputuspäivistä.

Eläinsadut kuuluvat suomalaiseen satuperinteeseen ja tarjoavat kiehtovan polun suomalaiseen metsään ja kansanperinteisiin. Satujen pääosissa ovat tyypillisesti hyväuskoinen karhu, yrmeä susi, viekas kettu ja nokkela jänis.

Vinkki 1: Lähtekää retkelle luontoon! Katso tarkemmin [metsäkoululukua 6.2.](#)

Vinkki 2: Lukemiseksi *Suomen Lasten Eläinsadut*, toim. Pirkko-Liisa Surojegin, Otava 1997, ja Koski, Mervi, *Västäräkki Vääräsääri ja yli 600 muuta suomalaista lastenlorua, kansanrunoa ja hokemaa*, Karisto 2004.

Vinkki 3: Muistatteko, mitkä ovat Suomen kansalliskala, -kukka, ja -eläin? Katso [liite 5 Suomi-tietoisku](#).

4.6.19 Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen päivä

Suomen ensimmäisen naisministerin Miina Sillanpään päivä on vuodesta 2023 lähtien ollut virallinen liputuspäivä. Sitä vietetään ensimmäisenä päivänä loka-kuuta myös kansalaisvaikuttamisen kunniaksi. Sillanpää oli merkittävä naisten, lasten ja heikko-osaisten puolustaja.

Vinkki 1: Katsokaa tietoiskuja Miina Sillanpäästä.

[Miina Sillanpää 3 minuutissa | Yle Areena](#)

[Miina Sillanpää -lyhytdokumentti](#)

Vinkki 2: Keskustelkaa ja nimetkää ryhmänne kanssa jokin teitä vaivaava asia. Nuorimpien kanssa keskustelun tukena voi käyttää mielipidekortteja. Kouluikäisten ryhmissä voitte kirjoittaa mielipidekirjoituksia jostakin teitä koskettavasta asiasta.

[Mielipidekortit – Freed.com](#)

[Mielipidekirjoitus – Freed.com](#)

4.6.20 Aleksis Kiven ja suomalaisen kirjallisuuden päivä

Aleksis Kivi oli ensimmäinen suomalainen kirjailija, joka kirjoitti ammattimaisesti suomen kielellä. Aleksis Kiven päivä on Suomessa vakiintunut liputuspäivä. Sitä vietetään 10. päivänä lokakuuta.

Vinkki 1: Tietoisuaksi Aleksis Kivi ja *Seitsemän veljestä* parissa minuutissa.

[Suomen juhlapäivät: Aleksis Kivi alle kolmessa minuutissa](#)

Vinkki 2: Freed-sivustolla on väritettäviä tietoisuuksia Aleksis Kivestä. Nuorimmille on tarjolla tavutettu versio ja kouluikäisille heille soveltuva.

[Aleksis Kivi-moniste tavutettu – Freed.com](#)

[Väritettävä tietoisuus Aleksis Kivestä – Freed.com](#)

Vinkki 3: Lukekaa Kiven kuvauksia hänen oman aikansa suomalaisista. Tunnistatteko teksteistä tutun oloisia tyyppejä?

Vinkki 4: Kuunnelkaa ja laulakaa Kiven sanottamiin runoihin tehtyjä lauluja kuten *Laulu oravasta* (käytössä myös nimi *Oravan laulu*) ja *Metsämiehen laulu*. Keskustelkaa laulujen sanoituksista ja siitä, kuinka ne kuvaavat suomalaista luontoa. Katso laulujen sanat [liitteestä 6](#).

Vinkki 5: Ohjeet ”Neljän harjoittelukerran *Seitsemän veljestä*” -minimusiikinäytelmään [löytyvät liitteestä 6](#).

4.6.21 Yhdistyneiden kansakuntien päivä

Yhdistyneiden kansakuntien päivää vietetään 24. päivänä lokakuuta. Suomalaisessa kalenterissa se on ollut vuodesta 1987 lähtien virallinen liputuspäivä.

Vinkki 1: Suomessa YK:n päivää vietetään myös rauhan ja ihmisoikeuksien puolesta. Suomalaisen rauhanvälityksen avulla on ratkottu vaikeita konflikteja eri kriisialueilla, ja edesmennyt presidentti Martti Ahtisaari sai Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 2008 ansioistaan sovittelutyössä.

Vinkki 2: Martti Ahtisaari -päivää vietetään Suomessa päiväkodeissa ja kouluissa 11.–13.11. Tämän päivän tarkoituksena on lisätä rauhanvälityksen ohella lasten ja nuorten tietoa arkisten riitojen ratkaisemisesta ja sovinnon merkityksestä.

Vinkki 3: YK:n päivänä voidaan tehdä *Kuinka toimin konflikti- tai riita-tilanteissa* -ryhmätyö. Ryhmäläiset kertovat aluksi, kuinka he itse toimivat riita- ja konfliktitilanteissa. Joku saattaa esimerkiksi kertoa kävelevänsä aina pois ja menevänsä piiloon, toinen kieltävänsä asian olemassaolon, kolmas hakevansa aikuisen aina turvakseen tai ryhtyvänsä tappeluun. Jokainen saa kertomustaan vastaavan eläinkuvan, minkä jälkeen käydään yhdessä läpi, miten kuvissa näkyvät eri eläimet reagoivat konflikteissa. Esimerkiksi strutsi työntää päänsä hiekkaan, haukka hyökkää uhrinsa kimppuun, delfiini ui pois paikalta ja kojootti on ovela ja käyttää monta eri keinoa tilanteen ratkaisemiseksi. Tämän jälkeen oppijat saavat itse miettiä, miten voisivat kehittää omaa tapaansa toimia. Olisiko ongelman kieltämisen tai paikalta poistumisen sijaan parempi jäädä selvittämään tilanne loppuun saakka? Entäpä jos ei huutaisikaan, vaan keskustelisi tilanteen auki? Voisiko olla hyökkäämistä ja tappelua parempi keino selvittää erimielisyys?

4.6.22 Kekri, halloween ja pyhäinpäivä

Kekri, köyri tai kööri on perinteinen suomalainen loka-marraskuussa vietettävä sadonkorjuujuhla, joka juhlisti alkujaan sadon turvannutta Kekri-jumalaa. Siihen kuului ennen vanhaan ruualla ja juomalla herkuttelu työlään satokauden jälkeen. Ennen kekrijuhlissa vieraili nurin käännettyyn turkkiin pukeutunut kekripukki, joka vaati kestitystä uhkaillen esimerkiksi kaataa uunin. Nykyajan halloweenin juhliminen naamioitumalla ja kestitystä kepposen uhalla vaatien on siis hyvin lähellä perinteistä kekrinviettoa. Kekrissä juhlittiin maatalouden ja sadonkorjuun lisäksi myös esi-isiä ja muisteltiin vainajia hyvän onnen takaamiseksi. Lisäksi se oli aikanaan vuodenvaihteen juhla ja palkollisten lomaviikko.

Kekrin vietto on yleistynyt viime vuosina. Vaikka se ei ole enää tärkeimpiä juhliamme, monet juhlatapojemme juuret ovat kekrissä. Monia kekrinvieton tapoja

on siirtynyt jouluun: kekripukista on tullut joulupukki, ja olkipukit, himmelit, jouluporsas ja joulurauha ovat kaikki alun alkujaan kekriperinteitä. Kekriin voi perehtyä muun muassa Talonpoikaiskulttuurisäätiön sivustolla. Sieltä löytyy runsaasti vinkkejä ja materiaaleja opetukseen.

www.kekri.fi

Anglosaksisista maista lähtöisin olevaa ja pyhäinpäivän aattona vietettävää "All Hallows Eve" -juhlaa kutsutaan useimmiten halloweeniksi. Halloweenin toi Suomeen vuonna 1950 Helsingin sotainvalidien naisjaosto, joka järjesti Kalastajatorpalla halloween-juhlat.

Pyhäinpäivä on vainajien eli kuolleiden ihmisten muistopäivä, jota vietetään Suomessa loka-marraskuun vaihteessa. Pyhäinpäivänä on tapana viedä kynttilöitä läheisten haudoille ja muutenkin muistella heitä. Uudet muistamisen muodot ovat tulleet suosituiksi perinteisten tapojen rinnalle. Edesmenneiden sureminen ja muistaminen sosiaalisessa mediassa on yleistynyt huomattavasti, ja suremisesta on tullut yhteisöllisempää kuin aiemmin. Siinä missä muisteleminen tapahtui ennen perhepiirissä ja yksityisesti, sosiaaliseen mediaan tehty päivitys tai virtuaalikynttiöiden sytyttäminen tekee siitä nykyisin yhteisöllisempää ja tavoittaa laajemman joukon ihmisiä. Seuraava video kertoo suomalaisen pyhäinpäivän perinteistä.

[Finnish Holidays - Day of All Saint's Day / All Hallows Day - pyhäinpäivä](#)

Vinkki 1: Tutustukaa satokauden tuotteisiin ja nimetkää ne. Koululla voi järjestää maistiaiset, jossa suomi-koululaiset voivat joko kuvailla tai antaa pisteitä tuotteen maulle, tuoksulle ja koostumukselle. Samalla voitte kerrata myös aistien nimityksiä. Jos lähistöllä on maa- tai eläintila, viekää ylijääneet tuotteet eläimille tai kompostiin. Avainsanoja aisteihin löytyy esimerkiksi *Kotisuomea eriyttävästä materiaalista* luvusta 22.

https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2023/07/Kotisuomea_eriytt%C3%A4v%C3%A4_teht%C3%A4v%C3%A4_luku22.pdf

Vinkki 2: Kasviksia tai hedelmiä voi käyttää myös askartelussa. Katso perunaleimasin ja muita askarteluideoita *Suomi-koulun opettajan oppaasta* luvusta 7.4.4.

https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2023/07/suomi-koulun-opettajan-opas-2023_LOPULLINEN-VERSIO-29.6.23.pdf

Vinkki 3: Freed-sivustolla on paljon erilaisia kekri- ja halloweenaiheisia valmiita tehtäviä, joista on tässä muutamia esimerkkejä:

Missä kurpitsa on?

<https://cdn.freed.com/uploads/a6e4578e-0ff5-4b9b-855b-c4ae921027f2/attachment.pdf>

Kuvaileva kirjoitusharjoitus

[Kirjoitusharjoituksia Halloween-teemalla – Freed.com](https://freed.com/kirjoitusharjoituksia-halloween-teemalla)

Vinkki 4: Sukupuu

Piirtäkää jokaisen oma sukupuu, johon voi lisätä kuvia sukulaisistaan. Keskustelkaa sukupolvien historiasta ja siitä, että edesmenneet sukulaiset eivät ole enää kanssamme mutta pysyvät sukujen muistoissa.

Vinkki 5: Sytyttäkää edesmenneitten muistoksi (led-)kynttilä, kuten Suomessa on tapana, tai etsikää virtuaalinen muistosivu, missä jokainen voi sytyttää oman kynttilän rakkaidensa muistolle.

Vinkki 6: Tehkää retki kurpitsafarmille. [Tästä on oppaassa tapausesimerkki Seattlestä.](#)

Vinkki 7: Taitellaan paperista kirppu. Esimerkiksi Ryhmärenki-sivustolta löytyy sekä tyhjiä että valmiiksi täytettyjä kekri- ja halloween-aiheisia "kauhukirppuja". <https://ryhmarenki.fi/sadonkorjuu-kekri-ja-halloween/>

Vinkki 8: Syksyn koulukertojen piristykseksi voi pitää ruuanlaittotapahtuman, jossa ruualla saa myös leikkiä! Tässä on muutamia ideoita hauskoihin ja helposti toteutettaviin halloween-herkkuihin. Muista aina tarkistaa ennen ruuanlaittokertoja mahdolliset ruoka-aineallergiat ja ruokarajoitukset ja tarjota vaihtoehtoisia aineksia.

Nakkisormet

Tarvikkeet:

- nakkeja
- tarjoiluun ketsuppia
- koristeluun kirsikkatomaatteja.

Etene näin:

1. Leikkaa nakit puoliksi ja poista nakin päätypäästä kynnen mallisesti pieni kerros nakin kuorta. Leikkaa myös ohuet poikittaisviillot nakkiin niveliksi.

2. Paista nakit uunissa ja tarjoile ketsupin kanssa. Sormet voi myös koristella paistamisen jälkeen ohuilla kirsikkatomaatin siivuilla.

Vinkki 9: Katso myös muumionakit. <https://pienipunainenkeittio.com/muumionaki/>

Kananmunahiiret

Tarvikkeet:

- keitettyjä kananmunia
- muutamia retiisejä
- ruohosipulia
- kokonaisia mustapippureita
- tarjoiluun juustoa kuutioina.

Etene näin:

1. Kuori ja leikkaa kovaksi keitetyt kananmunat pitkittäin puolikkaiksi. Asettele leikkauspinta alaspäin ja tee munan suipompaan päähän pienet viillot.
2. Leikkaa retiiseistä ohuen ohuita siivuja ja asettele ne hiirelle korviksi.
3. Tee terävällä veitsellä pienet pistot silmiä ja häntää varten. Asettele pippurit silmiksi ja muutaman senttimetrin pätkä ruohosipulia hännäksi.
4. Kerää hiiret tarjoiluvadille ja asettele pieniä juustokuutioita hiirten ympärille.

Omena-vaahtokarkkihampaat

Tarvikkeet:

- punaisia tai punertavia omenia
- suklaa-pähkinätahnaa
- pieniä vaahtokarkkeja

Etene näin:

1. Pese omenat hyvin. Leikkaa omenasta noin reilun yhden senttimetrin paksuisia lohkoja.
2. Voitele lohko suklaapähkinätahnalla ja asettele pieniä vaahtokarkkeja hampaiksi.

Helpot mandariinikurpitsat

Tarvikkeet:

- mandariineja
- sellerinvarsia.

Etene näin:

1. Kuori mandariinit ja pese sellerin varret. Leikkaa sellerit lyhyemmiksi ja sen jälkeen pitkittäin ohuiksi lohkoiksi.
2. Laita yksi lohko mandariinin keskelle, ja kurpitsat ovat valmiita!

Vinkki 1: Yläkouluikäisille voi antaa ongelmanratkaisutehtävän, jossa kahdesta klementtiinistä pitää tehdä halloween-kurpitsa. Ryhmäläiset voivat ehdottaa erilaisia ratkaisuja (teesi-antiteesi-synteesi), ja jokainen arvioi itse, ovatko ideat toteuttamiskelpoisia. Kannattaako esimerkiksi kuoreen piirtää silmät ja suu tussilla vai mieluummin kuoria klementtiini ja maalata silmät ja suu vaikka suklaatahnalla?

Vinkki 2: Freed- ja Ryhmärenki-sivustoilla on monenlaisia syys- ja halloween-aiheisia tehtäviä.

[Sadonkorjuu, kekri ja halloween – Vinkkejä ja tekemistä ryhmiin ja juhliin](#)

Vinkki 3: Tuntia voi elävöittää esimerkiksi keksimällä jokaiselle oman halloween-nimen.

<https://wordwall.net/fi/teacher/1176273/ryhm%c3%a4renki/folder/692245/laatikkoleikki/halloween-ja-kekri>

Vinkki 4: Halloween-jumpalla saa kivan lisän tuntiin. Esimerkiksi Word-wall-sivustolla on kivoja pelejä.

[Halloween-jumppa tilassa liikkuen - Laatikkoleikki](#)

Vinkki 5: Halloween-tunnille voi viedä myös musiikkia.

[Kolme Kummitusta](#)

[Ku-ku-Kummitus](#)

4.6.23 Isänpäivä

Isänpäivää vietetään Suomessa marraskuun toisena sunnuntaina isien kunniaksi ja muistoksi. Päivä on virallinen liputuspäivä Suomessa. Muissa maissa isänpäivää saatetaan viettää aivan toisena ajankohtana. Seuraavassa kolmen minuutin videossa kerrotaan lyhyesti, mitä perinteitä suomalaiseen isänpäivään kuuluu.

[Finnish Holidays - Father's Day - isänpäivä](#)

Vinkki 1: Lähettäkää isälle perinteisen kortin sijaan Tuomaksen opetuslaulu QR-koodilla kännykkään. Laulussa on videon ohella mukana suomalaiset sanat.

[Laulu isänpäivään \(ja kortti-idea\) – Freed.com](#)

Vinkki 2: Isälle voi antaa myös aineettomia lahjoja:

Raaputusarpa

[Isänpäivän raaputusarpa – Freed.com](#)

Värinauttien isänpäivän sattumaruno

<https://cdn.freed.com/uploads/1a797fbb-6a21-4879-b41d-3778024bc9e4/attachment.png>

Värinauttien sivuilla on kirjepohja tärkeälle henkilölle.

https://www.varinautit.fi/wp-content/uploads/2020/03/kirje_tarkealle_helppo.pdf

Vinkki 3: Tehkää *Tällainen on isä* -lomake, johon opettaja voi jo ennen tuntia valmistella erilaisia kysymyksiä ja johon oppija kirjoittaa vastauksia isästään. Kysymykset voivat olla esimerkiksi seuraavan tyyppisiä: Mitä isä tekee saadakseen sinut nauramaan? Mitä isä aina sanoo sinulle? Mitä sinä ja isä tykkäätte tehdä yhdessä? Missä isä on todella hyvä? Jos isä olisi sarjakuvahahmo, kuka hän olisi? Missä sinä ja isä olette samanlaisia? Mikä on isän lempiruoka?

Vinkki 4: Hyvä vaihtoehto on *Kymmenen asiaa, joita rakastan sinussa* -kortti.

https://cms.ikioma.fi/wp-content/uploads/2021/11/Fathersday_blue_FI.pdf

Vinkki 5: Tutustu tapausesimerkkiin erilaisesta isänpäivän vietosta eli aavikkoretkestä [Dubaiissa luvussa 7.4.](#)

4.6.23 Itsenäisyyspäivä

Suomen itsenäisyyspäivää vietetään Suomen itsenäistymisen (v. 1917) kunniaksi 6.12. Itsenäisyyspäivää on vietetty Suomessa vuodesta 1919 lähtien. Päivä on Suomessa arkipyhä ja virallinen liputuspäivä. Tämä linkki tiivistää, mitä itsenäisyyspäivä merkitsee suomalaisille.

[Finnish Holidays - Independence Day - itsenäisyyspäivä](#)

Sinivalkoiset kynttilät on liitetty osaksi itsenäisyyspäivän juhlintaa vuonna 1927 Itsenäisyyden Liiton kehotuksesta. Aikojen saatossa kaksi kynttilää ikkunalaudalla ovat kertoneet tarinaa niin kuninkaallisten syntymäpäivistä kuin keisariperheen merkkipäivistäkin, kun Suomi on ollut milloin Ruotsin, milloin Venäjän vallan alla. Kynttilät ovat myös olleet osa Venäjän sortokausien vastaista protestia tai merkki turvallisesta majapaikasta. Nykyisessä käytössä ne kuvastavat isänmaan ja kodin merkitystä.

Vinkki 1: [Liitteessä 5](#) olevaa värityskuvaa voi käsitellä pienten kanssa väritystehtävänä niin, että kopioidaan mallista ja kerrataan samalla värien nimityksiä. Edistyneempien kanssa tehtävää voi vaikeuttaa sanelemalla väritysohjeet ja lisäämällä esimerkiksi suuntia: "Väritä Suomen leijona kokonaan keltaiseksi paitsi jätä oikea käsi valkoiseksi." Värityskuva toimii hyvin värien, suuntien (oikea-vasen) ja yksi- tai moniosaisten ohjeiden kuuntelemisen harjoittelussa.

Vinkki 2: Miettikää ryhmässä, miksi Suomen vaakunassa on leijona eikä esimerkiksi suomalainen karhu tai susi. Suunnitelkaa itse vaihtoehtoisia vaakunoita, joissa on suomalaisia metsän eläimiä.

Vinkki 3: Täältä löydät apua liputusta koskeviin ohjeisiin.

[Liputuspäivän ABC video: Liputuspäivän ABC](#)

[Usein kysytyt kysymykset lipusta - Sisäministeriö](#)

[Tietoa Suomen lipusta: lipun kuvaus ja värit - Sisäministeriö](#)

Vinkki 4: Askarrelkaa lippunauha tai iso Suomen lippu. Tulostettavia lippupohjia löytyy esimerkiksi näiltä sivuilta.

[lippunauha-väritettävä.pdf](#)

[suomenlippu-a4-sininen.png](#)

Vinkki 5: Tehkää väritettävä tietoisuus Suomesta. Katso [liite 5](#).

Vinkki 6: Kuunnelkaa tai lukekaa tasavallan presidentin puhe ulkosuomalaisille ja käykää keskustelua sen pohjalta. Aiempien vuosien puheita löytyy esimerkiksi YouTubesta.

Vinkki 7: Järjestäkää oma itsenäisyyspäivän vastaanotto ja tanssit.

Vinkki 8: Voit myös käyttää tekoälyä apuna itsenäisyysjuhlan askarteluideoiden suunnittelussa. Katso [liite 10](#).

Vinkki 9: Väinö Linnan romaaniin perustuva ja Edvin Laineen ohjaama *Tuntematon sotilas* -elokuva on vuodelta 1955. Se löytyy osoitteesta www.elonet.finna.fi. Huomioi elokuvan K12-ikäraja. *Tuntemattomasta sotilaasta* on tehty myös muita versioita, jotka nekin löytyvät elonetin sivuilta.

Näin järjestät omat linnan juhlat

- Tutustukaa linnan juhlien historiaan.
[Itsenäisyyspäivä ja Linnan juhlat | Elävä arkisto | yle.fi](#)
[Linnan juhlat: Hetkiä menneiltä vuosilta | Yle Areena](#)
- Valitkaa itsenäisyyspäivää lähellä oleva koulupäivä, jolloin voitte järjestää itsenäisyyspäivän vastaanoton koululla.
- Laatikaa tilaisudelle ohjelma ja lähettäkää kutsut.
- Valitkaa presidenttipari ja harjoitelkaa kättely.
- Suunnitelkaa musiikki ja äänentoisto (esiintyjä, soittolista tai DJ).
- Kannustakaa vieraita pukeutumaan juhlallisesti (mekot, puvut, kansallispuku).
- Juhlatilan voi koristella Suomen lipuilla, sinivalkoisilla ilmapalloilla ja kynttilöillä.
- Tansseiksi sopivat valssi, polkka tai tangot. Voit sisällyttää ohjelmaan myös modernia musiikkia tai pyytää paikallista esiintyjää soittamaan elävää musiikkia. Järjestä lapsille ja nuorille ennen tapahtumaa harjoituksia, jotta he oppivat valitut tanssit.
- Itsenäisyyspäivä antaa mahdollisuuden keskustella linnan juhlien perinteestä: Keitä linnan juhliin kutsutaan, ja miksi ihmiset haluavat mukaan? Miksi linnan juhlat ovat Suomessa iso tapahtuma, josta uutisoidaan laajasti?

4.6.24 Sibeliuksen päivä

Kansallissäveltäjämme ja tunnetuimman suomalaisen säveltäjän Johan Christian Julius "Jean" Sibeliuksen syntymäpäivää juhlitaan 8.12. Sibelius syntyi vuonna 1865. Hänen tunnetuimpia teoksiaan ovat seitsemän sinfoniaa, *Finlandia* ja *Kullervo*.

Vinkki 1: *Finlandian* voi kuunnella esimerkiksi seuraavasta linkistä.

[Jean Sibelius - Finlandia](#)

Vinkki 2: Luettavaksi Katri Kirkkopellon kuvakirja *Soiva metsä (+ cd)*, *Jean Sibeliuksen matkassa*, Lasten Keskus 2015.

Vinkki 3: Soiva metsä -konsertti on tarkoitettu Suomi-koulujen sisäiseen käyttöön (lähi- ja etäopetukseen). Katso *Suomi-koulun opettajan opas*, s. 122.
[Suomi-koulun opettajan opas](#)

Vinkki 4: Sibelius sanoi, että missään muualla kuin ulkomailla hän ei tuntenut itseään niin suomalaiseksi kuin siellä. Suomessa hän taas tunsi itsensä eurooppalaiseksi. Keskustelkaa, miten itse koette kulttuuri-identiteettinne.

Vinkki 5: Kurkistakaa Ainolaan, Sibeliuksen kotiin. [Ainola](#)

4.6.25 Lucian eli Valottaren päivä

Lucian päivän perinteisiin kuuluu Lucia-neidon valitseminen. Lucian vaatetus on tyypillisesti ollut valkoinen kaapu, punainen vyö ja kynttiläkruunu. Perinteeseen liittyy alun perin Italiasta tullut *Santa Lucia* -laulu, jota lauletaan Lucia-neidon johtamassa kynttiläkulkueessa 13. päivänä joulukuuta.

Vinkki 1: Näissä linkeissä on tietoa ja tehtäviä, jotka liittyvät Lucian päivään.

[Lucian päivä 13.12.](#)

[Finnish Holidays - St. Lucy's Day - Lucian päivä](#)

Vinkki 2: Tehkää luciapullia. [Lucia-pullat - lussekatter - Dansukker](#)

Vinkki 3: Sokea Lucia oli sokeiden ja näkövammaisten pyhimys. Peittääkö vuorollaan jokaisen silmät ja tunnustelkaa eri materiaalista tehtyjä esineitä (karhea, pehmeä, liukas, tahmea...). Kuvailekaa niitä tuntoaistin perusteella.

Vinkki 4: Järjestäkää Lucia-karaoke. Kaikki voivat laulaa karaoken tahtiin.

[Pyhä Lucia](#)

Vinkki 5: Keskustelkaa Lucian ulkonäköön liittyvistä stereotypioista.

Vinkki 6: Jos päätätte valita Lucian koulussanne, on tärkeää noudattaa avoimuutta, tasapuolisuutta ja yhteisöllisyyttä. Lucia voidaan valita vapaaehtoisten joukosta joko äänestämällä tai arpomalla ja korostaa roolin symbolista merkitystä valon, ystävällisyyden ja auttamisen edustajana. Juhlaan kannattaa tarjota erilaisia rooleja kaikille halukkaille, jotta mahdollisimman moni voi osallistua. Valinnassa on hyvä huomioida monimuotoisuus ja varmistaa, että kaikki tuntevat olonsa tervetulleiksi. Avoin keskustelu ja selkeät säännöt tekevät prosessista reilun ja kaikkia osapuolia kunnioittavan.

4.6.26 Joulun aika

Vinkki 1: Kirjoittakaa kirje joulupukille. Tilaa joulupukilta myös vastauskirje. Joulupukin virallinen osoite on seuraava:

Joulupukin Pääposti
Tähtikuja 1
96930 NAPAPIIRI
FINLAND

Tilaa vastaus tästä linkistä. [Kirje Joulupukilta - Joulupukin Kammari](#)

Vinkki 2: Tutustukaa revontuliin.

[Mistä revontulet tulevat? Tuliketun tarina, osa 2](#)

Vinkki 3: Tässä linkissä on mielenkiintoista materiaalia joulupukin kylästä.

[Joulupukin Pajakylä](#)

Vinkki 4: Valitkaa kukin yksi itsellenne merkityksellinen joululaulu. Ker-
tokaa, miksi juuri se on merkityksellinen ja mitä muistoja siihen liittyy.
Joululaululistoja löytyy muun muassa Spotifysta, YouTubesta ja osoitteesta
www.jouluradio.fi.

Vinkki 5: Katsokaa, mitä joulupukki tekee kesällä.

[Joulupukin kesä Lapissa – Napapiiri Rovaniemi Lappi Joulupukki](#)

Vinkki 6: Joululukemista löytyy monista Mauri Kunnaksen kirjoista.

- Kunnas, Mauri, *Koiramäen joulukirkko*, uusittu painos, Otava 2006.
- Kunnas, Mauri, *Suomalainen tonttukirja*, Otava 1979.
- Kunnas, Mauri, *Joulupukki*, juhlapainos Otava 2006.

Vinkki 7: Jouluisia toiminnallisia ja liikunnallisia tehtäviä on esimerkiksi
Ryhmäengin sivuilla ja luetun ymmärtämistä ja loogista päättelyä harjoit-
tava tehtävä Freedissä.

[Joulutehtäviä-sivulla on tekemistä joulukauden juhliin ja ryhmiin](#)

[Pakettiarvoitus: luetun ymmärtäminen & looginen päättely – Freed.com](#)

Vinkki 8: Tehkää ruokasoodasta ja hiustenhoitoaineesta tekolunta. Reseptiin kuuluu kolme desilitraa ruokasoodaa ja puoli desilitraa hiustenhoitoainetta. Jos lumi on liian tahmeaa, lisätkää vähän soodaa. Jos haluatte tehdä lumipalloja, lisätkää vähän hiustenhoitoainetta. Ainekset puristellaan käsin lumeksi.

Vinkki 9: Pikkujoulut ovat tärkeä perinne.

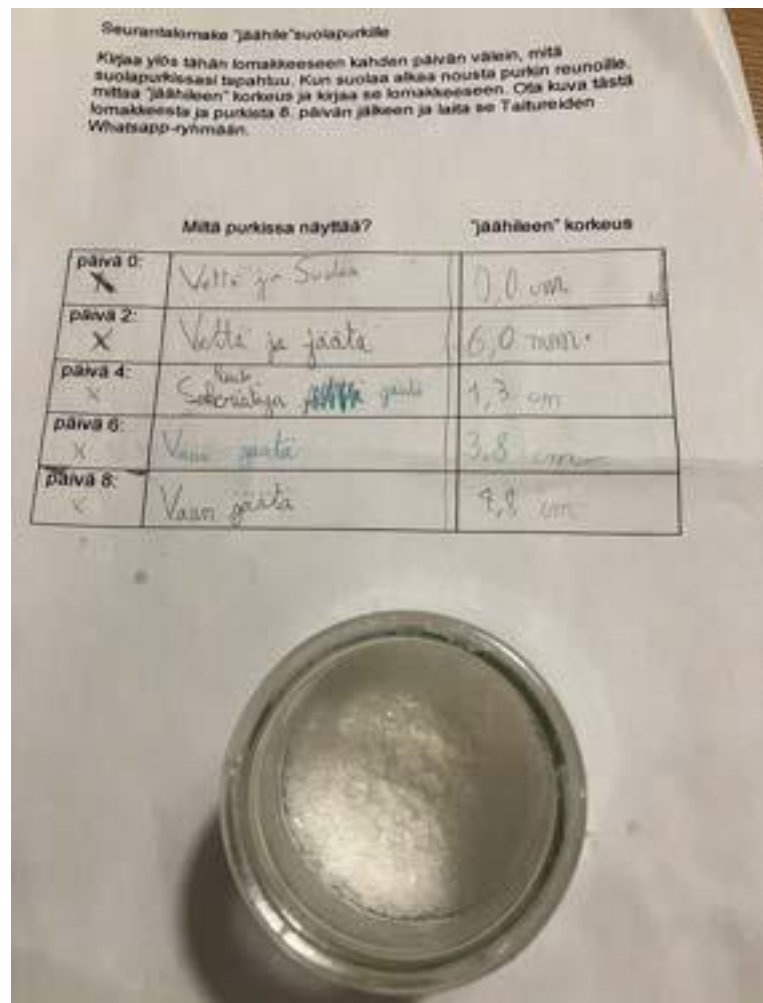
[Finnish Holidays - Pikkujoulut or "Little Christmas"](#)

Vinkki 10: Meriruokasuolasta ja vedestä voi kasvattaa muutamassa päivässä huurteisia tuikkuja. Ohjeita löydät esimerkiksi näistä linkeistä.

[Uskomaton kikka! Suolasta syntyy helposti huurteinen tuikkulyhty, joka näyttää aivan jäältä mutta ei sula](#)

[Tee itse jouluinen suolalyhty lasipurkista | Jouluaskartelu | K-Ruoka](#)

Askartelun ohella voit antaa kotitehtäväksi seurata ja raportoida huurteen kasvua.

5 Teemapäiviä

Tähän lukuun on koottu erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä teemapäiviä, joita voi soveltaa tuntisuunnittelussa. Joidenkin teemojen alle on koottu niihin liittyviä avainsanoja opetuksen tueksi. Ne auttavat tiivistämään käsiteltävän aiheen keskeistä sisältöä ja jäsentämään tietoa. Niiden avulla voi lisäksi laajentaa sanavarastoa.

Teemapäiviin liittyviä ideoita voi myös etsiä erilaisten tekoälysovellusten avulla, kuten ChatGPT, Copilot ja Gemini. Tekoäly antaa todella helposti ideoita ihan mihin tahansa juhlaan tai aiheeseen – vain mielikuvitus on rajana! ChatGPT:n käyttöohjeet löydät [liitteestä 10](#).

Facebookissa on tekoälystä kiinnostuneille myös oma ryhmä ”Tekoäly Suomi-koulussa”. <https://www.facebook.com/share/g/18taEf27R1/>

5.1 Ruoka ja tapakulttuuri

Ruokaan ja tapakulttuuriin liittyvät teemapäivät antavat mahdollisuuden tutustua ja perehtyä suomalaiseen ruokakulttuuriin sekä oppia niihin liittyviä sanoja ja tapoja. Esimerkiksi leivontakertoihin voi pelkän leipomisen lisäksi sisällyttää erilaisia pedagogisia tavoitteita, kuten uuden sanaston oppimista, muotoja, mittaamista ja lukumääriä. Seuraavalla sivulla oleva avainsanalista on tehty Canvalla, ja sitä voi käyttää avainsanojen opettelussa. Katso myös *Kotisuomea eriyttävä materiaali* luku 11.

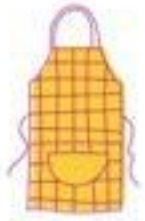
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku11.pdf

Suomi-koulun opettajan oppaassa käsitellään ruokakulttuuria.

[Suomi-koulun opettajan opas](#)

Ruokakulttuuria käsiteltäessä muita avainsanoja voivat olla esimerkiksi *ruoka, pulla, viljat, marjat, kasvikset ja hedelmät*. Katso myös [luku 2.1 Pedagogia tahtumien takana](#).

Avainsanoja: leipominen

esiliina, essu

patakinnas

ohje, resepti

kulho

kaavin

vispilä

lusikka,
kauha

mittalusikat

mittakuppi

pullasuti

kaulin

vuoka

uunipelti

vatkain

monitoimikone

sekoittaa,
minä sekoitan

vatkata,
minä vatkaan

kaulita,
minä kaulin

laittaa uuniin,
ottaa uunista

paistaa uunissa

Valmista!

Suomalaisen ruuan päivä ja valtakunnallinen tapakasvatusviikko (syyskuu)

Teemaan on materiaalia ruokatietosivustolla.

<https://ruokatieto.fi/suomalaisen-ruoan-viikko-kouluissa>

Korvapuustipäivä (lokakuu)

Koulussa voi mahdollisuuksien mukaan järjestää leivontatyöpajan, joissa oppijat pääsevät leipomaan korvapuusteja opettajien avustaessa. Jos koulussa ei ole mahdollisuutta leipomiseen, opettaja voi leipoa korvapuusteja etukäteen tai pyytää vanhempia tekemään niitä. Koulussa lapset ja nuoret voivat kirjoittaa itselleen muistiin korvapuustireseptin ja kokeilla leipomista kotona yhdessä huoltajan kanssa.

Vinkki 1: Tällä sivustolla on erilaisia korvapuustireseptejä. Teemapäivää suunniteltaessa on hyvä huomioida ne oppilaat ja henkilökunnan jäsenet, joilla on ruokarajoitteita tai allergioita. [Korvapuustipäivä | Myllyn Paras](#)

Vinkki 2: Korvapuusteja voi tehdä myös paperista tai savesta.

Maailman leivontapäivä (toukokuu)

Kivoimpia globaaleja päiviä on maailman leivontapäivä. Sitä voi juhlistaa leipomalla yhdessä Suomi-koulussa, jos tilat sen sallivat.

Vinkki 1: Jos leipominen ei onnistu koulun tiloissa, tehkää yhdessä taikina, joka kohooa Suomi-koulutuntien aikana. Taikinasta tehdään leivonnaiset koulukerran jälkeen kotona.

Vinkki 2: Leivontapäivänä voidaan kiinnittää huomiota ruuan alkuperään ja siihen, miten ruoka tulee pelloilta ruokapöytään. Viljan reitti pelloilta pöytään löytyy ruokatietosivuilla. Siellä on myös muita ruokien reittejä.

[Viljan reitti - Ruokatieto](#)

Vinkki 3: Lähtekää retkelle ja paistakaa tikkupullia.

[Tikkupullat – Freed.com](#)

Vinkki 4: Myös etäopetuksessa voi leipoa.

Nakkikääröt

Nakkikääröt ovat helppo ja aloittelijoillekin soveltuva leivottava, joka onnistuu hyvin myös etäopetuksessa. Tekemiseen kannattaa varata aikaa noin tunti.

Ennen leipomista katsotaan yhdessä työvaihekuvat, joilla havainnollistetaan, mitä tehdään ja kuinka eri vaiheissa toimitaan. Lisäksi käydään läpi tarvittava sanasto, jos se ei ole entuudestaan tuttua.

Tarvikkeet:

- valmista lehtitaikinaa
- nakkeja
- sinappia
- työvälineiksi veitsi, lusikka, leivinpaperia ja uunipelti.

Etene näin (malliohje on pyöreälle taikinalle):

- 1.** Voitele valmiiksi kaulittu lehtitaikina sinapilla ja halkaise pyöreä taikina keskeltä kahdeksi puolikkaaksi.
- 2.** Asettele riittävä määrä nakkeja taikinan leveämpään pätyyn.
- 3.** Rullaa taikina leveämmästä päästä kohti kapeampaa ja toista sama toisella taikinan puolikkaalla.
- 4.** Käännä rullat saumakohta alaspäin ja leikkaa niistä noin 2–3 senttimetrin pituisia palasia.
- 5.** Paista käärojä uunissa 220 celsiusasteessa noin 18–20 minuuttia, kunnes taikina on kullankeltaista.

Vinkki 5: Nakkikääröt voi varioida myös muumionakeiksi. Ohje löytyy esimerkiksi tältä sivulta. [Muumionakit — Peggyn pieni punainen keittio](#)

Vinkki 6: [Karjalanpiirakat](#) ovat perinteisiä suomalaisia leivonnaisia. Niiden tekeminen on helppoa ja edullista. Katso [luku 5.1.2 Perinteisiä ruokia](#).

Kestävän ruokakulttuurin päivä (kesäkuu)

Suomalaisen ruokakulttuurin juuret juontavat jo kansalliseepokseemme [Kalevalaan](#), jonka kertomuksissa ruualla ja juomalla on keskeinen rooli. Kestävän ruokakulttuurin päivänä huomio kiinnittyy muun muassa ruokahävikin välttämiseen ja ruokaturvallisuuteen.

Vinkki 1: Ruuanlaittotunneilla ja etäleivonnassa kannattaa nostaa säännöllisesti esille ruokahävikin välttäminen. Esimerkiksi joulutorttuja leivottaessa ylijäänyttä taikinaa ei heitetä pois, vaan kaikki käytetään hyödyksi.

Vinkki 2: Marttojen sivustolla on vinkkejä kestävään ja vastuulliseen ruokakulttuuriin. [Kestävä ruoka | Martat](#)

Vinkki 3: Lisää tietoa nykypäivän ruokakulttuurista löytyy muuan muassa seuraavasta linkistä. [Nykypäivän ruokakulttuuri - Ruokatieto](#)

Katso myös [kekritietoa](#).

Vinkki 4: Leipomisessa ja ruokatarjoiluissa kannattaa ottaa huomioon tyypillisimmät ruoka-aineallergiat ja yliherkkyydet. Esimerkiksi tarjoiluissa on paikallaan laittaa näkyviin käytetyt ainekset ja mahdolliset allergeenit. Oppitunneilla tulee huomioida erilaiset ruokarajoitteet ja ehdottaa vaihtoehtoisia ruoka-aineita.

Vinkki 5: Valitse reseptejä, joissa vältetään yleisimpiä allergeeneja, ja merkitse selkeästi allergioita ja yliherkkyyksiä aiheuttavat ruoka-aineet.

Kotisuomea-kirjassa ja *Kotisuomea eriyttävässä materiaalissa* on lisätietoa suomalaisesta ruokakulttuurista.

- <https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2020/09/Kotisuomea-luku10.pdf>
- Suomalaisia ruokia: https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku10.pdf
- Ruoka-aikoja ja tapoja: https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku11.pdf

5.1.1 Perinteisiä leivonnaisia

Leipominen on mukavaa yhteistä ajanvietettä lasten kanssa, ja yksinkertaisia reseptejä on helppoa kokeilla Suomi-kouluissakin. Leipomiskerta kannattaa suunnitella hyvin etukäteen, jotta välttyt turhalta stressiltä ja sotkulta. Leipomisen ohella lapset ja nuoret oppivat huomaamattaan monia uusia taitoja ja sanastoa.

Olemme koonneet yhteen kivoja ja helppoja perinteisiä suomalaisia reseptejä, jotka soveltuvat leivontaan Suomi-koululaisten kanssa tai tarjoiluiksi koulun erilaisiin juhliin ja tapahtumiin.

Vinkki 1: Jos koululla ei ole uunia tai leipomiseen soveltuvia tiloja, miettikää, voisitteko järjestää yhden Suomi-koulukerran tilassa, jossa leipominen onnistuu. Muistatthän huomioida myös erityiskerrasta aiheutuvat kustannukset.

Vinkki 2: Myös etänä voi leipoa. Ruoka-aineiden ostoslista kannattaa lähettää perheille hyvissä ajoin, jotta kaikki ehtivät hankkia tunnilla tarvittavat ainekset. Etäleipomisen työvaiheita ja välineitä koskee periaate ”vähemmän on enemmän”, jonka mukaan pyritään pitämään tehtävänänot riittävän lyhyinä ja työvälineiden määrä hallittavana. Työvaihekuvat kannattaa valmistaa ennen tuntia. Käykää ne yhdessä läpi jaetulta näytöltä ennen varsinaiseen leivontaan ryhtymistä. Tässä näet esimerkin siitä, millaisten kuvien avulla voit ohjeistaa etäleipomisessa esimerkiksi omenakaurapaistoksen ainekset ja eri työvaiheita.

Omena-kaurapaistoks

Raaka-aineet:

4-5 omenaa
150 g (1,5 dl) sulatettua voita tai margariinia
1,5 dl sokeria
4 dl kaurahiutaleita
(kanellia tai vaniljasokeria mausteeksi)

1. Voitele uunin kestävä vuoka kevyesti voilla

2. Pese ja kuutloi omenat.

3. Laita omenakuutiot vuokaan ja ripottele halutessasi kanellia tai vaniljasokeria päälle.

4. Sekoita sulatettu voi, sokeri ja kaurahiutaleet eri kulhossa. Laita seos omenakuutioiden päälle.

Vinkki 3: Vanhempia voi kannustaa leipomaan perinteisiä suomalaisia suolaisia ja makeita herkkuja koulun juhliin tai kahvilaan.

Katso myös *Suomi-koulun opettajan opas* luku 7.1.3 ja *Kotisuomea*-kirjan luku 10.

[Suomi-koulujen opettajan opas](#)

<https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2020/09/Kotisuomea-kirja.pdf>

Runebergintortut etänä

Runebergintortut ovat olennainen osa kansallisrunoilijamme Johan Ludvig Runebergin päivän viettoä. Torttujen leipominen onnistuu helposti myös etä-opetuksessa. Alla oleva ohje on sovellettu ja helpotettu torttuversio.

Lähetä hyvissä ajoin ennen etäleivontatuntia vanhemmille lista aineksista ja ohjeet tarvittavista työvälineistä. Havainnollista etätunnilla eri vaiheet havainnekuvin ennen leipomispuuhiiin ryhtymistä ja varmista, että kaikki ymmärtävät ja tietävät, mitä tehdään. Leipokaa tämän jälkeen yhdessä vaihe vaiheelta.

Katso myös [luku 4.6.3 Runebergin päivä](#).

Vinkki 1: Muista hygienia! Pyydä ryhmäläisiä pesemään kädet. Sopikaa yhteinen merkki, esimerkiksi peukalon nostaminen, kun tekeillä oleva työvaihe on valmis, jotta etälaitteeseen ei tarvitse koskea leivonnän aikana.

Vinkki 2: Munien vatkaamisen ajaksi on hyvä sulkea mikrofonit, mutta muutoin ne kannattaa pitää auki ja kamerat päällä, jotta kaikki voivat toimia vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Samalla opettaja voi havainnoida, onko jollain oppijoista vaikeuksia pysyä mukana.

Vinkki 3: Suunnittele leivonnaisten paiston ajaksi aiheeseen liittyvää opetusta ja/tai muuta toimintaa. Esimerkiksi runebergintorttujen paistumisen aikana ehtii käydä läpi keskeiset asiat runoilijasta ja hänen elämästään ja vierailla virtuaalisesti hänen kotimuseossaan.

[Runebergin päivän viettoja kotimuseossa](#)

Voitte myös seurata, kuinka torttuja leivotaan Fredrikan reseptillä.

[Runebergintorttuja Fredrika Runebergin reseptillä](#)

Runebergintortut

Nämä muffinssimaiset tortut näyttävät ja maistuvat hieman erilaisilta kuin alkuperäiset punssilla kostutetut, mutta ne sopivat paremmin erityisesti lapsille.

- 200 g pehmeää, huoneenlämpöistä voita
- 1 dl sokeria
- 1 dl farinisokeria tai ruskeaa ruokosokeria
- 2 kananmunaa
- 3 dl vehnä jauhoja
- 1 dl piparkakunmuruja, kanelikeksejä murusina tai korppujauhoa
- 2 tl leivinjauhetta
- 1 dl maitoa
- 1–1,5 dl vadelmahilloa

Koristeluun:

- 1 dl vadelmahilloa
- 1 dl tomusokeria
- 1/2 –1 rkl vettä

Työvälineet:

- vatkauskulho ja toinen pienempi kulho
- sähkövatkain
- desilitran mitta
- 2 teelusikkaa
- 2 ruokalusikkaa
- muffinssivuokia.

1. Laita kulhoon pehmeä voi ja molemmat sokerit.
2. Vatkaa pehmeä rasva ja sokerit vatkaamalla vaahdoksi.
3. Lisää kananmunat yksitellen koko ajan vatkatellen.
4. Sekoita kuivat aineet (vehnä jauho, leivinjauhe ja keksimuruset) keskenään.
5. Lisää kuivat aineet taikinaan vuorotellen maidon kanssa.
6. Jaa taikina kahden lusikan avulla muffinssivuokiin. Paina sormella taikinaan syvennys ja pane sinne nokare vadelmahilloa.
7. Paista leivonnaisia 200 celsiusasteessa uunin keskiosassa 15–20 minuuttia.
8. Tee tomusokerista ja vedestä tahna. Lisää nestettä varovasti. Anna seoksen turvota hetki.
9. Lisää hieman jäähtyneiden muffinssien keskelle vadelmahilloa.
10. Pyöräytä lusikalla tomusokerista ja vedestä valmistettu juokseva tahna hillon ympärille.

Laskiaispullat

Laskiainen on pääsiäistä edeltävä juhla, jolla on Suomessa pitkät perinteet. *Laskiainen*-nimityksen uskotaan tulleen sanasta *laskeutua* tai *laskea*: laskeudutaan paastoon tai lasketaan päiviä pääsiäiseen. Laskiaisena tehdään ja syödään laskiaispullia ja hernekeittoa ja lasketaan mäkeä pulkalla.

Laskiaispullat ovat helppoja herkkuja tehdä. Tarvitset vain pullia, hillaa ja kermavaahtoa. Pullareseptin löydät esimerkiksi täältä.

[Pullataikina](#) | [Reseptit](#) | [Kinuskikissa](#)

Anna pullien jäähtyä ja leikkaa niistä pois ”hattu”, joka asetetaan lopuksi takaisin pullan päälle. Koverra isommasta puolikkaasta pullan sisältöä pois, jolloin siihen jää pieni kolo hillolle ja mantelimassalle. Laita koloon lusikallinen mantelimassaa ja hillaa ja niiden päälle lusikallinen kermavaahtoa.

Vinkki 1: Tee pullat etukäteen valmiiksi, ja koristelkaa ne koulussa. Vanhemmat lapset voivat auttaa kermavaahdon valmistamisessa, tai kaupoista saa valmiiksi tehtyä kermavaahtoa, jota on helppo pursottaa pullien päälle.

Vinkki 2: Useimmiten lapset eivät pidä mantelimassan mausta, joten sen voi jättää pullista pois.

Vinkki 3: Pullataikinan ja laskiaispullien ohje löytyy myös *Suomi-koulun opettajan oppaasta* luvusta 7.1.3.

[Suomi-koulun opettajan opas](#)

Pääsiäisherkuja

Mämmi on suomalaisen pääsiäisen perinneruoka. Se on imellettyä ruispuuroa, joka valmistetaan ruismaltaasta ja -jauhoista. Muinaisesta Persiasta peräisin olevan mämmin suomalainen historia alkaa 1700-luvun Varsinais-Suomesta. Pitkän valmistusaikansa vuoksi mämmi ostetaan nykyään yleensä kaupasta. Useimmiten se nautitaan sokerin ja maidon tai kerman kanssa.

Pasha on idästä kaikkialle Suomeen levinnyt makea herkku, joka kuului alun perin ortodoksien pääsiäispöytään. Perinteisesti sitä valmistettiin paaston ajalta

säästyneistä raaka-aineista. Koska maitoa oli vaikea säilyttää, siitä tehtiin muun muassa hapattua rahkaa. Pasha valmistetaan muotissa valuttamalla useimmiten rahkasta, kermasta, sokerista, kananmunasta ja voista. Pashaa voi maustaa eri tavoin esimerkiksi hillotuilla hedelmillä, manteleilla, rusinoilla, sitruunamehulla tai vaniljalla. Helpon pashan ohjeen löydät täältä.

[Perinteinen pasha | Martat](#)

Vinkki: Mämmi saattaa olla joillekin suomikoululaisille eksoottisen näköinen, makuinen ja oloinen herkku, ja lisäksi sitä on hankalaa saada ulkomailta. Pashaa sen sijaan on vaivatonta valmistaa itsekkin, ja raaka-aineita on suhteellisen helppoa löytää tai varioida asuinmaasta saatavia. Pashamuotin sijasta myös kahvinsuodatin tai siivilä sopivat pashan valuttamiseen. Erilaisia reseptejä löytyy internetistä etsimällä.

Vappuleivonnaisia

Munkit kuuluvat olennaisesti suomalaiseen vappuun. Niiden valmistaminen ja paistaminen vaatii hieman aikaa, mutta ne ovat ehdottomasti tekemisen arvoisia. Tällä reseptillä saat rapeita ja todella maukkaita munkkeja.

[Munkit ja munkkirinkilät | Reseptit | Kinuskikissa](#)

Vinkki 1: Munkit säilyvät parhaiten pakkasessa. Pakasta munkit heti tuoreina pakastuspusseissa tai ilmatiiviissä rasiassa ilman sokeria.

Vinkki 2: Vaihtoehtoisesti voit säilyttää edellisenä päivänä paistetut sokeroimattomat munkit ilmatiiviissä pusseissa tai rasioissa. Lämmitä munkit ja sokeroi ne koululla ennen tarjoilua.

Vinkki 3: Jos valmiiksi sokeroituja munkkeja jää yli, peitä ne leivinliinalla ja pidä huoneenlämmössä.

Vinkki 4: Jos munkkeja jää yli, niitä voi myydä pusseissa kotiin vietäviksi.

Tippaleipä on vapun perinteinen herkku, joka valmistetaan uppopaistamalla. Taikina pursotetaan ohuena nauhana kuumassa öljyssä olevaan pyöreään muottiin. Näitä rapeita herkkuja syödään vappuna yleensä siman kanssa.

Simalla on pitkät perinteet. Sen tekeminen alkoi yleistyä, kun sokeri syrjäytti hunajan. Sima on suosittu vapunajan virvoitusjuoma, jonka tekeminen on edullista ja helppoa.

5 litraa simaa

- 4 l vettä
- noin 3 dl fariini-sokeria tai muuta tummaa sokeria
- noin 3 dl sokeria
- 2 sitruunaa
- noin herneen kokoinen pala hiivaa tai pussillinen kuiva-hiivaa

1. Kiehauta puolet vedestä. Laita sokerit ja pestyt, paloittelut sitruunat isoon kattilaan tai puhtaaseen ämpäriin. Kaada kiehautettu vesi niiden päälle.

2. Lisää loppu vesi kylmänä, jolloin seoksesta tulee haaleaa. Liuota hiiva ensin nestetilkkään ja sekoita sitten simaseokseen. Jätä sima käymään huoneenlämpöön vuorokaudeksi.

3. Pullota sima puhtaisiin muovi- tai lasipulloihin. Poista sitruunaviipaleet. Lisää pullojen pohjalle vähän sokeria ja rusinoita. Älä kierrä korkkia tiukkaan, jotta paine ei kasva pulloissa käymisen aikana liian suureksi.

4. Anna siman käydä huoneenlämmössä noin kolme päivää tai jääkaapissa noin viikon. Juoma on valmis, kun rusinat nousevat siman pintaan. Se säilyy jääkaapissa valmistumisen jälkeen noin viikon.

Vinkki 1: Käytä pullotuksessa apuna siivilää ja suppiloa, jolloin sitruunat jäävät siivilään eikä sima valu pullojen ulkopuolelle.

Vinkki 2: Fariinisokeri tekee simasta tummempaa. Mitä enemmän laitat fariinisokeria, sitä tummempaa simasta tulee.

Vinkki 3: Vaikka simaa ei koululla tekisikään, vapputunnelmaan voi virittäytyä *Simarusina*-laulun tahtiin.

[Kikattava Kakkiainen - Simarusina](#)

Joululeivonnaisia

Piparkakkuja eli pipareita on helppoa tehdä kaikenikäisten kanssa. Tarvitsette uunin, peltejä paistamiseen, leivinpaperia, jauhoja, pipari-muotteja ja pöytätason taikinan kaulimiseen.

Herkullisen piparkakkutaikinan ohje löytyy esimerkiksi Valion sivuilta.

[Joulupiparit - Valio](#)

Vinkki 1: Tee piparitaikina valmiiksi edellisenä päivänä ja säilytä se jääkaapissa. Taikinasta voi antaa jokaiselle pienen palan kaulittavaksi. Siitä kukin voi itse tehdä muotilla pipareita.

Vinkki 2: Kauli taikina tarpeeksi ohueksi, jotta saat rapsakoita pipareita.

Vinkki 3: Pipareiden koristeluun voi ostaa valmiita elintarvikevärikyntiä, ja lisäksi värin päälle voi kiinnittää nonparelleja tai muita syötäviä koriste-kuvioita.

Vinkki 4: Pipareita voi tehdä esimerkiksi itsenäisyyspäiväksi Suomi-pipari-muotilla ja antaa lasten koristella ne sinivalkoisilla syötävillä koristeilla.

Joulutorttuja voi leipoa sekä lähiopetuksessa että etänä. Opettaja kertoo tunnin alussa työvaiheet ja näyttää kuvat. Oppijoita on hyvä muistuttaa käsienspesusta ja muista hyvään ruuanlaittohygieniaan liittyvistä asioista. Leivonnassa tulee huomioida oppijoiden ikä ja motoriset valmiudet.

Tähtitortut

1. Leikkaa valmiiksi kaulitusta lehti- tai voitaikinaa haluamasi kokoisia neliöitä. Yleensä sivultaan 5–7 senttimetriä pitkät neliöt ovat aika sopivan kokoisia tortuiksi. Jos valmistaikina on muodoltaan pyöreä, reunapalaset kannattaa laittaa hetkeksi jääkaappiin odottamaan ennen niiden uudelleenkäyttöä.

2. Leikkaa neliöt kulmistaan viistosti keskikohtaa kohti siten, että keskelle jää pienempi (noin 1,5 x 1,5 cm) neliö ehjää taikinaa. Siihen laitetaan hillo.

3. Ensimmäiset tortut kannattaa taitella sakara sakaralta yhdessä ryhmän kanssa, niin että jokainen leipuri saa torttunsa taiteltua oikein. Tämän jälkeen voi antaa jokaisen taitella omassa tahdissaan.

4. Taittele joka toinen tortun sakara tähtitortun muotoon, paina sakarat tiukasti kiinni tortun pohjaan ja tee hillolle pieni kolo. Laita hillo koloon ja voitele torttu kananmunalla. Vaihtoehtoisesti hillon voi ensin laittaa torttuneliön keskelle ja taittaa sitten sakarat varovasti hillon päälle. Nipistä sakarat ensin hyvin yhteen ja paina ne sitten varovasti hillon päälle.

5. Ylijääneestä taikinasta voi kevyesti kaulimalla tehdä uuden pienemmän taikinalevyn, josta leikataan samaan tapaan neliöitä torttujen pohjiksi. Tätä toistetaan niin monta kertaa, että taikinaa ei enää ole jäljellä.

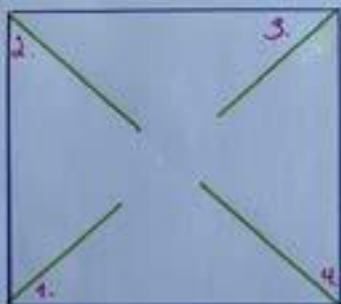
6. Tortut voi halutessaan voidella kevyesti kananmunalla tai maidolla.

7. Paista torttuja niiden koon ja uunin mukaan 225 celsiusasteessa noin 8–15 minuuttia.

- lehti- tai voitaikinaa
- hilloa tai marmeladia
- 1 kananmuna
- veitsi tai taikinapyörä leikkaamiseen
- pullasuti voiteluun

TAITA NUMEROIDUT KULMAT
KESKELLE JA PAINA TIUKASTI
KIINNI TAIKINAAN:

Vinkki 1: Havainnekuviin voi taitella paperista mallin, johon numeroi taitettavat sakarat. Sen avulla voi harjoitella taittelua etukäteen.

Vinkki 2: Torttuja voi taitella monella eri tavalla. Perinteisten torttujen sijaan taikinasta voi taitella kauniita enkelitorttuja.

Leikkaa lehtitaikinaan viillot neliön kaikista kulmista kohti keskustaa, niin kuin olisit teke-mässä tähtitorttua.

Taittele yläosan sakarat keskelle yhteen pääksi. Jätä sakarat siiviksi ja taittele alaosan sakarat keskelle yhteen niin, että enkelille jää hame. Paina sakarat tiukasti kiinni toisiinsa.

Voitele tortut kananmunalla ja lisää keskelle nokare luumumarmeladia tai muuta uunin-kestävää hilloa. Paista uunissa ja herkuttele!

Vinkki 3: Perinteisen luumuhillon sijaan täytteenä voi käyttää jotain muuta uunikestävää hilloa tai esimerkiksi suklaalevitettä. Täytteeksi sopivat myös puolitetut marmeladikuulat.

Vinkki 4: Paistonkestävää luumuhilloa voi tehdä itse. Useat kaupasta ostetut hillot eivät sovellu uunissa paistettaviin leivonnaisiin. Paistonkestävän luumuhillon ohje on esimerkiksi täällä.

<https://kokitjapotit.fi/itse-tehty-luumuhillo-joulutorttuihin/>

Vinkki 5: Torttuja ei ole pakko voidella kananmunalla, vaan siihen voi käyttää maitotilkkan. Kananmuna ja maito antavat tortuille kivan, kiiltävän pinnan. Valmiit tortut voi koristella tomusokerilla.

Vinkki 6: Etäleivonnassa opettajalla on hyvä olla käytettävissään kaksi kameraa. Toinen kameroista kohdistetaan näyttämään lähikuvaa leivonnasta ja toinen opettajan kasvoihin. Jos käytettävissä on apuopettaja, voidaan sopia ennalta, että toinen opettajista leipoo ja toinen selostaa ja tarkkailee omalta näytöltään, tarvitseeko joku oppijoista erillistä apua tai lisäohjeita.

Vinkki 7: Etäleivonnassa käytettävissä oleva aika on usein lyhyempi kuin lähiopetuskerroilla. Jotta leipomisesta ei tule teknisesti liian haastavaa, kannattaa pitäytyä helpoimmissa vaihtoehtoisissa ja pyytää perheitä hankkimaan esimerkiksi valmiiksi kaulittua lehti- tai voitaikinaa.

Vinkki 8: Leivonnassa ohessa voi tunnelmoida joululauluja kuunnellen, mutta aloittakaa kuuntelu vasta taitteluvaiheen loppupuolella, jotta leivonta-ohjeistus ei jää musiikin alle.

Vinkki 9: Suunnittele torttujen paistamisen ajaksi jotain kivaa puuhaa, kuten jouluaiheisia pelejä, sanasokkelo, pötkövirrkeitä tai joulunimigeneraattori. Freed-sivustolla on paljon valmiita jouluaiheisia tehtäväpaketteja eri-ikäisille ja -tasoisille oppijoille. Hae *joulu*-hakusanalla.

<https://www.freed.com/search?searchType=article&searchTerm=joulu&sort=relevancy&gradeIds=&subjectIds=>

Vinkki 10: Pitäkää torttujen paistamisen aikana joululaulujen levyraati. Valitkaa muutamia erilaisia tavallista tuntemattomampia ja vähemmän perinteisiä joululauluja ja pyytäkää ryhmäläisiä arvioimaan ne sovitulla pisteskaalalla. Koska etätunnin ja torttujen paistamisen aika on rajallinen, kannattaa kuunnella valituista lauluista sopivan mittainen ote ja lopuksi vain levyraadin voittanut laulu kokonaan. Pisteityksen lisäksi jokainen perustelee vuorollaan, mitä hyvää ja huonoa laulussa hänen mielestään oli.

Tässä on muutamia esimerkkejä levyraadin lauluiksi. Opettaja laskee lopuksi yhteen laulujen saamat pisteet ja kokoaa yhteenvedot sanallisista arvioinneista.

Ohje: Anna jokaiselle laululle 1–5 pistettä (5 on paras). Kerro, mistä pidit ja mistä et.

- *Jossain on kai vielä joulua*. Leevi and the Leavings, 1990. Säv. ja san. Gösta Sundqvist.
[Jossain on kai vielä joulua](#)
- *Joulun tähti*. Neljä ruusua, 1989. Säv. ja san. Ilkka Alanko.
[Joulun Tähti](#)
- *Sika*. Juice Leskinen Slam, 1980. Säv. ja san. Juice Leskinen
[Sika](#)
- *Aasi ja timpurin muija*, 2017. Säv. Jukka Leppilampi ja san. Heimo Hatakka
[Aasi ja timpurin muija](#)
- *Tulkoon joulua*, 2013. Raskasta joulua levy- ja kiertueprojekti. Säv. ja san. Pekka Simojoki
[Raskasta Joulua - Tulkoon joulua](#)

5.1.2 Perinteisiä ruokia

Perinteisiä ruokia varten kannattaa katsoa *Kotisuomea – suomikoululaisen kirja* ja *Kotisuomea eriyttävät materiaalit* tästä linkistä (salasanan takana).

<https://suomikoulut.fi/jasenille/kotisuomea-suomikoululaisen-kirja/>

Karjalanpiirakat sopivat syötäviksi jokaiseen vuodenaikaan. Niitä on helppoa tehdä, koska ne syntyvät melko vähistä aineksista. Haastavinta voi olla ruisjauhojen löytäminen paikallisesta ruokakaupasta, mutta niitä on yleensä luontaistuote- tai luomukaupoissa. Piirakoiden leipomista kannattaa siis ehdottomasti kokeilla, joten ei muuta kuin pulikat heilumaan!

20 karjalanpiirakkaa

Kuoritaikina:

- 1 ½ dl vettä
- ¾ tl suolaa
- 4 dl ruisjauhoja

Riisitäyte:

- 2 dl vettä
- 2 dl riisiä
- 8 dl maitoa
- ½ tl suolaa
- 1 kananmuna

Perunatäyte:

- n. 1 kg perunoita
- 2–3 dl maitoa
- 30 g voita
- 1 tl suolaa
- 1 kananmuna

voiteluun sulatettua
voita

Valmista ensin täyte.

Riisipuuro:

1. Kiehauta vesi ja kaada riisi kattilaan. Keitä 10 minuuttia.

2. Lisää maito ja anna puuron kiehua hiljalleen noin 30 minuuttia. Sekoita välillä perusteellisesti, jotta riisi ei pala pohjaan. Jätä riisipuuro hautumaan kannen alle noin 10 minuutiksi.

3. Mausta valmis puuro suolalla ja anna jäähtyä.

4. Kun puuro on kädenlämpöistä, sekoita siihen yksi kananmuna.

Perunamuusi:

1. Pese ja kuori perunat. Keitä ne kypsiksi.

2. Kuumenna maito ja voi mikrossa tai miedolla lämmöllä liedellä kattilassa.

3. Survo perunat ja lisää maito, voi ja suola. Sekoita hieman jäähtyneeseen perunamuusiin yksi kananmuna.

Piirakoiden valmistaminen:

1. Lämmitä uuni 275 celsiusasteeseen.
2. Sekoita suola kylmään veteen ja lisää jauhot pikkuhiljaa. Sekoita mieluiten puuhaarukalla tai kädellä ja vaivaa taikina kiinteäksi.
3. Ripottele pöydälle jauhoja ja kaada taikina niiden päälle.
4. Tee taikinasta halkaisijaltaan noin 3 cm paksu tanko ja leikkaa siitä noin 1 cm:n paksuisia paloja.
5. Aseta palaset kuuden kappaleen pinoihin, jotta ne eivät kuivu. Peitä pinot muovipussilla tai isolla kulholla.
6. Lisää pöydälle jauhoja ja kauli palaset yksitellen piirakkapulikalla ohuiksi soikeiksi kuoriksi.
7. Lado kuoret päällekkäin ja ripottele jauhoja väliin. Peitä kuoripinot muovipussilla.
8. Täytä kuoret mahdollisimman nopeasti, jotta ne eivät tartu kiinni toisiinsa.

9. Ota kuoret yksitellen pöydälle ja puhdista niistä tarvittaessa ylimääräiset jauhot pullasudilla ennen täyttöä. Levitä kukkurainen lusikallinen täytettä kuoren keskelle. Noin 1 cm:n paksuinen kerros täytettä on sopiva määrä. Jätä kuoren reunoilta noin 1 cm ilman täytettä.

10. Käännä vastakkaiset reunat täytteen päälle ja rypytä piirakat etusormilla. Taita piirakan molemmat päät keskelle.

11. Siirrä piirakat uunipellille leivinpaperin päälle. Piirakat eivät leviä uunissa, joten ne voi laittaa vierekkäin.

12. Paista piirakoita 275 celsiusasteen lämmössä noin 15 minuuttia.

13. Voitele piirakat kuumina sulatella voilla.

14. Lado kuumat piirakat kulhoon päällekkäin ja peitä leivinpaperilla ja liinalla. Nauti piirakat lämpiminä, sillä ne maistuvat parhailta heti tuoreina!

Vinkki 1: Karjalanpiirakat tarjoillaan yleensä munavoin kera tai vaihtoehtoisesti lämpiminä ja voilla voideltuina.

Munavoi

- 3 kovaksi keitettyä kananmunaa
 - ¼ tl suolaa
 - 100 g voita
1. Kuori jäähtyneet kananmunat kulhossa ja hienonna ne haarukalla. Lisää suola munien joukkoon.
 2. Lisää huoneenlämpöinen voi munien joukkoon ja sekoita tasaiseksi.
 3. Tarjoa piirakoiden kanssa!

Vinkki 2: Ruokahävikin välttämiseksi kannattaa pitää mielessä, että esimerkiksi puurojuhlasta ylijääneen riisipuuron voi käyttää karjalanpiirakoiden täytteenä.

Vinkki 3: Jos piirakoiden tekemisestä jää yli perunamuusia, siitä voi kätevästi valmistaa herkullisia perunarieskoja.

<https://www.myllynparas.fi/reseptit/perunarieskat>

Vinkki 4: Torttuja, karjalanpiirakoita tai perunarieskoja voi myös leipoa myytäväksi Suomi-koulun myyjäisiin tai muihin tapahtumiin.

Perunarieska

3 dl perunamuusia
1 tl suolaa
1 kananmuna
2–3 dl vehnäjauhoja

1. Laita uuni lämpenemään 275 celsiusasteeseen. Rieska paistuu samassa lämpötilassa kuin karjalanpiirakatkin.
2. Sekoita keskenään kylmä perunamuusi, suola, munat ja jauhot. Sekoita vain sen verran, että taikina tuntuu sopivan pehmeältä levitettäväksi. Liika sekoittaminen sitkostaa taikinan.
3. Lusikoi taikinapallerot uunipellille ja levitä ne. Pistele ne halutessasi haarukalla ja paista uunin keski-osassa noin 8 minuuttia, kunnes pintaan on ilmestynyt tummia laikkuja.
4. Voitele rieskat voisulalla ja herkuttele ne lämpiminä!

Perunasalaatti kuuluu monen suomalaisen juhlapäivän kuten vapun ja juhannuksen perusruokiin. Sitä on helppo varioida saatavilla olevien raaka-aineiden ja oman maun mukaan. Perunasalaatin tekeminen onnistuu helposti myös etäopetuksessa. Katso *Suomi-koulun opettajan oppaan* luvut 6.2 (tuntisuunnitelmaesimerkkejä) ja 6.2.2 (etäleivonta). Niissä kerrotaan tarkemmin seikoista, jotka kannattaa ottaa huomioon etäopetuksessa pidettävän toiminnallisen tunnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

[Suomi-koulu opettajan opas](#)

Helppo perunasalaatti

- 6 kuorineen keitettyä perunaa
- 2–3 suola- tai maustekurkkua
- 1 pieni (hapan) omena
- 1,5 dl valmista majoneesia
- 1 tl sinappia
- suolaa
- mustapippuria
- ruohosipulia

Työvälineet:

- riittävän iso kulho salaatin sekoittamista varten
- leikkuulauta
- kuorimiseen ja pilkkomiseen soveltuvat veitset
- teelusikka mittaamiseen ja ruokalusikka sekoittamista varten.

1. Kuori perunat ja pilko ne tasakokoisiksi palasiksi.
2. Laita perunakuutiot kulhoon.
3. Kuori ja pilko omena pieniksi kuutioiksi. Pilko myös suolakurkku palasiksi.
4. Sekoita kaikki pilkotut ainekset ja ruohosipuli keskenään kulhossa.
5. Valmista kastike. Sekoita majoneesi ja sinappi. Lisää suolaa ja pippuria. Sekoita kastike hyvin muihin aineksiin, mutta älä muusaa perunoita rikki.
6. Laita perunasalaatti jääkaappiin maustumaan 1–2 tunniksi!

Vinkki 5: Muita perinteisiä suomalaisia ruokia ovat esimerkiksi liha- tai lohipiirakka, karjalanpaisti, poronkärjitys ja vispipuuro. Niiden reseptejä löytyy runsaasti netistä.

Vinkki 6: Perunasalaattia voi myös tehdä esimerkiksi kahvioon tai muihin tapahtumiin tarjottavaksi.

5.2 Luonto ja ympäristö

Luonto ja ympäristö tarjoavat monipuolisia teemoja, jotka rikastuttavat tietämystä ympäristöasioista ja kannustavat toimimaan luonnon hyväksi. Tutuiksi tulevat kierrätyksen merkitys, luonnonvarojen säästäminen, kestävät elämäntavat ja erilaiset tavat suojella luontoa.

Tämän teeman avainsanoja voivat olla esimerkiksi *ympäristö, roskat, kierrätys, vesistö, metsä, ilmasto ja luonnonsuojelu*. Avainsanojen opetteleminen onnistuu myös pelin avulla. Alla oleva kuva on tehty Canvalla.

Ulkona - Mitä näet ja kuulet?

 rakennus	 puu	 lintu linnunlaulu	 ystävä nauru
 vesistö veden solina	 roska	 liikennemerkki	 auto liikenteen äänet
 muurahainen muu ötökkä	 kukka	 kivi	BONUS: Mitä muuta näet? _____ _____ _____
 pilvi tuulen humina	 penkki	 eläin koiran haukunta	BONUS: Mitä muuta kuulet? _____ _____ _____

Oma tulos: ____ / 20

Bonuspisteet ____

Katso myös *Kotisuomea*-kirja: luku 25 Suomen sää vaihtelee, luku 27 Syksyllä ilmat viilenevät, Luku 28 Suomen talvi on pimeä ja kylmä, Luku 29 Keväällä luonto herää, Luku 30 Suomen kesä on valoisa, Luku 31 Luonnossa on paljon koettavaa, Luku 32 Ihmiset ja eläimet tarvitsevat metsiä, Luku 33 Elämää vedessä ja veden äärellä, Luku 34 Pohjoisessa Suomessa on tunteita ja Luku 35 Kaupungissakin on luontoa.

https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku35.pdf

Kotisuomea eriyttävistä materiaaleista löytyy paljon aineistoa Suomen luontoon ja ympäristöön.

- Luku 25 Suomen sää vaihtelee
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku25.pdf
- Luku 27 Syksyllä ilmat viilenevät
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku27.pdf
- Luku 28 Suomen talvi on pimeä ja kylmä
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku28.pdf
- Luku 29 Keväällä luonto herää
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku29.pdf
- Luku 31 Luonnossa on paljon koettavaa
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku31.pdf
- Luku 33 Elämää vedessä ja veden äärellä
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku33.pdf
- Luku 34 Pohjoisessa Suomessa on tunteita
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku34.pdf
- Luku 35 Kaupungissakin on luontoa
https://suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kotisuomea_eriytta%CC%88va%CC%88t_tehta%CC%88va%CC%88t_luku35.pdf

Vinkki 1: Vaativat teemat voidaan pilkkoa konkreettisempiin sanoihin, esimerkiksi *vesistö*: *joet, järvet ja meri*.

Vinkki 2: Iso ja ehkä abstraktikin aihe kuten kierrätys kannattaa pilkkoa yksittäisiin aiheisiin, joiden kautta pääsee kiinni avainsanoihin. Esimerkiksi käsitekartat tai sanapilvet toimivat tässä apuna. Seinälle voidaan kiinnittää iso paperi, johon avainsanat kirjoitetaan. Sanapilvigeneraattori löytyy esimerkiksi seuraavalta sivustolta.

[AnswerGarden](#)

Vinkki 3: Etätunneilla erilaiset sovellukset toimivat hyvin yhteisen sanapilven kokoamisessa.

Vinkki 4: Luontoon liittyvät teemapäivät antavat mahdollisuuden kutsua koululle asiantuntijavieraita.

Kansainvälinen kierrätyspäivä (maaliskuu)

Kansainvälisenä kierrätyspäivänä oppijoita voi kannustaa näkemään kierrätysmateriaalit resurssina, ei jätteenä. Päivä korostaa kierrätyksen tärkeyttä ja sitä, että kierrätysmateriaalit ovat maailman seitsemäs resurssi ja ne rinnastuvat luonnonvaroihin kuten veteen ja ilmaan.

Vinkki 1: Askarrelkaa kierrätysmateriaaleista. Pyytäkää perheiltä puhtaiksi pestyjä lasi- ja säilykepurkkeja, lahjapapereiden ja -naruja jätettä sekä yksittäisiä paperilautasliinoja.

Kynäpurkki kierrätysmateriaaleista

Tarvikkeet:

- puhdas säilykepurkki
- lahjapaperia tai paperilautasliina
- teippiä
- koristenarua.

Etene näin:

Asettele paperin reuna säilykepurkin alareunaan ja teippaa pitkittäissuunnassa kiinni. Kierrä paperia purkin ympärille vähintään yksi kerros niin, että paperi ulottuu teipatun aloituskohdan ylitse. Taita yläreunan yli menevä paperi purkin sisälle ja lisää tarvittaessa vähän teippiä. Viimeistele koristenarulla.

Vinkki 2: Tutustukaa oman koulupaikkakunnan kierrätysohjeisiin. Tiedätkö, miten kierrätätte kotona ja koulussa?

Vinkki 3: Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus tarjoaa virtuaalikieroksia, joilla voi tutustua luonnontieteellisen keskusmuseon näyttelyihin, kuten eläin- ja kasvitieteellisiin kokoelmiin.

[Luomuksen näyttelyihin](#)

Kansainvälinen Äiti Maan päivä, YK (huhtikuu) ja Maailman ympäristöpäivä (kesäkuu)

Kansainvälistä Äiti Maan päivää vietetään, jotta muistaisimme arjessamme elää luonnon kanssa harmoniassa ja nykyisillä ja tulevilla sukupolvilla olisi mahdollisuus elää tasapainoista elämää maapallollamme.

Maailman ympäristöpäivää on vietetty vuosittain jo 1970-luvulta lähtien. Päivä tarjoaa mahdollisuuden keskustella ympäristön merkityksestä, luonnonsuojelun tarpeesta ja luonnon säilyttämisestä elinympäristöiltään ja lajistoltaan moninaisena. Tutustu myös tässä luvussa aiemmin mainittuun kierrätyspäivään.

Vinkki 1: Antakaa jokaiselle ryhmän jäsenelle tehtäväksi miettiä ja toteuttaa yksi konkreettinen teko luonnon hyväksi. Voitte seuraavalla kerralla raportoida tulokset piirroksen, tarinan tai vaikka videon avulla.

Vinkki 2: Rauhankasvatusinstituutin sivuilta löydät ilmastotekoihin ja ympäristöön liittyviä tehtäviä. Niitä voi hakea myös esimerkiksi Freedistä.

[Tehtävät tavoitteittain | Teemapäivät 2030](#)

<https://www.freeed.com>

Maailman merien päivä (kesäkuu)

Vinkki 1: Perehtykää Itämeren nykytilaan, kuten rehevöitymiseen, öljy- ja kemikaalipäästöihin, muoviroskaan ja ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Tutkikaa ihmisten toiminnan vaikutuksia Itämeren ekosysteemiin ja pyrkikää löytämään kestäviä ratkaisuja haasteisiin.

Vinkki 2: Täältä voit hakea inspiraatioita Itämeripäivän tapahtumiin.

[Vinkkejä ja inspiraatiota | Itämeripäivä](#)

Vinkki 3: Tutkikaa Itämeren aluetta historiallisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Tutustukaa alueen historiallisiin tapahtumiin hansakaupunkien ja merenkulun avulla. Suomenlinna tarjoaa virtuaalikierroksen, jolla voi tutustua historialliseen merilinnoitukseen ja sen kulttuuriperintöön.

fmedia.fi/suomenlinna360/?fbclid=IwAR1dbSLmcyNniCxZ3pTgzDAQT-FUUOSi0K014YjrTkJOt-S284UN-A1jDjw

5.3 Koulun ja kodin yhteistyö

Kouluun liittyvissä teemapäivissä korostuu kotien ja Suomi-koulujen välinen yhteistyö. Tämän teeman avainsanoja voivat olla esimerkiksi *koulu*, *lapset*, *vanhemmat*, *talkoot*, *yhteistyö* ja *kiusaamattomuus*. Katso luvusta 2.1 Pedagogia tapahtumien takana, miten avainsanoja voi käyttää tunneilla apuna.

Valtakunnallinen koulurauhan julistus (elokuu)

Vinkki 1: Täältä löydät koulurauhanjulistustekstejä usealta vuodelta.

[Koulurauhan julistustekstit - Mannerheimin Lastensuojeluliitto](#)

[Koulurauha - Mannerheimin Lastensuojeluliitto](#)

Vinkki 2: Värinauttien sivustolla on luokkahuonekysely ja kiusaamiskysely.

<https://www.varinautit.fi/wp-content/uploads/2024/04/luokkahuonekysely.pdf> [Kiusaamiskysely](#)

Vinkki 3: MLL:n sivuilla on koulurauhaan liittyviä tehtäviä.

[Koulurauha-tehtäviä - Mannerheimin Lastensuojeluliitto](#)

Vinkki 4: Samassa paikassa on lisätietoa koulurauhasta lapsille ja nuorille.

[Koulurauha - Mannerheimin Lastensuojeluliitto](#)

Kodin ja koulun päivä (syyskuu)

Syyskuun viimeisenä perjantaina vietetään Suomen päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa kodin ja koulun päivää. Sitä varten on kattava materiaalipankki.

[Kodin ja Koulun Päivä](#)

Vinkki 1: Järjestäkää lukuvuoden alussa koko koulun yhteinen aamu- tai välipala, jonne kaikki toiminnassa mukana olevat ovat tervetulleita. Tilaisuus on ihmisille hyvä mahdollisuus tutustua toisiinsa, ja samalla voi tiedottaa Suomi-koulun toiminnasta.

Vinkki 2: Suomi-koulut toimivat pääasiassa vapaaehtoisvoimin, ja kiitoslounas on hyvä tilaisuus koota yhteen kaikki vapaaehtoiset, kiittää ja kannustaa heitä, tiedottaa ajankohtaisista asioista ja tiimiä.

Vinkki 3: Huoltajatapaamisen järjestäjän työkaluja

- Anna kokoontumiselle nimi, esimerkiksi *Kouluinfo*, *Koulukahvit*, *Vanhempainvartti*, *Vanhempainilta* tai *Vapaaehtoisilta*.
- Jos kokoontuminen järjestetään virtuaalisesti, anna siihen pysyvä linkki, jota kaikki käyttävät.
- Valitse päivämäärä ja laita perheille tarjolle avoimet kellonajat.
- Määritä tapaamisen kesto, esimerkiksi 15 minuuttia per perhe.

Vinkki 4: Huoltajatapaamisen tai -vartin tarkoituksena on tiivistää kodin ja koulun yhteistyötä ja tutustuttaa huoltajat, oppija ja opettaja paremmin toisiinsa, jotta sujuva yhteistyö on helpompaa. Lisäksi nämä tapaamiset lisäävät ryhmien opettajien oppilastuntemusta. Tapaamisen voi järjestää heti kouluvuoden aluksi syksyllä joko koululla tai virtuaalisesti esimerkiksi Zoomin kautta. Ideoita huoltajatapaamisiin saat esimerkiksi tästä linkistä.

[Vanhempainiltamallit - Vanhempainliitto](#)

Aiheita keskustelun tueksi:

- oppijan vahvuudet ja kehitysalueet
- sosiaaliset taidot ja vuorovaikutus toisten kanssa
- huolenaiheet, kuten kiusaaminen, ja muut ongelmat tai haasteet
- oppijan motivaatio ja asenne suomen kielen oppimista ja Suomi-kouluun tulemistä kohtaan
- tarvittaessa yhteinen pohdinta motivaation parantamiseksi
- oppijan tavoitteet ja suunnitelmat kouluvuodelle ja yhteinen suunnittelu, tavoitteisiin pääsemiseksi
- ilmoittautumis- tai taustatietolomakkeen tietojen käyminen yhdessä läpi ja puuttuvien tai epäselvien tietojen tarkentaminen
- kodin ja koulun väliset viestintätavat.

Vinkki 5: Pitäkää Suomi-koulun tiloissa yhteiset talkoot: järjestäkää kirjasto, siivotkaa kaapit tai leipokaa yhdessä herkkuja kahvilaan.

Vinkki 6: Huomioikaa kodin ja koulun päivä esimerkiksi jakamalla vanhemmille tietoa kodin ja koulun välisen yhteistyön merkityksestä tai monikielisyydestä. Voitte myös haastaa vanhempia mukaan vapaaehtoistyöhön.

Opettajien olisi hyvä miettiä myös seuraavia seikkoja:

- Jos ryhmissänne on sisarusia tai serkuksia, miettikää, että miten voitte tukea heidän yksilöiksi kasvamistaan ja heidän omia vahvuuksiaan.
- ”Minä haluan olla maailman ainoa minä.” Jos ryhmissänne on monikko-perheitä tai eri-ikäisiä sisaruspareja, keskustelkaa esimerkiksi opettajien kokouksessa, miten koulunne ottaa huomioon eri-ikäiset sisarukset ja heidän keskinäiset suhteensa. Miten Suomi-koulu voi tukea sisarusten yksilökokemusta, ja millaisia ennakko-olettamuksia opettajilla on asiaa kohtaan? Odotetaanko esimerkiksi sisarusparin nuoremalta tiedostamatta samaa kuin vanhemmalta? Leimaako sisaruksen käyttäytyminen koko perhettä?
- Miten tukea koko ryhmän tiimiytymistä erityisesti silloin, kun ryhmäläisillä on ryhmässä jo entuudestaan vahvoja kaverisuhteita? Opettajan on hyvä tarkkailla, osallistuvatko kaikki lapset aktiivisesti eri toimintoihin ja luovatko kaikki ryhmäläiset omia ystävyysuhteita.

5.4 Liikunta, ulkoilu ja harrastukset

Tämän teeman avainsanoja voivat olla esimerkiksi *urheilulajit, harrastus, harrastaa, urheilla, liikkua, edessä, takana, sivulla, ylhäällä, alhaalla, oikea, vasen, ylös ja alas*.

Katso myös luvut [2.1 Pedagogia tapahtumien takana](#) ja [9.5 Perinneleikit](#).

Harrastuspäivä (toukokuu)

Vinkki 1: Esitelkää ryhmässä toisillenne omat harrastuksenne.

Vinkki 2: Järjestäkää mahdollisuuksia kokeilla eri taiteen, kulttuurin, tieteen, liikunnan ja muiden alojen harrastuksia. Mitä taitoja teidän ryhmänne haluaisi kokeilla? Onko ryhmässä tai vanhemmissa jonkin harrastuksen osaaja, jonka voisi pyytää tunnille ohjaamaan?

Kansainvälinen geokätköilypäivä (elokuu)

Vinkki 1: Järjestäkää aarteenetsintäretki koulun lähimaastossa.

[Jännittäviä Aarteenetsintä ideoita lapsille - grapevine.nu](http://jannittavia.aarteenetsinta.ideoita.lapsille-grapevine.nu)

Vinkki 2: *Suomi-koulun opettajan oppaasta* löytyy lisävinkkejä ulkoleikkeihin, esimerkiksi luku 5.7.3 Mitä ulkona voi tehdä?

[Suomi-koulun opettajan opas](#)

Maailman luistelupäivä (joulukuu)

Vinkki 1: Rusettiluistelun idealla voi liikkua musiikin tahdissa ja etsiä muiden "luistelijoiden" joukosta oman parin. Sitten liikutaan yhdessä parin kanssa.

Vinkki 2: Pyytäkää koululle vieraaksi luistelija tai jääkiekkoilija kertomaan omasta lajistaan.

5.5 Äidinkieli, kulttuuri ja kirjallisuus

Äidinkielen, kulttuurin ja kirjallisuuden teemapäivät syventävät oppijoiden ymmärrystä äidinkielistä ja kulttuureista sekä kielellisestä ja kulttuurisesta monimuotoisuudesta. Tavoitteena on lisätä kulttuurien ymmärrystä, kunnioitusta ja monikulttuurisuutta sekä vahvistaa kodin ja koulun välistä vuorovaikutusta.

Kirjeiden kirjoituspäivä (syyskuu)

Vinkki 1: Kirjoittakaa käsin kirje ystävälle tai sukulaiselle. Miettikää, mitä elementtejä kirjeessä on ja miten se eroaa pikaviestimitse käytävästä viestittelystä. Ideoita saa muun muassa tästä linkistä.

[Kirje parhaalle ystävälle | Vinkkejä kirjoittamiseen](#)

Vinkki 2: Tässä on kirjemalli ystävälle kirjoittamiseen.

<https://www.tarinavoima.fi/artikkelit/kirjoittaminen/kirjoita-kirje/>

Satupäivä (lokakuu)

Vinkki 1: Viettäkää yhdessä satupäivää.

<https://lukemo.fi/ajankohtaista/satupaiva-18-10-ja-suomalainen-iltasatuperinne/>

Vinkki 2: Suomi-koulujen tuki ry:n jäsensivuilta löytyy satuja.

[Satuja – Suomi-koulujen tuki ry](#)

Vinkki 3: Tuokaa kouluun satuhahmoja esittäviä pehmoleluja. Jokainen esittelee vuorollaan lelunsa ja kertoo sen tarinan. Esimerkiksi millainen hahmo Uppo-Nalle on? Entä Peppi Pitkätossu?

Vinkki 4: Nimetkää ryhmillenne satu- tai kirjakummit, jotka tulevat vuorollaan lukemaan ääneen kirjaa ryhmälleen. Kummeja voivat olla koulun vanhemmat oppilaat tai ulkopuoliset vapaaehtoiset. Monet ikääntyneet tai muuten työelämästä poissa olevat voivat haluta tähän tehtävään.

Kansainvälinen äidinkielen päivä, YK (helmikuu)

Vinkki 1: Äidinkielen päivän tehtäväpaketteja löytyy täältä.

[Kansainvälinen äidinkielen päivä 21.2. - Rauhankasvatusinstituutti](#)

Vinkki 2: Listatkaa, mitä kieliä ryhmässänne puhutaan, ja tehkää tiedon pohjalta juliste.

Vinkki 3: Pohtikaa, miksi on merkityksellistä ja tärkeää opiskella omaa äidinkieltä. Mitä taitoja äidinkielen opiskelu edistää? Mitä hyötyä taidoista on, ja miten niitä voisi hyödyntää?

Vinkki 4: Esimerkiksi Wordwall-sivuita löytyy harjoitustehtäviä, jotka liittyvät puhekieleen ja yleiskieleen.

Mediataitoviikko (helmikuu)

Vinkki 1: Täällä on tarjolla ideoita ja materiaaleja mediataitoihin.

[Mediataitoviikko](#)

Vinkki 2: Perustakaa oma uutistoimitus, jossa eri-ikäiset oppijat tuottavat uutisia koulun tapahtumista, haastattelevat opettajia ja koululaisia ja kirjoittavat artikkeleita.

Vinkki 3: Kutsukaa koululle vieraaksi media-alan ammattilaisia kuten toimittajia, somevaikuttajia ja tietoturva-asiantuntijoita. Pyytäkää heitä kertomaan työstään ja jakamaan vinkkejä.

Vinkki 4: Pyytäkää ryhmäläisiä pitämään viikon ajan päiväkirjaa median ja somen käytöstään. Päiväkirjan pohjalta kukin tekee analyysin omasta mediankäytöstään ja esittelee sen muille.

Vinkki 5: Opetelkaa tunnistamaan valeutinen. Tehkää harjoitus, jossa oppijat analysoivat ja arvioivat erilaisia mediaviestejä ja niiden tarkoituksia.

Vinkki 6: Järjestäkää tilaisuuksia keskustella ajankohtaisista mediakysymyksistä, kuten somen vaikutuksesta itsetuntoon, vihapuheen ehkäisemisestä ja median roolista demokratiassa.

Kielioppipäivä (maaliskuu)

Vinkki 1: Kotuksen sivuilla on erilaisia kielenhuoltopähkinöitä ja -testejä muun muassa pilkuista ja yhdyssanoista.

<https://kotus.fi/kieli-ja-nimitestit/#kielenhuoltopähkinät>

Vinkki 2: Kirjoittajan ABC-korteista löytyy paljon erilaisia välimerkkiharjoituksia. [Kirjoittajan ABC: Harjoitukset välimerkeistä](#)

Vinkki 3: Näiden korttien avulla voi opetella pilkkusääntöjä.

[Pilkkusääntöjä Flashcards | Quizlet](#)

Vinkki 4: Verbien kertaamiseksi voi suunnata Freed-sivustolle.

[Kertaa verbejä – Freed.com](#)

Vinkki 5: Freed-sivustolta löytyy myös paljon muita kielioppiharjoituksia ja kivoja tehtäviä, esimerkiksi Kieliketun kieliopit.

[Kieliketun kieliopit – Freed.com](#)

Vinkki 6: Kielioppia voi harjoitella myös pelaamalla Wordwall-pelejä.

[S2 Kielioppi - Tehtävät](#)

Vinkki 7: Tämä on kattava sivusto esimerkiksi paikallissijojen, muiden sijamuotojen, sanaluokkien ja yhdyssanojen harjoitteluun.

[SUOMI ABC - KIELIOPPI - TUTUT SANAT](#)

Valtakunnallinen lukuviikko (huhtikuu)

Vinkki 1: Lukuviikon viettoon löytyy ideoita muun muassa täältä. [Lukuviikko](#)

Vinkki 2: Jos olet tilapäisesti ulkomailla ja kotikuntasi on liittynyt E-kirjastojärjestelmään, voit hyödyntää kirjaston palveluita myös ulkomailla.

[E-kirjasto | Kansalliskirjasto](#)

Vinkki 3: Vinkatkaa kirjoja. [Kirjavinkkaus videona](#) | [Lukemo](#)

Vinkki 4: Ylen sivuilla on kattavasti eri genrejen lukuvinkkejä.

[Poimi tästä kirjavinkit lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille](#) | [Oppiminen | yle.fi](#)

Vinkki 5: Täältä löydät ohjeita virtuaalisen kirjailijavierailun järjestämiseen.

[Virtuaalivierailu tuo kirjailijan kaukaa lähelle](#)

Vinkki 6: Nämä tehtävät vahvistavat lasten lukemisen iloa ja lukijuuden kehittymistä.

[Näin käytät Lukupolkua - Lue Lapselle](#)

Vinkki 7: Tämä on lukuhaaste koko kouluyhteisölle. [Lukusukat narulle](#)

Vinkki 8: Suorittakaa lukudiplomi. [Kunnari-lukudiplomi](#)

Vinkki 9: Kirjallisuuden opetukseen löytyy paljon ideoita ja materiaaleja Freed-sivustolta.

[Kirjallisuuden opetus – Freed.com](#)

Vinkki 10: Kansainvälistä lastenkirjapäivää juhlitaan huhtikuussa. Sitä vietetään kirjailija H. C. Andersenin syntymäpäivänä 2. huhtikuuta. Esitellään omat suosikki- tai inhokkilastenkirjanne koulussa.

5.6 Yhteiskunta

Yhteiskuntaan ja liikenteeseen liittyvien teemapäivien alle on koottu samalla sekä yleissivistäviä että kielen ja kulttuurin oppimista tukevia teemoja. Niiden tavoitteena on kannustaa oppijoita pohtimaan, vertailemaan ja ideoimaan kehityskohteita omassa lähiympäristössä.

Kansainvälinen nuorison päivä (elokuu)

Vinkki 1: Pohtikaa ryhmässä, millaisia ikään liittyviä ongelmia on olemassa ja miten niitä voisi ratkaista.

Vinkki 2: Verratkaa oppijoiden omaa koululaisen arkea heidän vanhempiensa tai isovanhempiensa arkeen samassa iässä. Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä löydätte?

Vinkki 3: Kannustakaa nuoria vaikuttamiseen. Nuoret voivat tehdä ehdotuksensa siitä, mitä omassa Suomi-kouluyhteisössä voisi kehittää, ja laatia suunnitelman, mikä voisi olla heidän oma roolinsa ehdotuksen toteuttamisessa. Ehdotuksista voidaan järjestää äänestys, ja valituksi tullut projekti voidaan mahdollisuuksien mukaan toteuttaa koulussa.

Vinkki 4: Pohtikaa yhdessä, miten Suomi-koulun oppilaskunta toimisi ja mitä muita mahdollisuuksia koululaisilla on vaikuttaa koulun ja ryhmänsä toimintaan ja opetuksen teemoihin.

Kansainvälinen suvaitsevuuden päivä, YK (marraskuu) ja Kulttuurisen moninaisuuden päivä (toukokuu)

Vinkki 1: Järjestäkää kulttuuritapahtuma, jossa Suomi-kouluperheet voivat esitellä omaa kulttuuriaan messujen teemapisteellä. Samasta kulttuurista olevat huoltajat voivat myös perustaa yhteisen pisteen. Suomalaisen kulttuurin pisteessä voi esitellä paikallisia erikoisuuksia ja esimerkiksi nyky- tai populaarikulttuuria. Tapahtuman tavoitteena on lisätä oppijoiden ymmärrystä ja kunnioitusta eri kulttuureja kohtaan sekä edistää suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta. Lisäksi tapahtuma lisää kodin ja koulun välistä vuorovaikutusta.

Lähetä kutsut huoltajille hyvissä ajoin ja pyydä heitä ilmoittamaan, mitä kulttuuria tai maata he haluavat esitellä ja millaisia esityksiä tai materiaaleja – kuten valokuvia, esineitä, vaatteita, musiikkia ja ruokaa – he tuovat mukanaan.

Messuilla voi olla esityksiä, tansseja, musiikkia, pelejä, maistiaisja aktiviteetteja, jotka antavat oppijoille mahdollisuuden tutustua käytännössä eri kulttuureihin. Teemapisteet jaetaan eri maiden ja kulttuurien mukaan. Tarjoa koulun puolesta osallistujille ohjeita ja apua pisteiden suunnitteluun ja valmisteluun.

Vinkki 2: Yleistä tietoa ja materiaaleja on Suomen YK-liiton sivuilla.

[Kansainvälinen suvaitsevaisuuden päivä | Suomen YK-liitto](#)

Lapsen oikeuksien viikko (marraskuu)

Vinkki 1: Verkossa on paljon materiaaleja lapsen oikeuksien viikoksi.

- [Lapsenoikeudet.fi](#)
- [Lapsen oikeudet - tehtäviä, vikkejä ja linkkejä – Freed.com](#)
- [Lapsen oikeuksien päivä 20.11. | Ihminen ja yhteiskunta | Oppiminen | yle.fi](#)

Vinkki 2: Näin puhut lapsille lapsen oikeuksista.

[Näin puhut lapselle lapsen oikeuksista | UNICEF](#)

Vinkki 3: Freedissä on lapsen oikeuksiin liittyvä luetun ymmärtämisen harjoitus.

[Lapsen oikeuksien päivä - luetun ymmärtäminen – Freed.com](#)

Ihmisoikeuksien päivä, YK (joulukuu)

Vinkki 1: Rauhankasvatusinstituutin sivuilta löytyy tehtäviä eri kouluasteille.

[Kansainvälinen ihmisoikeuksien päivä kouluastetehtävät - Rauhankasvatus-instituutti](#)

Vinkki 2: Helsingin yliopisto on tuottanut *Rauhankasvatus opetuksessa* -oppaan.

[Rauhankasvatus opetuksessa -opas | Kulttuuri-, katsomus- ja kielitietoinen perusopetus | Helsingin yliopisto](#)

Vinkki 3: Tuomaksen opetuslaulu tiivistää ihmisoikeuksien julistuksen rap-versioksi.

[Ihmisoikeuksien julistus](#)

5.7 Tunnetaidot

Tunnetaitoja voi oppia joka iässä, ja tunteet tuovat meille tärkeää tietoa itses-
tämme, toisista ihmisistä ja ympäristöstämme. Tämän teeman avainsanoja
voivat olla esimerkiksi *sovittelutaidot, tunnetaidot, tunteiden nimeäminen, tun-
teiden tunnistaminen, tunneilmaisulauseet ja sanoittaminen*.

Vinkki 1: Nimetkää yhdessä erilaisia tunnereaktioita ja pohtikaa, miten jo-
kainen voi säädellä niitä. Havainnollistavia kuvakortteja löytyy esimerkiksi
[Kotisuomea eriyttävästä materiaalista](#).

Vinkki 2: Keskustelkaa, miten tunteita voidaan ilmaista esimerkiksi fyysisesti, puhumalla tai kirjoittamalla.

Vinkki 3: Kysykää toisiltanne, mikä tekee teidät esimerkiksi iloisiksi, surullisiksi, vihaisiksi tai jännittyneiksi.

Maaailman hymypäivä (lokakuu)

Vinkki 1: Miettikää ja kootkaa yhteen asioita, joista tulee hyvä mieli.

Vinkki 2: Käsitelkää ja harjoitelkaa tunteiden tunnistamista tunnetaitokorttien tai vastaavien avulla. Miettikää myös, mitä erilaiset pikaviestimien hymiöt tarkoittavat. Voiko ne tulkita yksiselitteisesti, vai onko ne mahdollista ymmärtää myös väärin?

[Mitä kaikki hymiöt tarkoittavat? - Emojit.fi](#)

Vinkki 3: Nimetkää ja sanoittakaa tunteita. Ideoita tunnetehtäviin löytyy tästä linkistä. [Tunnetehtäviä - Toivoa & Toimintaa](#)

Vinkki 4: Myös näillä sivustoilla on erilaisia tunnetaitoihin liittyviä tehtäviä.

- <https://papunet.net/materiaali/tunteet-ja-tunnetaidot/>
- <https://www.varinautit.fi/tunnetaidot/>
- <https://www.nepsyarki.com/tunteet/>
- <https://mieli.fi/>

5.8 Muut teemapäivät

Kansainvälinen Lego-päivä (tammikuu)

Lego-päivä antaa mahdollisuuden tiimityöskentelyyn ja luovuuden ja inspiraation vahvistamiseen. Koulussa voi teemapäivänä järjestää erilaisia rakennustyöpajoja, joiden avulla on mahdollista käsitellä eri aiheita kuten kaupunkisuunnittelua, luontoa tai avaruutta.

Vinkki 1: Lego-palikat voi ottaa mukaan esimerkiksi matematiikan opiskeluun ja tutkia vaikkapa mittasuhteiden, tilavuuden ja massan käsitteitä.

Vinkki 2: Voit myös pyytää ryhmäläisiä tuomaan kotoa kouluun omia luoksiaan ja järjestää Lego-näyttelyn.

Alvar ja Aino Aallon päivä, suomalaisen arkkitehtuurin ja muotoilun päivä (helmikuu)

Vinkki 1: Pyytäkää jokaista piirtämään kuva lempipaikastaan kuin arkkitehti, joka huomioi sekä paikan fyysiset ominaisuudet että tunnelman. Voitte ohjeistaa piirtäjiä seuraavaan tapaan: Sulje silmäsi ja kuvittele lempipaikkasi. Tarkkaile sitä huolellisesti mielikuvituksen avulla. Kiinnitä huomiota ympäröiviin rakennuksiin, maisemaan, väreihin, materiaaleihin ja yksityiskohtiin. Luonnostele ruutupaperille paikan yleisiä muotoja ja piirteitä. Aloita suurista muodoista, kuten rakennuksista, puista ja poluista. Lisää yksityiskohtia, kuten ikkunat, ovet, puiden lehdet ja kasvit. Merkitse myös erilaiset materiaalit ja niiden tekstuurit, kuten puu, kivi ja metalli. Mieti, miten voisit kuvata ääniä ja tuoksua visuaalisesti: esimerkiksi liikenteen melun voi esittää viivoilla, jotka suuntautuvat tietä pitkin, ja tuulen huminan kiemurtelevilla viivoilla puiden ympärillä.

Vinkki 2: Etsikää tekoälyn avulla tietoa kuuluisista suomalaisista arkkitehteistä ja muotoilijoista.

- Kuka on suunnitellut Helsingin päärautatieaseman, Finlandia-talon, Temppeliaukion kirkon tai Sibelius-monumentin?
- Löytyykö kotoanne suomalaisia tuotteita tai kuoseja? Tiedätkö, kuka ne on suunnitellut?
- Onko kotonasi Fiskarsin sakset? Entä löytyykö sieltä Marimekon tekstiilejä tai muumimukeja?
- Missä kaikissa tuotteissa voi nähdä muumeja?
- Selvitä, mihin suomalaiseen tuotteeseen matopeli liittyy.

Vinkki 3: Suunnitelkaa unelmien huonekalu tai tekstiili ja hakekaa inspiraatiota suomalaisten muotoilijoiden tuotteista.

Vinkki 4: Valitkaa joitakin suomalaisia arkkitehtejä tai muotoilijoita ja valmistelkaa esitelmät heistä ja heidän tuotannostaan.

Vinkki 5: Suunnitelkaa yhdessä unelmien Suomi-koulu, jossa on huomioitu rakennuksen lisäksi sen sijainti ja materiaalit.

Vinkki 6: [Lisää arkkitehtuuri- ja muotoilutehtäviä on luvussa 7.4.7 Suomi-koulun opettajan opas](#)

Lasten terveysterveysviikko (huhtikuu)

Lasten terveysterveysviikko antaa tilaisuuden käsitellä monenlaisia terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita.

Vinkki 1: Pitäkää ensiavun teematunti. Punaisen Ristin sivuilta löytyy materiaaleja lasten ja nuorten ensiapuopetukseen.

[Idea- ensiavun opetteluun lasten kanssa](#)

Vinkki 2: Harjoitella terveys- ja sairaussanastoa. Aiheeseen liittyviä kuva-sanakortteja on myös *Kotisuomea eriyttävän materiaalin 1* luvussa 23.

suomikoulut.fi/wp-content/uploads/2020/09/Kotisuomea-luku23.pdf

Vinkki 3: Pyytää lapsia tuomaan kouluun pehmoeläimiä ja keksimään niille erilaisia oireita. Pohtikaa, mistä sairaudesta voisi olla kyse. Oireet voivat olla hassuja ja taudit täysin mielikuvituksellisia.

Vinkki 4: Hammasterveyteen liittyviä tehtäviä ja materiaalia on esimerkiksi näiden linkkien takana.

[Alle kouluikäisen suunterveys | Hammaslääkäriliitto](#)

<https://www.hammaslaakariliitto.fi/fi/suunterveys-eri-ikakausina/lasten-ja-nuorten-suunterveys/koululaisten-ja-nuorten-suunterveys>

[Suunhoito-opas alakouluille.pdf](#)

Vinkki 5: Järjestää vapaaehtoisille ensiapukurssi.

6 Tapahtumia

Suomi-kouluvuoden tapahtumat voivat olla joko koulun sisäisiä tai suurelle yleisölle suunnattuja ulkoisia tilaisuuksia. Tulevista tapahtumista on hyvä tiedottaa kohdeyleisölle ajoissa. Tiedottamisessa voi hyödyntää esimerkiksi koulun tai alueen sosiaalista mediaa, uutiskirjeitä tai muita toimintaan sopivia kanavia. Vinkkejä erilaisiin teemapäiviin löytyy tästä oppaasta kappaleesta 5.

Tapahtumia järjestettäessä on tärkeää huomioida turvallisuus, esteettömyys, yksityisyyden suoja, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus. Katso [liite 2](#).

1. Vaalit koulussa

Vaalitapahtuman tavoitteena on oppia suomalaisesta vaalimenettelyistä, demokratian periaatteista ja äänestämisen merkityksestä. Myös huoltajat voivat osallistua tapahtumaan. Tapahtumaan valmistaudutaan huolehtimalla, että vaalipäivänä ovat käytössä kaikki tarvikelistan mukaiset materiaalit.

Tarvikkeet:

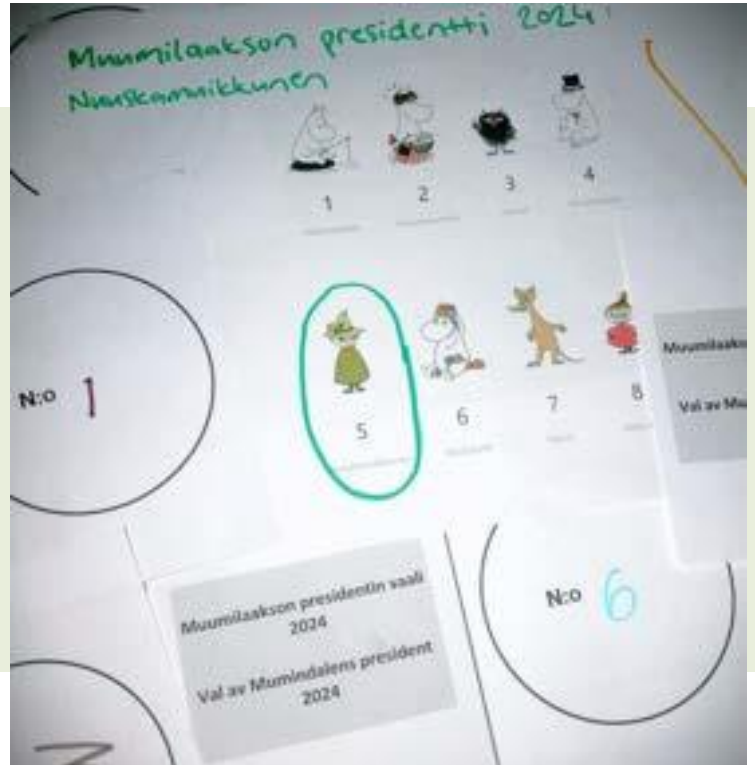
- ehdokasjulistet ja kampanjamateriaalit
- äänestyspaikka ja -materiaalit
- äänestysliput ja -laatikko
- vaalikomitean välineet (laskenta- ja tarkistustyökalut)
- tarjoilut ja astiat vaalikahveille.

Esimerkki aikataulusta:

- avaus ja tervetuloa
- ehdokkaiden esittely: esitellään tapahtuman aikataulu ja teema (30 min)
- vaalikampanjointi: ehdokkaat pitävät lyhyet puheet, ja Suomi-koululaiset voivat kysyä heiltä kysymyksiä (30 min)
- tauko (15 min)
- äänestämisen käytännöt (30 min)
- äänestys: opetellaan äänestämisestä käytännössä (30 min)
- vaalikahvit (30 min)
- ääntenlaskenta: vaalikomitea laskee äänet ja tarkistaa tulokset (20 min)
- tulosten julkistaminen (15 min)
- palaute ja keskustelu: vaalitulokset julkistetaan, ja voittaja pitää kiitospuheen (15 min)
- lopetus ja kiitokset (5 min).

Tämä tapahtuma tarjoaa koululaisille ja huoltajille käytännön kokemusta vaalimenettelyistä ja demokratian periaatteista. Tapahtuma on sekä vuorovaikutteinen että opettavainen.

Pienten koululaisten kanssa äänestystilanteen voi myös järjestää esimerkiksi muumihahmoilla. Tulosta muumihahmot valmiiksi. Keskustelkaa yhdessä ennen vaaleja, millaisia hahmot ovat luonteenpiirteiltään. Laskekaa äänestystulokset yhdessä, jolloin voitte samalla harjoitella yhteenlaskua ja numeroita. Keskustelkaa vaalien jälkeen, miksi kyseinen hahmo lasten mielestä voitti äänestyksen.

6.2 Metsäkoulu

Ulkoilu ja luonnossa liikkuminen ovat osa suomalaista kulttuuria, elämäntapaa ja vapaa-aikaa. Lapset viihtyvät luonnossa, kun siellä on kivaa ja mielenkiintoista tekemistä. Metsäkoulussa voi esimerkiksi opetella yhdessä tekemään nuotion, paistaa makkaraa, pelata pelejä, suunnistaa kartan ja kompassin avulla ja samalla kerrata näihin aktiviteetteihin liittyvää suomalaista sanastoa.

Vinkki 1: Metsäkouluun soveltuva paikka kannattaa etsiä etukäteen hyvien kulkuyhteyksien varrelta. Se voi olla esimerkiksi lähimetsä, koulun pihan ulkoilualue tai vaikkapa laidun. Muista aina kysyä lupa maanomistajalta.

Vinkki 2: Huomioikaa koulun vakuutukset ja selvittäkää, kattavatko ne koulun ulkopuoliset tapahtumat. Vanhempien on hyvä olla koko ajan mukana lasten seurana, jolloin he ovat vastuussa omista lapsistaan koulupäivän ajan.

Vinkki 3: Eri teemoja voi yhdistää, kuten taidetta (käpy- tai keppi-askartelut), musiikkia (luonto- tai nuotiolaulut), matematiikkaa (lehtien, puiden ja nähtyjen eläinten laskeminen) tai suomen kieltä (esim. adjektiivit tai muu sanasto).

Vinkki 4: Muistuttakaa vanhempia ajoissa tarvittavasta varustuksesta, kuten kumisaappaista, aurinkovoiteista ja vesipulloista. Pyytäkää heitä tarvittaessa tunneille auttamaan.

Vinkki 5: Kannattaa olla valmis joustamaan suunnitelmista ja tarttumaan lasten spontaaneihin kiinnostuksen kohteisiin, kuten muurahaispesään tai muihin luontolöytöihin. Hyödyntäkää tilaisuudet keskustella lasten havainnoista ja oppia yhdessä luonnosta.

Vinkki 6: Metsäretkellä on hyvä olla mukana laastareita, nenäliinoja, narua, liituja, kiikarit, suurennuslasi ja kaikkea muuta tarpeellista, mitä metsässä voi tarvita.

Vinkki 7: Ulkopeliesimerkkejä on [luvussa 9.4 Perinneleikit](#). Ideoita ulkotunneille löytyy myös *Suomi-koulun opettajan oppaasta* luvusta 5.7 Suomi-koululaiset oppivat ulkona (s. 78 alkaen).

[Suomi-koulun opettajan opas](#)

6.3 Liikuntapäivä

Pesäpallo on varmasti yksi suomalaisimmista pallopeleistä! Pesäpallosta alettiin jo sen alkuvaiheissa puhua Suomen kansallispelinä, ja se levisi 1920-luvulta eteenpäin kouluissa. Pelaamiseen tarvitaan pesäpallomaila, räpylöitä ja tietysti pesäpallo. Pesäpallokentäksi soveltuu riittävän iso nurmi- tai hiekkakenttä. Pelin säännöt ja muuta tarpeellista tietoa on Pesäpalloliiton sivuilla.

[Kouluille - Pesäpalloliitto](#)

Vinkki 1: Järjestäkää koko perheen pesäpalloturnaus, jossa joukkueet voivat olla seka-joukkueita tai lapset vastaan vanhemmat.

Vinkki 2: Mölkky on suomalainen heittopeli, jonka välineet ja säännöt muistuttavat entisajan kyykkäpeliä. Mölkky sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille pelaajille.

www.molkky.com

6.4 Paikalliset koulutuspäivät

Suomi-koulujen hallinnon ja opettajien koulutuspäiviä järjestetään maittain tai alueittain, ja niihin voi hakea Suomi-Seuralta Opetushallituksen myöntämää avustusta. Koulutuspäivät ovat hyvä keino jakaa ideoita, oppia, kehittää toimintaa ja verkostoitua. [Lisätietoa koulutuspäivien avustuksista on Suomi-Seuran sivuilla.](#)

Suunnittelu

Koulutuksia järjestettäessä tapahtuman suunnittelu, työtehtävien jakaminen ja aikataulutus kannattaa miettiä heti alkuvaiheessa. Porrastakaa työtehtävät tärkeysjärjestykseen niin, että tärkeimmät ja eniten aikaa vievät tehtävät aloitetaan ensimmäisinä.

Koulutuspäivien suunnittelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin, vähintään vuosi ennen ajateltua ajankohtaa. Määritellä koulutuspäivien teemat ja keskeiset aihealueet. Tapahtuman sisältöä suunniteltaessa on erityisen tärkeää pitää mielessä tapahtuman kohderyhmä ja miettiä, mitä osallistujat tarvitsevat ja odottavat koulutukselta. Tehkää suunnittelun tueksi ennakkokyselyitä Suomi-kouluille. Suomi-Seura voi pyydettäessä lähettää sähköpostia maakohtaisiin Suomi-kouluihin ja tietyille kohderyhmille kuten johtokunnalle sekä opettajille.

Ajankohdan ja paikan valinta

Määritellä koulutuspäivien pituus. Valitkaa niiden ajankohta siten, että ne eivät ajoitu koulujen lomien tai muiden pyhäpäivien kanssa samaan aikaan. Koulutuksen pituus vaikuttaa budjettiin. Jos koulutuspäiviä kuitenkin järjestetään harvoin, kannattaa harkita esimerkiksi koko viikonlopun kestävä tapahtuma, jolloin myös verkostoitumiseen jää enemmän aikaa.

Paikan valinta ja tarjouksien pyytäminen kannattaa aloittaa heti, kun koulutuspäivien päivämäärä on päätetty. Paikan valinnassa on tärkeää ottaa huomioon hyvät kulkuyhteydet ja se, että kaikkien koulutukseen saapuvien on suurin piirtein yhtä helppoa päästä paikalle. Tarkistakaa tilojen käytännöllisyys, kapasiteetti, varustelu ja ruokailumahdollisuudet. Tarjouksia kannattaa kysyä useasta eri paikasta, ja Suomi-koulujenne jäseniltä voi löytyä suhteita vartenotettaviin kokoustiloihin. Pitäkää listaa tarjouksista ja niiden sisällöistä, jotta tilojen valinta on helpompaa.

Budjetti

Budjetoikaa koulutuspäivät huolellisesti. Budjettiin kannattaa sisällyttää seuraavat:

- tilojen vuokratulot
- ruoka- ja juomakulut

- majoituskulut osallistujille ja kouluttajille
- matkakulut osallistujille ja kouluttajille
- järjestäjien ja kouluttajien palkkiot
- vakuutusmaksut
- muut hallinnolliset kulut, kuten tekniikka, kirjoitustarvikkeet, tulostuskulut ja nimilaput.

Budjettiin kannattaa lisätä pieni hätävara yllättävien kulujen varalta. Monipäiväisissä koulutuspäivissä kannattaa ottaa huomioon, että myös kulut ovat moninkertaiset. Majoitus, matkakulut ja ruokakustannukset ovat suurimmat menot, erityisesti jos järjestätte osallistujille etkot tai muita oheistapahtumia.

Sisällön suunnittelu

Pohtikaa, millaiselle ryhmälle koulutus on suunnattu. Onko ryhmä yhtenäinen, esimerkiksi Suomi-koulujen opettajista koostuva, vai onko koulutus suunnattu myös johtokunnan jäsenille?

Miettikää osallistujien erityistarpeet ja se, miksi koulutus on tärkeä juuri heille. Millaista osaamista osallistujilla jo on, ja millaista koulutusta he mahdollisesti tarvitsevat? Seuratkaa Suomi-Seuran sekä Suomi-koulujen Tuki ry:n etäkoulutuksia ja muita Suomi-kouluille suunnattuja seminaareja, jotta koulutuksenne ei sisällä samoja puheenvuoroja tai aiheita. Koulutuksista saa myös käsityksen siitä, millaisia erityistarpeita Suomi-kouluilla on ja millaiselle lisäkoulutukselle olisi käyttöä. Määritelkää lisäksi koulutuksen tavoitteet ja se, mitä osaamista koulutuksella halutaan saavuttaa.

Selvittäkää ulkopuolisten asiantuntijoiden saatavuus ja kulut heti, kun koulutuspäivien teema ja ajankohta on päätetty. Tarvittavaa osaamista voi löytyä paikallisilta Suomi-kouluilta. Ammattilaisten kalenterit täyttyvät nopeasti, jopa vuotta aikaisemmin, joten kannattaa toimia ripeästi. Keskustelkaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa teeman yksityiskohdista, ohjelman rungosta ja siitä, mitä odotatte päiviltä. Osa asiantuntijoista voi auttaa ohjelman luomisessa. Kertokaa vaihtoehtoisesti, millaisista aiheista tai asioista esityksien tulisi koostua. Sopi-kaa ennakkoon palkkiosta, matkakuluista, majoituksesta, laskutus käytännöstä, yhteystiedoista sekä muista käytännön asioista.

Työtehtävät

Koulutuksen järjestäminen on palkitsevaa, mutta se vaatii myös paljon työtä. Määritelkää työryhmä, jonka koko ja vastuut sovitetaan kunkin käytettävissä oleviin resursseihin. Pitäkää suunnitteluvaiheen ryhmä pienenä tehokkuuden takaamiseksi, mutta huolehtikaa, että rekrytoitte tarpeeksi ihmisiä tapahtuman ajaksi. Valitkaa jokaiselle työtehtävälle vastuuhenkilöt, jotta asiat hoidetaan ajoissa. Mitä paremmin aikataulu on tehty, sitä paremmin ja tehokkaammin tehtävät tulevat hoidetuiksi. Selkeä vastuunjako ja realistiset resurssit varmistavat sujuvan toteutuksen.

Koulutuspäivien järjestämiseen tarvitaan vähintään seuraavat henkilöt:

- **koordinaattori**, joka huolehtii käytännön järjestelyistä, aikatauluis-ta, asiantuntijoista ja muista koulutuspäiviin liittyvistä ammattilaisista, ohjelman sujuvuudesta ja tekniikasta
- **kirjanpitäjä**, joka auttaa budjetoinnissa ja pitää kirjaa ja huolehtii osallistumismaksuista ja matkakulukorvauksista
- **sihteeri**, joka huolehtii viestinnästä, vastaa kysymyksiin, organisoi tapahtumapaikkaa, hoitaa pitopalvelut ja muut ruokailut, pitää kirjaa osallistumis-, majoitus-, ja matkustusjärjestelyistä, hoitaa mahdolliset valokuvaukset päivien aikana ja vastaa palautelomakkeista.

Ohjelman suunnittelu

Suunnitelkaa ohjelma huolellisesti ja varatkaa riittävästi taukoja esityksien, työpajojen tai ryhmätöiden väliin. Suomi-koulun koulutuksissa toivotaan aina aikaa verkostoitumiselle ja vapaalle seurustelulle, joten erityisesti lounastaukoon kannattaa varata aikaa noin tunti ja muihin kahvitaukoihin vähintään 10–15 minuuttia. Pitäkää ohjelman sisältö merkityksellisenä ja ajankohtaisena osallistujille. Yhden päivän koulutuspäivän ohjelma kannattaa tiivistää muutamaa aiheeseen. Liian rönsyilevä ja nopeasti vaihtuva ohjelma voi tuntua osallistujista sekavalta ja liian kiireiseltä.

Iltaohjelma

Rohkaiskaa osallistujia rentoutumaan ja pitämään hauskaa yhdessä erilaisissa ryhmäaktiviteeteissa, jotka helpottavat verkostoitumista ja tutustumista muihin osallistujiin. Koulutuspäivät voivat alkaa etkoilla eli iltaohjelmalla koulutuspäiviä edeltävänä iltana. Iltaohjelman voi järjestää koulutuspäivien päätteeksi tai illallisen yhteydessä. Siihen voi sisältyä esimerkiksi musavisa, suomalaista karaokea tai ryhmätöitä, joiden ideana on suunnitella unelmien Suomi-koulu, kun raha ei ole rajana.

Markkinointi ja viestintä

Miettikää, missä viestintäkanavissa tieto koulutuspäivistä saavuttaa kutsuttavat Suomi-koulut parhaiten.

Kutsussa tulee mainita koulutuspäivien otsikko, aika, paikka ja koulutuksen sisältö. Kertokaa lisäksi lyhyesti, kenelle koulutus on suunnattu ja miksi siihen kannattaa osallistua. Mainitkaa myös koulutuksen hinta, kouluttajien nimet ja ilmoittautumisohjeet. Kerätkää tiedot ruokarajoituksista ja muista erityistarpeista.

Kertokaa jo kutsuvaiheessa osallistujille maksettaviksi tulevat kulut. Näitä ovat esimerkiksi osallistumis-, matka- ja majoituskulut. Suomi-koulut voivat korvata Suomi-koulujen jäsenille näitä kuluja kuitteja vastaan. Koulutusmenot kannattaa lisätä etukäteen koulun vuosibudjettiin.

Perustakaa esimerkiksi WhatsApp-ryhmä tai Padlet-sivu, missä voitte jakaa koulutuspäiviin liittyviä käytännön asioita. Samaa ryhmää voi käyttää koulutuspäivien jälkeiseen keskusteluun ja ideoiden jakamiseen.

Palaute

Kerätkää koulutuspäivien loputtua osallistujilta palautetta kyselylomakkeella. Tehkää lomake ennakkoon ja jättäkää sen täyttämiseen aikaa päivän lopuksi. Palaute kannattaa kerätä heti, eikä lähettää kyselyä osallistujille koulutuspäivien jälkeen – silloin moni jättää vastaamatta. Lomakkeen voi tehdä esimerkiksi erilaisilla sovelluksilla, jolloin täyttämiseen menee aikaa vain muutamia minuutteja. Näin palautteet ovat heti helposti kaikkien luettavissa. Sopikaa, kenelle palautteet toimitetaan.

Järjestäkää yhteisiä webinaareja osallistujien kanssa ja keskustelkaa, miten he ovat hyödyntäneet koulutuspäivillä opittuja asioita omassa roolissaan ja/tai Suomi-koulussaan. Kerätkää heiltä lisäksi ajatuksia ja toiveita siitä, mitä he haluavat seuraavilta koulutuspäiviltä.

Vinkki 1: Kerätkää majoituskulut osallistujilta varsinkin, jos koulutuspäivien budjetti on pieni tai osallistujat voivat maksaa jonkin prosentuaalisen osan majoituksesta. Tarjotkaa vaihtoehtoisesti kaksi eri osallistumishintaa, koska kaikki eivät välttämättä tarvitse majoitusta.

Vinkki 2: Ruokakulut ovat usein budjetin suurin menoerä. Useissa paikoissa käytetään niin sanottua päiväkohtaista hintaa per osallistuja. Tähän pakettihintaan sisältyvät esimerkiksi lounas, virvokkeet ja tilavuokra yhdeltä henkilöltä.

Vinkki 3: Hotelleihin ei yleensä saa tuoda omia ruokia tai virvokkeita. Niiden ostaminen esimerkiksi etkoille voi tulla todella kalliiksi. Miettikää, voiko etkoja järjestää muissa tiloissa, joissa omat juomat ja ruuat ovat sallittuja.

Vinkki 4: Lounas kannattaa järjestää koulutuksen tiloissa, mikäli se on mahdollista. Näin osallistujat eivät lähde lounaan jälkeen omille asioilleen.

Vinkki 5: Osallistujille voi kertoa, että koulutukseen saatu rahoitus on tullut Suomen valtiolta ja omilta Suomi-kouluiltamme. Koulutuspäivät ovat työmatkoja, ja osallistujilla on velvollisuus osallistua koko päivien ohjelmaan. Omaa aikaa on mahdollista järjestää joko ennen koulutuspäiviä tai niiden jälkeen.

Vinkki 6: Kannustakaa kaikkia osallistumaan koulutuspäiville omien Suomi-koulujäsenten kanssa. Päivät ovat hyödyllistä aikaa keskustelulle oman koulun haasteista ja parannuskeinoista.

Vinkki 7: Sisällön miettiminen ja kehittäminen ensimmäisille koulutuspäiville voi tuntua todella haastavalta. Muistakaa kuitenkin, että saatu kokemus auttaa seuraavien päivien järjestämisessä.

Vinkki 8: Koulutuspäiviä koskevat turvallisuus-, lupa- ja vakuutuskäytännöt vaihtelevat tapahtuman ja maan mukaan. Lähtökohtaisesti järjestäjän vastuulla on toteuttaa tapahtuma niin, että osallistuminen on turvallista ja riskit on minimoitu.

Vinkki 9: Pyytäkää paikallisilta kopiointiyrityksiltä tarjoukset Suomi-koulujen oppaiden tulostamisesta. Ne jaetaan osallistujille koulutuspäivän loppuksi.

- [Suomi-koulujen hallinto-opas](#)
- [Suomi-koulun opettajan opas](#)

Vinkki 10: Kysykää suomalaisilta yrityksiltä, onko niistä mahdollista saada lahjoituksia koulutuspäiville. Ne voivat olla esimerkiksi kyniä, kasseja, tai kirjalahjoituksia.

Vinkki 11: Pyytäkää osallistujia ilmoittamaan ruokarajoitukset ja erityisruokavaliot etukäteen ja varmistakaa, että pitopalvelu tai ravintola pystyy huomioimaan ne. Tiedot kannattaa lähettää hyvissä ajoin ruokailun järjestäjille ja varmistaa ne vielä lähempänä tapahtuman ajankohtaa.

Vinkki 12: Sopikaa pitopalvelun tai ravintolan kanssa, että tapahtuman järjestäjä maksaa vain etukäteen sovitut tarjoilut ja osallistujien omat ylimääräiset tilaukset ovat heille omakustanteisia. Viestikää tämä selvästi myös kaikille osallistujille, jotta vältetään epäselvyyksiltä laskunmaksu-hetkellä.

Vinkki 13: Karjalanpiirakat tai muut suomalaiset ruuat maistuvat osallistujille. Huomioitthän kuitenkin ruoka-aineallergiat.

Vinkki 14: Keskustelkaa, tarjotaanko tilaisuudessa alkoholia vai onko se alkoholiton. Keskustelkaa myös siitä, maksavatko osallistujat itse alkoholi-juomat vai kustantaako järjestäjä osan juomista.

Vinkki 15: Mahdolliset yrityslahjoitukset kannattaa jakaa osallistujille vasta palautelomakkeiden täyttämisen jälkeen.

Case: Pohjois-Amerikan Suomi-koulujen alueelliset koulutuspäivät Torontossa 7.-9.6.2024

- ✓ **Tavoite:** Kolmipäiväisillä koulutuspäivillä oli koko viikonlopun kestävä teema: *Kohti parempaa Suomi-koulua – tulevaisuuden toimintamallia etsimässä*. Tavoitteena oli saada näkökulmaa ja konkreettisia työkaluja oman Suomi-koulun kehittämiseen ja toiminnan kasvattamiseen.
- ✓ **Osallistujat ja kohderyhmä:** Kohderyhmänä olivat Kanadan ja Yhdysvaltojen Suomi-koulut ja kaikki niiden toiminnan kehittämiseen osallistuvat. Koulutukseen osallistui runsaat 30 opettajaa, johtokunnan jäsentä ja muuta toiminnassa mukana olevaa yhteisön vapaaehtoista. Ensimmäisen päivän avajaisiin ja johdantoluentoosallistui myös Toronton Suomi-koulun väkeä lapsista isovanhempiin sekä yhteistyökumppaneita.

Toteutus ja tulokset:

Suunnittelu alkoi kesällä 2023, vuotta ennen tapahtumaa. Avustushakemus Suomi-Seuralle lähetettiin lokakuussa, ja rahoituspäätös saatiin joulukuun alussa. Tapahtumalle luotiin oma verkkosivu, ja ilmoittautumisia otettiin vastaan maaliskuun loppuun saakka. Huhtikuussa osallistujille avattiin oma Padlet-sivusto ja lähetettiin kysely, jolla kartoitettiin osallistujien näkemyksiä Suomi-koulusta, suurimpia haasteita ja unelmia. Kysely ohjasi koulutuksen suunnittelua ja varmisti osaltaan, että sisältö vastasi osallistujien tarpeita. Koulutuksessa käsiteltiin laajalti Suomi-koulun toiminnan eri alueita, mutta keskiössä olivat lapset ja yhteisö. Toukokuussa oli johdantowebinaari, jossa jo opastettiin aiheeseen ja opeteltiin uudenlaisia työtapoja. Ne olivat osallistavia, ja keskustelulle ja käytännön työlle pienryhmissä varattiin paljon aikaa. Työtavoissa haluttiin hyödyntää sitä, että oltiin konkreettisesti samassa tilassa ja saman pöydän ääressä. Koulutuksen jälkeen järjestettiin seurantawebinaari, jossa jatkettiin koulutuspäivien pähkinänsärkijäteemaa eli kestävien ratkaisujen etsimistä yleisimpiin haasteisiin. Kyselyn pohjalta valittiin kaikille yhteinen haaste, johon etsittiin yhdessä ratkaisuja kouluttajan johdolla. Osallistujilta kerättiin koulutuksen lopussa palautetta opiksi ja seuraavien koulutuspäivien suunnittelua varten. Tapahtuman kokonaisbudjetti oli noin 16 000 euroa. Pääjärjestäjänä toimi kaksi henkilöä.

Opittua:

Koulutuspäivät olivat hieno tilaisuus saada toimijoita eri Suomi-kouluista verkostoitumaan, oppimaan, jakamaan ja kehittämään toimintaa yhdessä. Parhaimmillaan osallistujista muodostui verkosto ja tukiryhmä, joka jatkaa

Kuva: Luova tapa esittää koulutuspäivät koko viikonlopun kestävässä prosessina. Kuvan on tehnyt Tiina Salo-Devries.

yhteistyötä tapahtuman jälkeenkin. Oli hyödyllistä ja hedelmällistä saada saman pöydän ääreen sekä opettajat ja johtokunta että muita vapaaehtoisia, koska koulun kehitetään yhdessä: on tärkeää puhua samaa kieltä ja ymmärtää eri toimijoiden näkemyksiä. Koulutuspäivien suunnittelemiseen menee todella paljon aikaa niiden sisällön ja pituuden mukaan. On hyvä varautua siihen, että suunnittelutyö on avainhenkilöille välillä puolipäivätyötä, joten kalenteri kannattaa tyhjentää muista velvoitteista erityisesti pariksi viikoksi ennen tapahtumaa.

Vinkkejä:

Koska webinaarit toimivat hyvin erityisesti luentomallisissa koulutuksissa, on hyvä miettiä tarkkaan, mikä on kasvotusten tapaamisen arvo, ja panostaa konkreettiseen yhdessä tekemiseen ja jakamiseen. Toinen vinkki liittyy iltaohjelmaan, jossa ohjatun ohjelman sijaan keskitytään sosiaalisuuteen. Torontossa iltaohjelma oli yksityisristeily Ontario-järvellä, mikä antoi ihmisille runsaasti aikaa vapaamuotoiseen tutustumiseen, keskusteluihin ja ryhmäytymiseen.

Kuva: Iltaohjelmaa Ontario-järvellä Torontossa.

6.5 Vierailijat koululla

Vierailijoiden kutsuminen koululle rikastuttaa opetusta ja tarjoaa uusia näkökulmia oppimiseen. Sopivia vierailijoita voi löytää esimerkiksi Suomi-koululaisien vanhempien, paikallisten yritysten, järjestöjen, taiteilijoiden, yliopistojen ja konsulaatin tai suurlähetystön kautta. Kun sopiva vierailija löytyy, kannattaa

sopia tarkasti ohjelmasta, vierailun kestosta ja sisällöstä, niin että ne palvelevat oikealla tavalla kaikkia oppijoita. Myös vierailijoiden kutsumisessa kannattaa huomioida vakuutuksiin liittyvät asiat.

Suomi-kouluille on ilo ja kunnia ottaa vastaa tärkeitä kunniavieraita, kuten Suomea ulkomailla edustava suurlähettiläs. Suurlähettilääseen saa yleensä kontaktin ottamalla yhteyttä paikalliseen suurlähetystyöhön. Suurlähetystön tietoturva on erittäin vahva, joten joissain tapauksissa sähköpostit eivät välttämättä mene perille. Siksi kannattaa käyttää myös vaihtoehtoisia yhteydenottokeinoja, esimerkiksi Linkediniä tai sosiaalista mediaa, tai osallistua yhteisiin tapahtumiin. Suurlähettiläät osallistuvat yleensä mielellään Suomi-koulujen tapahtumiin, kunhan ne on sovittu ajoissa. Myös konsulaateista voi kysyä vierailijoita. Monissa maissa on lisäksi sotilasasiamiehiä, jotka tulevat mielellään kertomaan esimerkiksi yleisestä asevelvollisuudesta. Katso myös [luku 11](#).

Vinkki 1: Vierailevat opettajat voivat tulla pitämään johonkin teemaan liittyviä opetuskertoja, kuten kanteleensoitto, tanssi, draama tai teatteri.

Vinkki 2: Kannattaa kysyä myös saman alueen Suomi-kouluista, onko heillä erityistaidon osaajia tai mielenkiintoisia vierailijoita. Vierailuita voi myös järjestää myös virtuaalisesti.

Vinkki 3: Miettikää ja tiedustelkaa, olisiko mahdollista järjestää opettajavaihto lähistöllä olevien koulujen kesken.

Vinkki 4: Muista, että edustat erilaisissa tapahtumissa Suomi-koulua. Juhlissa ja edustustilaisuuksissa kannattaa ottaa rohkeasti kontaktia kiinnostaaviin henkilöihin, jotka voisivat tulla vierailemaan koululla.

Aina ei ole mahdollista ottaa vierailijoita vastaan koulun tiloihin niihin liittyvien turvallisuus- ja vakuutusehtojen tai muiden syiden vuoksi. Vaikka olisi kuinka kiva järjestää tapahtumia tai kutsua vieraita koululle, toimijoiden täytyy noudattaa ensisijaisesti omia sopimusehtojaan ja toteuttaa vierailut niiden mukaisesti. Virtuaali- ja etävierailut eivät tietystikään koskaan korvaa aitoa läsnäoloa, mutta ne toimivat hyvänä korvikkeena.